BÖRZSÖNY — DUNAKANYAR

Térségi Aktív Turisztikai Stratégia

JÖVŐKÉP & STRATÉGIA

egyeztetési változat

2021. április

Aktív Magyarország

Megbízó:

Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ

Készítette:

Artikel Bt. megbízásából

MEGÉRTI
Magyar Energetikai Gazdaságtervező és Értékelő Tanácsadó Iroda Kft.

Dr. Kukely György
Rácz Andrea
Dr. Bárdi Árpád

Dr. Fehér Balázs
Varga György
Dobozi Eszter
Zábrádi Zsolt

Tartalomjegyzék

I. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ 5

II. TÉRSÉGI AKTÍV TURISZTIKAI JÖVŐKÉP ÉS CÉLRENDSZER 10

II.1 Jövőkép 2030 11

II.2 Célrendszer 14

II.2.1 Átfogó célok 16

II.2.2 Fejlesztési célok 25

III. TÉRSÉGI AKTÍV TURISZTIKAI STRATÉGIA 27

III.1 Térségi termék és marketing stratégia 28

III.2 Élménycsomagok 29

III.2.1 Börzsönyi Kék 30

III.2.2 Vulkánkör 32

III.2.3 Instatúra 36

III.2.4 Hist-túra 39

III.2.5 Naszálykör 41

III.2.6 KutyásBörzsöny 43

III.2.7 Börzsönyi zarándok 45

III.2.8 Börzsönyi kaleidoszkóp 47

III.2.9 HavasBörzsöny 49

III.2.10 BörzsönyKör 50

III.2.11 Börzsönyi Bringatúrák 53

III.2.12 Nógrádi kerekezés 56

III.2.13 Börzsönyi duatlon 59

III.2.14 Börzsönyi triatlon 61

III.2.15 Dunai panoráma 63

III.2.16 Zöldutazás 64

III.2.17 LovasBörzsöny 65

III.2.18 Vizes kalandok 67

III.3 Intézkedések ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

III.3.1 Vonzerőfejlesztés ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

III.3.2 Infrastruktúra fejlesztése ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

III.3.3 Szolgáltatásfejlesztés ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

III.3.4 Marketing, információ és promóció fejlesztés ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

III.3.5 Szervezetfejlesztés ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

III.3.6 Kapcsolódó intézkedések ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
IV. TÉRSÉGI AKTÍV ÉS ÖKOTURISZTIKAI CSELEKVÉSI TERV..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
IV.1 Cselekvési terv..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
IV.1.1..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

I. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A Börzsöny-Dunakanyar térség **az aktív turizmus területén jó adottságokkal rendelkezik**, a **Dunakanyar Budapest legfőbb kirándulóövezete** (még a külföldi turisták számára is egynapos programként, garantált túraként ajánlható). Ugyanakkor a térség **számos területen kihasználatlan potenciál**lal rendelkezik. Noha vannak nemzetközi szinten is vonzó rendezvényei, de a Börzsöny elsősorban a magyarok hegye, **a belföldi célcsoportok, legfeljebb a szomszédos határmenti térségek számára lehet még vonzóbbá tenni több jármód esetében is**. Ugyanakkor bizonyos attrakciói révén (Eurovelo 6, Országos Kéktúra, zarándokutak) nemzetközi szintet is megcélozhat.

	Nem releváns	Helyi	Regionális	Országos	Nemzetközi szinten is releváns
Gyalogos				++	(+)
Kerékpáros			+	++	(+)
Vízi			+	+	
Sí		++			
Lovas		+	(+)		

\+ a jelenlegi + az elérni kívánt szint

A **gyalogos természetjárás** lehetőségei egyértelműen országos szintű desztinációvá teszik a Börzsönyt, ugyanakkor az országos szintet valójában csak egyes célcsoportok, egyes attrakciók (elsősorban az OKT és a Mária út) és rendezvények garantálják, a Naszály esetében inkább lokális, regionális szintről beszélhetünk, azaz alapvetően kihasználatlan lehetőségekről. Nemzetközi szintű versenyképességet nem egyszerű elérni a környező országok domborzati adottságai és túrakultúrája miatt, de a határon túliak, ill. az eleve a Dunakanyarba érkező külföldiek aktív turisztikai szempontból is megcélozhatók.

A **kerékpáros turizmus** területén a térség ma a hosszú távú kerékpáros utak, a kerékpáros nyaralás, de igazából a nyaralás közbeni kerékpározás szempontjából is inkább fehér foltnak tekinthető, s e tekintetben legfeljebb regionális jelentőségű. Jelenleg elsősorban egynapos kerékpáros desztináció a fővárosiak számára. A kiépülő infrastrukturális és szolgáltatási háttér révén középtávon elérhető az országos vonzerővé válás is.

Vízi turizmus terén az Ipoly inkább regionális (de a szomszédos szlovákiai térségekre is kiterjedő), a Duna országos szintű lehetőségeket kínál. A Szentendrei Duna-ágon való vízi turizmussal az együttműködés erősíthető, ezzel többnapos túrákra is lehetőség adható. Ugyanakkor a Dunakanyar akár a Budapestre érkező aktív külföldi turisták számára is biztosíthat egynapos vízi turisztikai kínálatot.

A **síturizmus** országos szintű versenyképessége nem reális cél, de a Börzsöny, mint téli desztináció visszaállítása feladat, különösen más járművekkel való együttfejlesztéssel ill. a túrasízés területén.

A **lovasturizmus** jelenlegi helyzete alapján legfeljebb lokális jelentőséggel bír, a térség adottságai alapján egy stabil regionális szint és hálózat elérése lehetséges.

I.1. ábra: A Börzsöny-Dunakanyar térségének érték- és problématérképe

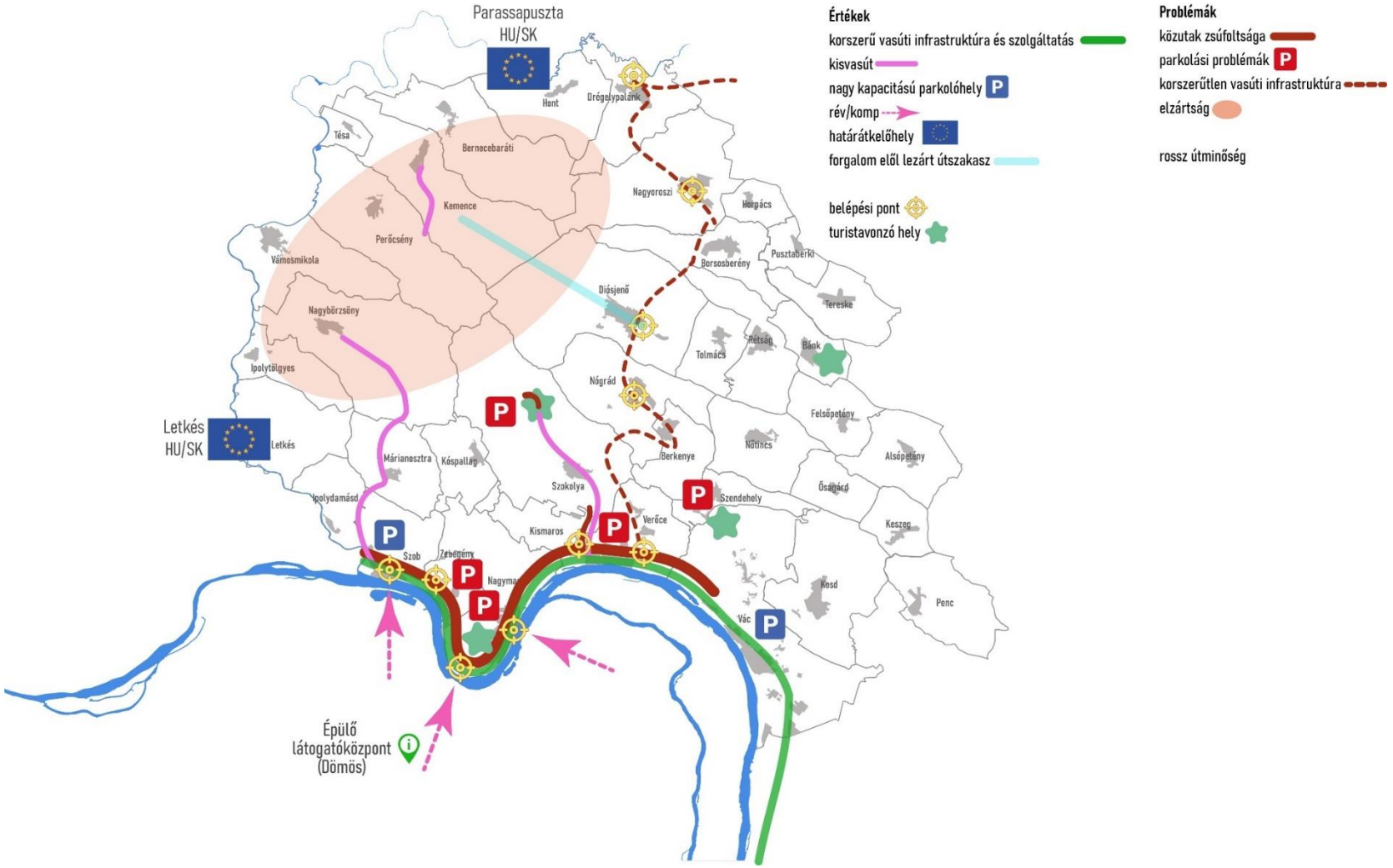

Jelen stratégia 2030-ra a következő víziót vázolja fel:

2030-ra a Börzsöny-Dunakanyar térsége **a budapesti agglomerációban élők egyik legnépszerűbb aktív turisztikai desztinációja** lesz, úgy, hogy helyiek számára a turizmusból fakadó előnyök, s nem a hátrányok érvényesülnek, illeszkedve a térség aktív turisztikai mottójához: **„HEGYEN-VÖLGYÖN, KÉKEN-ZÖLDÖN - Aktívan az ország zöld vulkánján és -panorámatúraútjain!"**

A Börzsöny-Dunakanyar térsége növekvő számban **vonzza az aktív kikapcsolódásra és feltöltődésre vágyó fiatal és idősebb túrázókat, kerékpárosokat, vízi túrázókat**, s különösen a **családokat**, akik az egynapos túrák mellett egyre nagyobb arányban **két-három napot is a térségben töltenek**, amelyhez hozzájárul, hogy az aktív turisták igényeit kielégítő, térségi hálózatba szerveződött szolgáltatók és vendéglátók **a térség egész területén vonzó kínálat**ot nyújtanak. A térség vonzerejét javítja az egyre színvonalasabb infrastrukturális helyzet (kiemelten a fenntartható közlekedési módokra alapozó elérhetőség), a tematikus utak, attrakciók és programok **színes kínálat**a.

A térségen belül **önálló kínálattal jelentkeznek a különböző táji és természeti attrakciókkal rendelkező területek**, mint a Dunakanyar, a Magas-Börzsöny, az Északi-Börzsöny, a Naszály, az Ipoly-mente és a Nógrádi-medence dimbes-dombos területei. Cél, hogy a stratégia megvalósításával oldjuk egyes térségek túlturistásodását, míg a kevésbé frekventáltabb részeket jobban integráljuk az aktív turisztikai térségbe.

2030-ra a Börzsöny-Dunakanyar térsége Magyarország egyik legismertebb, könnyen elérhető egynapos vízi turisztikai helyszíne és hegyikerékpáros desztinációja, a fővárosi természetjárók egyik legnépszerűbb gyalogos kirándulóhelye lesz.

A térség Magyarország e-túraközpontja: a túrázók növekvő hányada elektromos eszközökkel, különösen a minőségi szolgáltatást nyújtó vasúton (ill. hajón) érkezik a térségbe, s az állomásokról e-busszal, e-bike-kal (ill. kisvasúttal) indul tovább a Börzsöny belső területei felé. A térségben a parkolásból fakadó konfliktusok oldódnak, mert a személygépkocsival érkezők egyre nagyobb hányada is a peremterületeken lerakja az autót, így a környezetterhelés is csökken.

A térségben elsősorban **a közlekedési csomópontokhoz kapcsolódva** (vasút- és hajóállomások, e-buszmegállók) **számos turisztikai csomópont** fejlődik, ahol több aktív turisztikai szabadidős tevékenység fejlesztése is összekapcsolódik.

Az aktív turizmus fejlesztése a Börzsöny-Dunakanyar egészére kiterjed, az egyes térségek között kialakul egyfajta munkamegosztás, **specializálódás. Az egyes szabadidőeltöltési módok fejlődése egymástól területileg is elkülönül, bár vannak találkozási** pontok, de az egyes tevékenységek egymást nem zavarják, a konfliktusok elenyészők, miközben a nagyobb csomópontokban lehetőséget is kínálnak a „módváltásra" (attrakciók, eszközbérlés, szolgáltatások stb.).

A Börzsöny-Dunakanyar aktív turisztikai stratégia a következő fő célok mentén, területileg is differenciálva valósulhat meg:

I.2. ábra: A Börzsöny-Dunakanyar aktív turisztikai jövőképe és stratégiai célrendszere

I.3. ábra: A Börzsöny-Dunakanyar aktív turisztikai térség fejlesztéséhez szükséges közlekedésfejlesztési koncepció

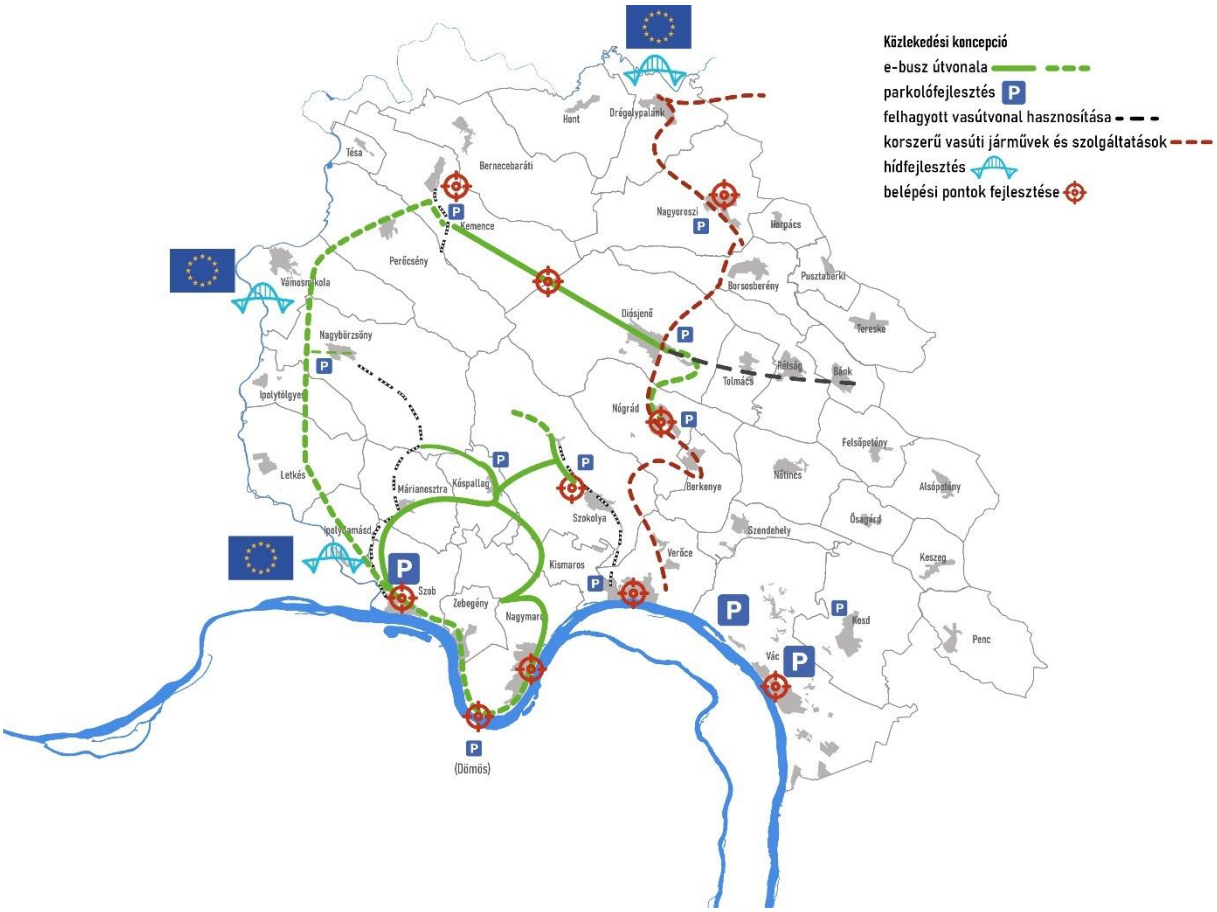

II. TÉRSÉGI AKTÍV TURISZTIKAI JÖVŐKÉP ÉS CÉLRENDSZER

II.1 Jövőkép 2030

2030-ra a Börzsöny-Dunakanyar térsége **a budapesti agglomerációban élők egyik legnépszerűbb aktív turisztikai desztinációja** lesz, úgy, hogy helyiek számára a turizmusból fakadó előnyök, s nem a hátrányok érvényesülnek, illeszkedve a térség aktív turisztikai mottójához: **„HEGYEN-VÖLGYÖN, KÉKEN-ZÖLDÖN - Aktívan az ország zöld vulkánján és -panorámatúraútjain!"**

A Börzsöny-Dunakanyar térsége növekvő számban **vonzza az aktív kikapcsolódásra és feltöltődésre vágyó fiatal és idősebb túrázókat, kerékpárosokat, vízi túrázókat**, s különösen a **családokat**, akik az egynapos túrák mellett egyre nagyobb arányban **két-három napot is a térségben töltenek**, amelyhez hozzájárul, hogy az aktív turisták igényeit kielégítő, térségi hálózatba szerveződött szolgáltatók és vendéglátók **a térség egész területén vonzó kínálat**ot nyújtanak. A térség vonzerejét javítja az egyre színvonalasabb infrastrukturális helyzet (kiemelten a fenntartható közlekedési módokra alapozó elérhetőség), a tematikus utak, attrakciók és programok **színes kínálat**a.

A térségen belül **önálló kínálattal jelentkeznek a különböző táji és természeti attrakciókkal rendelkező területek**, mint a Dunakanyar, a Magas-Börzsöny, az Északi-Börzsöny, a Naszály, az Ipoly-mente és a Nógrádi medence dimbes-dombos területei. Cél, hogy a stratégia megvalósításával oldjuk egyes térségek túlturistásodását, míg a kevésbé frekventált részeket jobban integráljuk az aktív turisztikai térségbe.

2030-ra a Börzsöny-Dunakanyar térsége Magyarország egyik legismertebb, könnyen elérhető egynapos vízi turisztikai helyszíne és hegyikerékpáros desztinációja, a fővárosi természetjárók egyik legnépszerűbb gyalogos kirándulóhelye lesz.

A térség Magyarország e-túraközpontja lesz: a túrázók növekvő hányada elektromos eszközökkel, különösen a minőségi szolgáltatást nyújtó vasúton (ill. hajón) érkezik a térségbe, s az állomásokról e-busszal, e-bike-kal (ill. kisvasúttal) indul tovább a Börzsöny belső területei felé. A térségben a parkolásból fakadó konfliktusok oldódnak, mert a személygépkocsival érkezők egyre nagyobb hányada a peremterületeken lerakja az autót, így a környezetterhelés is csökken.

A térségben elsősorban **a közlekedési csomóponthoz kapcsolódva** (vasút- és hajóállomások, e-buszmegállók) **számos turisztikai csomópont** fejlődik, ahol több aktív turisztikai szabadidős tevékenység fejlesztése is összekapcsolódik.

Az aktív turizmus fejlesztése a Börzsöny-Dunakanyar egészére kiterjed, az egyes térségek között kialakul egyfajta munkamegosztás, **specializálódás. Az egyes szabadidőeltöltési módok fejlődése egymástól területileg is elkülönül, bár vannak találkozási** pontok, de az egyes tevékenységek egymást nem zavarják, a konfliktusok elenyészők, miközben a nagyobb csomópontokban lehetőséget is kínálnak a „módváltásra" (attrakciók, eszközbérlés, szolgáltatások stb.).

A Börzsöny-Dunakanyar továbbra is a fővárosiak kiemelt **gyalogtúra célpontja**, akik a **csodás kilátás** mellett elsősorban a Börzsöny természeti szépségeit, **nyugalmát, csendjét** keresik. A térségen belüli kínálat egyre ismertebb és növekvő színvonalú lesz, amely a különböző célcsoportok (családok, idősek, gyerekcsoportok, zarándokok, kutyások, mozgáskorlátozottak stb.) számára is hívogató és élményt ad. Felértékelődnek a korábban kevéssé látogatott, a fő túraútvonalaktól távolabbi területek is, így a Dunakanyartól/Királyrétről eltolódik a súlypont. A térség **rendkívül vonzó lesz a gyermekek és fiatalok**

körében, akik a gyalogtúrázás élményeit egyre nagyobb számban itt ismerik meg, akár iskolai keretek között is, s újra és újra itt keresik a túrázási lehetőséget családjukkal és kortársaikkal, megalapozva a következő évtizedekre is a börzsönyi túrázás növekvő vonzerejét. Ehhez a korszerű technológiák alkalmazása, a körtúrák és a szervezett programok is fontos eszközök lesznek. A térség egyre többek számára tud értéket is közvetíteni: a fiatalok környezeti nevelésében országos vonzáskörűvé válik, s a hazai zarándoklatoknak is egyre ismertebb helyszíne.

A fővárosi agglomerációból és a tágabb térségből kerékpározni vágyók egyre szélesebb köre számára **a térség körbe- és keresztülkerékpározása egyre vonzóbb lesz**, az egynapos kerékpáros kirándulások mellett akár 2-3 programot kínálva, melyet színvonalas szolgáltatási és infrastrukturális háttér támogat, s vonzó attrakciók, élményhelyszínek teszik még tartalmasabbá, **visszacsábítva őket újra és újra**. A **térségben és a környéken élők is egyre többet kerékpároznak szabadidejükben**. A kerékpárosok között egyre markánsabb az e-bike-ot használók aránya is, akik számára bérlési lehetőségek a térség több településén, hálózatos formában, akár túravezetéssel is elérhetőek lesznek.

A Dunakanyar az **egynapos vízi túrázás** egyik legjobb hazai helyszíne lesz, versenyelőnyét adja, hogy a túrázók színvonalas vasúti szolgáltatást igénybe véve, de akár kerékpáron is elérhetik, s egyedi látványban lesz részük. A Szob és Zebegény felől Verőcéig, Vácig vezetett túrák a fővárosba érkező külföldi turisták számára is kiváló egynapos kiegészítő programot kínálnak, melyre a szolgáltatók is megfelelő minőségi kínálatot nyújtanak. Az Ipoly szintén növekvő népszerűségű vízi túrahelyszínné válik, s növekszik az Ipoly-menti vízitúrák kerékpáros túrákkal való összekapcsolása hétvégi programként.

A térségben nő a lovastúrázók, csoportok száma, **a lovagolni vágyók egyre több, magas minőségű térségi lovas turisztikai szolgáltató kínálatából választhatnak**, kényelmesen végigjárhatják a megfelelően kialakított lovasturisztikai útvonalakat.

A Börzsöny a téli szezonban is vonzó lesz az aktív turisták számára, különösen a havas napokon. A Börzsöny a túrasízés népszerűsödése révén e területen egyre szélesebb rétegeket szólít meg. A helyiek és a fővárosiak számára könnyen elérhető szánkózási lehetőségek is nyílnak (az alpesi sízés területén azonban nem várható jelentősebb előrelépés az adottságok miatt), ill. nő a téli időszakban gyalogtúrázók száma is.

A Börzsöny-Dunakanyar térség kaputérségeiben létrejövő szolgáltatóbázisok megfelelő mennyiségű parkolási lehetőséggel, eszközbérlési lehetőséggel, vonzó szolgáltatásokkal állítják meg a térségbe érkezőket, s indítják útra a hegy belseje felé, személyre szabottan felkínálva nekik a legmaradandóbb élményeket nyújtó programcsomagokat. A csomópontokban minden aktív turista igényeinek **megfelelő szállás- és vendéglátóhelykínálat** áll rendelkezésre. Egyre több szolgáltató kapcsolódik be a speciális védjeggyel rendelkező, az aktív turisztikai járművek számára minőségi kínálatot biztosító hálózatokba, mely számukra is növekvő vendégforgalmat generál.

Az aktív turizmus fejlesztése a térség egészére kiterjed, a kevésbé frekventált területek erőteljesebb bekapcsolásával a vendégforgalom koncentrációja oldható, mely a dunakanyari települések élhetőségét is javítja. Az egyes szabadidőeltöltési módok fejlődése egymástól elkülönül, az egyes tevékenységek egymást nem zavarják, a konfliktusok elenyészők, miközben a nagyobb csomópontokban lehetőséget is kínálnak a „módváltásra” (attrakciók, eszközbérlés, szolgáltatások).

2030-ban a Dunakanyar már sokkal kevésbé szenved a túlturizmustól, az autóforgalom zajától, a levegőszennyezéstől és zsúfoltságtól, a fejlesztéseknek köszönhetően az idelátogató turisták növekvő

hányada már eleve közösségi közlekedéssel vagy kerékpárral érkezik ill. a térség keleti részén megválik gépjárművétől. A vasút- és hajóállomásoktól nagykapacitású kerékpárszállításra is alkalmas, nullemissziós, kényelmes közösségi járművek szállítják a vándorokat, melyek nemcsak napközben, hanem a kora reggeli és késő délutáni, esti órákban is elérhetőek. A Dunakanyar minőségi természeti, kulturális és gasztronómiai élményeket kínál az újra és újra visszatérő aktív vendégeknek.

2030-ban a Börzsöny továbbra is hazánk legzöldebb tája, továbbra is védett az autóforgalomtól és a túlhasználattól, fenntartva a hagyományos tájképet és környezeti, természeti értékeket. Ugyanakkor az erdei utak, ösvények, egykori bányák az aktív turizmus különböző célcsoportjait vonzzák, könnyű és nehezebb túrákkal, akár többnapos itt-tartózkodásra ösztönözve.

2030-ra a Naszály is a fővárosi és térségi túracélpontok egyik kiemelt és ismert helyszíne lesz, ahol egynapos körtúrák révén egyre többen kirándulnak gyalog vagy kerékpárral, helyi szolgáltatásokat is igénybe véve. A bányászati területek rekultivációja során az aktív turisztikai hasznosítás prioritást kap.

2030-ra az Ipoly-mente és a Nógrádi-medence Magyarország egyre ismertebb szelíd turisztikai célterülete, ahol a különböző aktív turisztikai tevékenységek infrastrukturális és szolgáltatási fejlődése az ökoturizmussal is összekapcsolódik, a helyi gazdaság és népességmegtartás szempontjából is kulcstényezőnek tekinthető, széleskörűen bevonva a helyi termékeket, tradíciókat is. Az Ipoly túlparti, határon túli területekkel közös gondolkozás és szolgáltatási integráció erősödik, miközben a természeti, táji értékek védelme és bemutatása is fokozódó együttműködésben történik.

A térség a **Duna-túlparti**, elsősorban visegrádi **szállodai vendégek számára** is színvonalas egynapos kiegészítő aktív turisztikai kínálatot biztosít.

A térségben egyre több olyan szálláshely létesül, melyek a turisták számára egyedi élményt is nyújtanak. Az **aktív turistákat célzó szálláshelykínálat egyre bőségesebb számban és spektrumban, jó minőségben, megfelelő férőhelykapacitással** áll rendelkezésre. Az újonnan létrehozott és a megújított épületek a hagyományos helyi építőanyagokat felhasználva, **magas építészeti minőség**et nyújtva, megjelenésükben is illeszkednek a környezethez és a hagyományokhoz. A **vendéglátóhelyek gasztronómiai jegyei és minőségi helyi termék-kínálata** az egész térségben jellemzővé és elérhetővé válik. A turisták **egyre magasabb minőségű bemutatóhelyeken** ismerhetik meg a térség természeti, bányászati-ipari, kulturális, szakrális és építészeti tradícióit. A nagyberuházások nem zavarják meg a térség természeti környezetét, emberléptékűek és illeszkednek a hely szelleméhez.

Az aktív turizmusban egyre több vállalkozás tud működni, fennmaradni, olyan szolgáltatásokat nyújtva, mely egyrészt a szervezett, vezetett túrákra is egyre nagyobb minőségi kínálatot biztosít, másrészt az egyéni túrázók számára is élménydúsabbá teszi a látogatást. Mindez **a térségben élők helybenmaradását, a térségi identitás erősödését is eredményezi**, ennek közösségformáló ereje mind az egyes településeken élők, s oda beköltözők, mind a térség kohéziója szempontjából fontos.

A térségi aktív turizmus kínálata online és offline módon, országos és térségi/helyi felületeken **megfelelő minőségű és mélységű, praktikus szöveges és esztétikus képi információ**val, hasznos jótanácsokkal, az elérhető szolgáltatási paletta bemutatásával tájékoztatja a látogatást tervezőket és az ideérkezőket. A **szolgáltatók** számára fontos lesz, hogy ezeken **a platformokon láthatóvá váljanak**. A térség információs és promóciós rendszere minden aktív kikapcsolódási lehetőséget megjelenít. Mindezt egy életképes, megfelelő szakértelemmel rendelkező és lelkes, helyi humán kapacitásokkal bíró, **a térség egészét koordináló szervezet** menedzseli a térségben meglévő szervezeti rendszerre épülően, az MTÜ desztinációfejlesztési szervezeti rendszerével összehangoltan.

II.2 Célrendszer

A megfogalmazott aktív turisztikai jövőkép eléréséhez szükséges a célok meghatározása. A célok tekintetében a stratégia megfogalmaz **átfogó célok**at, melyekhez illeszkedve komplex turisztikai **élménycsomag**ot kapcsol, ezekbe pedig **területi célok**at is belefoglal. Az élménycsomagok fejlesztésével kívánja operatívan elérni a kívánatos jövőképet. Ugyanakkor mindezekhez **fejlesztési célok** kapcsolhatók, melyek szükségesek az élménycsomagok elemeinek megfelelő és vonzó kialakításához.

A megfogalmazott átfogó célokban tükröződik a Börzsöny-Dunakanyar aktív turisztikai térség fejlődéséhez szükséges értékválasztás is a következő alapelvekben:

- **a fenntarthatóságra, a természet és a környezet védelmére való törekvés, a térség meglévő, a fő vonzerőt jelentő háborítatlan természeti értékeinek védelme**, s az ehhez kapcsolódó edukáció további erősítése a meglévő és jó minőségű környezeti nevelési szolgáltatási alapokon;
- **a helyi adottságokra, vonzerőkre, hagyományokra, erőforrásokra, arculati elemekre való alapozás**;
- **a térség fejlődéséhez szükséges infrastrukturális színvonal érdemi javítása**, mely támogatja a környezetterhelés csökkenését, az ellátásbiztonságot és a színvonal javulását, valamint a fejlesztésekhez is keretet biztosít (mindezek az infrastrukturális fejlesztések nemcsak aktív turisztikai, hanem össz-idegenforgalmi és társadalmi-gazdasági szempontból is elengedhetetlenek), ugyanakkor biztosítja az egyenlő hozzáférés alkotmányos jogait is;
- **magas színvonalú, aktív turisztikai élményláncok kialakítása**: a stratégia komplexitásra törekszik, a láncolatba minden olyan elemet bekapcsol, amelyekkel a turista utazása során találkozhat, hiszen ezen tényezők összessége alapján alkot benyomást a térségről, így a lánc minden szegmensében fontos az elégedettség elérése.

II.2.1. ábra: Aktív turisztikai élménylánc

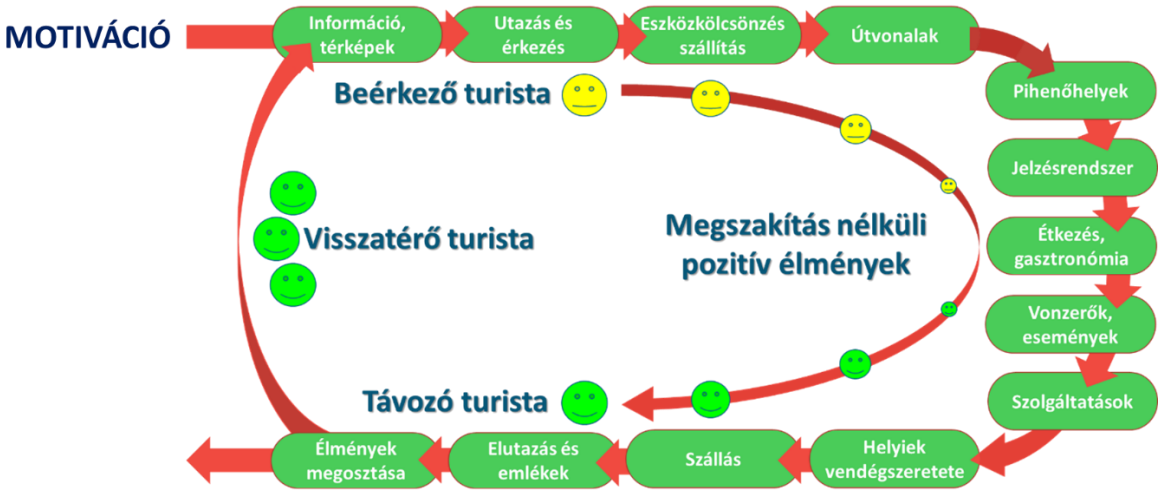

Forrás: Nemzeti Aktív Turisztikai Stratégia

Mindezen alapelvek alapján a következő célrendszer határozható meg a Börzsöny-Dunakanyar aktív turisztikai térség egészére:

II.2.2. ábra: A Börzsöny-Dunakanyar aktív turisztikai jövőképe és stratégiai célrendszere

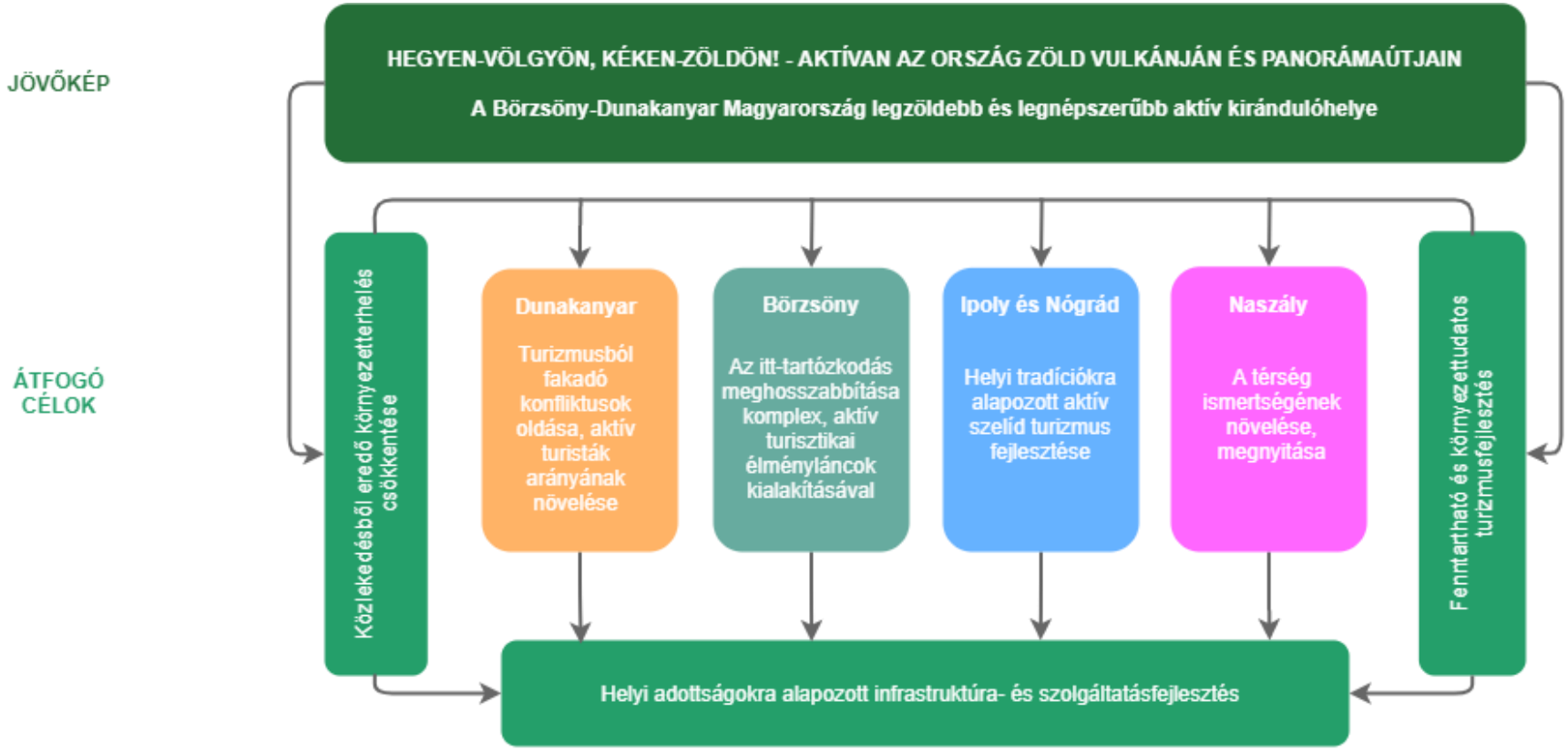

II.2.1 Átfogó célok

A stratégia a jövőkép eléréséhez kapcsolódóan, a fejlesztési alapelvekhez illeszkedően három átfogó célt és négy területi célt fogalmaz meg. E célok kijelölik a helyzetértékelésben is megfogalmazott kihívásokra adott válaszok irányait:

1. ***Közlekedésből eredő környezetterhelés csökkentése***
   A Dunakanyar térsége már ma is **komoly közlekedési konfliktusokkal terhelt**, a 12. sz. főút további gépjármű forgalmat már nem bír el. Akut parkolási problémák hétvégente a Dunakanyar nagy részén, a Börzsöny kiemelt gócpontjain, de egyes időszakokban a Naszály és a Bánki-tó térségében is jelentkeznek. A **forgalmi torlódásokból fakadó levegőszennyezés, zaj, stressz mind az itt lakók, mind az ideérkezők számára problémaforrás**, a **rendezetlen parkolás a köz- és magánterületek erőteljes degradációját is eredményezi**, s az utazók magatartása miatt sajnos még a **hulladékterhelés is jelentős** az utak, parkolók mentén. **Mindezen problémák oldása elsőrendű feladat a térség élhetőségének és attraktivitásának fenntartásában**. Ráadásul a növekvő turisztikai forgalom további környezetterhelést eredményez, amennyiben ennek szabályozása, irányítása nem történik meg. **Minden eszközt fel kell használni, hogy csökkenjen a térség járművekkel való terheltsége** (a közösségi közlekedés priorizálásával és fejlesztésével, a térség belépő pontjain a parkolási infrastruktúra fejlesztésével, az autósok egyre nagyobb részét megállítva a térség külső pontjain, a belső területeken parkolásszabályozással, progresszív díjpolitikával, a térség több oldalról való megközelítésének javításával, kerékpárkölcsönzési rendszer fejlesztésével stb. *ld. a közlekedésfejlesztési koncepcióban*). A környezeti állapot és a közlekedési helyzet javítására **nullemissziós, nagykapacitású kerékpárszállításra is alkalmas regionális (turisztikai) közösségi közlekedési rendszert kell kialakítani**, lehetővé téve, hogy a belépési pontoktól a belső területekre ezzel jussanak el a látogatók. **Mindez arculatképző elemmé is tehető, hozzájárulva a „zöld" jövőkép eléréséhez.**

2. ***Fenntartható és környezettudatos turizmusfejlesztés***
   Kiemelt **hangsúlyt kell helyezni azon értékek védelmére, megőrzésére, melyek a térséget turisztikai desztinációvá teszik**: a „zöld", az erdők, a változatos domborzat, a folyók és patakok, a csend, a nyugalom, a tiszta levegő, s természetesen a meglévő táji és természeti attrakciók. Az aktív turizmus fejlesztésének kiemelt célja, hogy a beavatkozások révén **a környezetminőség ne romoljon, sőt, ahol lehet javuljon**. Úgy bővüljön az (aktív) turizmus, úgy valósuljanak meg – **fenntartható léptékű – attrakciófejlesztések**, hogy ez **ne veszélyeztesse a környezet egyensúlyát, eltartóképességét.** A térség fővároshoz közeli fekvése miatti „népszerűség" a **tömegturizmus negatív hatásait** is érzékelteti, ezért is **fontos a szelíd és ökoturizmus felé elmozdulni.** Ennek célja a környezet megóvása, a természeti, társadalmi és kulturális értékek megőrzése, összehangolása a turizmussal, minimalizálva a turisták negatív környezeti hatásait ill. erősítve a pozitívokat (pl. a helyi közösség számára elégedettséget és gazdasági előnyöket nyújt, miközben biztosítja a turista elégedettségét is). Alapvető, hogy **minden fejlesztés a környezetvédelem és a fenntarthatóság szempontjai mentén történjen**: az újonnan létrehozott és meglévő infrastruktúrák üzemeltetése ne okozzon túlzott terhelést a környezeti elemekre. Ehhez kapcsolódóan fontos szempont **a nem, vagy nem hatékonyan használt infrastruktúrák újrahasználatának, funkcióval való megtöltésének a prioritása** (pl.

volt ipari és bányaterületek, katonai objektumok, egyházi ingatlanok, alulhasznosított épületek, objektumok funkcióval való megtöltése).
Az elmúlt évek tapasztalatai jelzik, hogy nélkülözhetetlen a turisták szemléletformálása is: **meg kell őrizni a térséget tisztán és hulladékmentesen**. A turisztikai vendégforgalom növelésének láthatóan negatív velejárója, hogy egyre több olyan látogató jelenik meg, akik számára nem elsőrendű vagy evidens a természetjáráshoz kapcsolódóan a környezet védelme, mely a fejlesztések szempontjából is kontraproduktív lehet: a vonzó kép sérül, a környezetet a szennyezettségtől újra és újra meg kell tisztítani, az imázs visszaállítása sokkal nehezebb és költségesebb. Környezeti nevelési eszközökkel, tájékoztatással, kampányokkal és egyéb eszközökkel szükséges ezen elvek érvényesítése, különösen a frekventált helyszínek, útvonalak térségében. Fontos a térségben már ma is nagy számban rendelkezésre álló környezeti nevelési szolgáltatások minőségi fejlesztése, hálózatba szervezése, az országos nevelési célokhoz, tantervekhez való kapcsolása.

3. ***Helyi adottságokra alapozott infrastruktúra és szolgáltatásfejlesztés***

A Börzsöny-Dunakanyar térsége jelenleg is vonzó az aktív turisták számára, mely elsősorban jó elérhetőségének és egyedülálló adottságainak köszönhető. Ugyanakkor az ehhez kapcsolódó **aktív turisztikai infrastruktúra jelenleg még féloldalas**. A gyalogos túraútvonalak tekintetében sűrű és változatos hálózat jellemzi, ezzel kapcsolatban elsősorban karbantartási, kisebb fejlesztési feladatok vannak (pl. pihenőhelyek). A többi aktív turisztikai tevékenység esetében viszont jelentősebb előrelépés szükséges, melyet a jelenleg fejlesztés alatt álló erdei kerékpáros útvonalhálózat és lovas túraútvonal fejlesztések már elindítottak. Ugyanígy **szükséges az aktív turisztikai igényekhez igazodó szálláshely- és vendéglátóhely-kínálat és az egyéb kapcsolódó szolgáltatások megteremtése, fejlesztése, a különböző szabadidőeltöltési módokhoz, célcsoporthoz, árszintekhez igazodva**. Erősíteni szükséges a minőségbiztosított országos védjegyű – jelenleg kialakítás alatt lévő szakágspecifikus – szolgáltatói hálózatokba való integrációt. Az aktív turisztikai fejlesztések eredményességének alapvető feltétele **a helyben elérhető szolgáltatások mennyiségének, minőségének és választékának fejlődése a turisztikai térség egészében**. Az egyes célcsoportok igényeinek megfelelő minőségű és kapacitású, széles spektrumú szállás- és vendéglátóhelykínálat, az egyes szabadidőeltöltési tevékenységekhez kapcsolódó egyéb szolgáltatások rendelkezésre állását a kor igényeinek megfelelő színvonalon kell megvalósítani, mely a tartózkodási idő növelését is segíti.
A Börzsöny-Dunakanyar aktív turisztikai fejlesztése csak úgy lehet eredményes, ha minél jobban **be tudja vonni a helyi szereplőket, vállalkozókat, szolgáltatókat,** s a területi koncentrációt oldó fejlesztéseknek köszönhetően javítja a helyi lakosság turizmus iránti elköteleződését, elfogadását. Fontos, hogy olyan szolgáltatások, új attrakciók jöjjenek létre, melyeknek hosszú távon megoldható a fenntartása, üzemeltetése, amelyben lelkes és elhivatott, **elsősorban helyben lakó emberek a kulcsszereplők**. Ugyanakkor fontos, hogy kialakuljon egy olyan **szervezeti, intézményi struktúra** is, mely segíti a promóciót, kommunikációt, s információt biztosít. A különböző **szolgáltatások közötti kapcsolatrendszer erősítése**, a kooperatív verseny előnyeinek érvényesítése, a **szolgáltatói hálózatok kialakítása** alapvető a turisták minőségi kiszolgálása és hosszabb itt-tartózkodásra való ösztönzése tekintetében. Ez az egyes aktív turisztikai tevékenységek esetében önállóan is értelmezhető. A turizmus fejlesztése lehetővé teszi, hogy a helyi termékek iránti kereslet növekedjen, ami a helyi gazdaság, termelés megerősödéséhez is vezet, munkahelyeket teremt. Mindez a Dunakanyartól távolabb lévő térségekben lassíthatja az elvándorlást.

TERÜLETI CÉLOK

Jelen **stratégia kiemelt célja, hogy** a térség egészében képes legyen az **aktív turizmus fejlesztésére**, hozzájárulva így a vendégforgalom szétterítéséhez, a ma túlterhelt területek, gócpontok „tehermentesítésében". MIndehhez szükséges a helyi értékek, adottságok hangsúlyozása, a szolgáltatási kínálat fejlesztése, a jobb területi marketing. A fejlesztési források elosztásánál, a megvalósuló beruházásoknál is törekedni kell a területileg kiegyenlítettebb szerkezetre. A **komplex kép bemutatásának** a promóciós-kommunikációs tevékenységben is meg kell jelennie, melyhez nagy segítséget tudnak nyújtani a területi fókusszal kialakított élménycsomagok is.

I. DUNAKANYAR: Turizmusból fakadó konfliktusok oldása, aktív turisták arányának növelése

A Dunakanyar már ma is igen jelentős idegenforgalommal rendelkezik, többek között városlátogató, gasztro- és aktív turisták egyaránt nagy számban keresik fel, különösen hétvégenként, valamint több ezer üdülőtulajdonos is megjelenik itt a helyi lakosok mellett. Az évtizedek óta meglévő ellenérdekeltségek, **konfliktusok a legutóbbi időszakban különösen felerősödtek**. Fontos lenne elérni, hogy **a térség vonzereje a fejlődő szolgáltatások és infrastruktúra révén úgy növekedjen, hogy abból a helyiek minél szélesebb köre tudjon profitálni, vagy legalább az érdekei ne sérüljenek**. Meg kell teremteni azokat a fejlesztési helyzeteket, amelyek a különböző csoportok számára win-win szituációt eredményeznek. Ennek egyik útja, hogy az ideérkezők közül minél többeket az aktív turisztikai kínálattal kell „megfogni", a természeti környezet, így a kevésbé zsúfolt területek felé terelni, de kiemelten szem előtt tartva természetvédelmi szempontok prioritását.

II. BÖRZSÖNY: Az itt-tartózkodás meghosszabbítása komplex, aktív turisztikai élményláncok kialakításával

A Börzsöny az ideérkező aktív vendégek számára, attrakciói, minőségi és széles spektrumú szálláshelykínálata révén akár hosszabb, 2-3 napos, tartalmas itt-tartózkodásra is kínál lehetőséget. E potenciál kihasználására több járműdban, azok összekapcsolásával is van lehetőség a hegység területén, de akár a szomszédos területekre is kiterjedően. A Börzsöny **túraútvonalhálózatát, az itt lévő szolgáltatók kínálatát** e célt szem előtt tartva **hálózati szempontból** javasolt **fejleszteni, összehangolni**. Emellett természetesen az egynapos kirándulók számára is szükséges a minőségi szolgáltatási kínálat kialakítása a hegység egészében. Policentrikus aktív turisztikai csomóponti hálózatot javasolt fejleszteni: több olyan attraktív központot létrehozni (pl. Királyrét, Törökmező, Nagyirtás, Kemence-Vilati-völgy, Diósjenő, Királyháza, Kútberek), mely lehetővé teszi, hogy ne legyen akkora terhelés az egyes helyszíneken, s az attrakció- és minőségi szolgáltatásfejlesztések révén ezek élménygazdasága növekedjen.

III. IPOLY ÉS NÓGRÁD: Helyi tradíciókra alapozott aktív szelíd turizmus fejlesztése

Az Ipoly-mente és a Nógrádi-medence ma még nem tartozik a kiemelt turisztikai desztinációk közé, noha adottságai jelentősebb vendégforgalomra predesztinálnák. A térségben e területek a szelíd és ún. slow turizmus kifejezett célterületei lehetnek,

útvonalaik révén is illeszkedve a Kéken-zöldön szlogenhez (Ipoly vízi útja, Bánki, Nőtincsi és Jenői-tó, ill. a kialakított zöldutak), felfedezve a helyi tradíciók és termékek sokféleségét, s e vidék csendjét, akár hosszabb elidőzésre is lehetőséget kínálva.
Az Ipoly térségében a nemzetközi együttműködés erősítésével a táj földrajzi egységben való turisztikai menedzselése is javítható, s így a szolgáltatások, útvonalak, attrakciók határon átnyúló fejlesztése révén az élménycsomagok bővíthetők.

IV. NASZÁLY: A térség ismertségének növelése, megnyitása

Annak ellenére, hogy a Naszály a fővároshoz legközelebbi hegyek közé tartozik, jelenleg mégis kevéssé ismert, s nem szerepel a fő aktív turisztikai célterületek között. Ebben viszonylagos elzártsága is szerepet kap. Ugyanakkor az elmúlt időszakban a Gyadai-tanösvény és a Katalinpusztai kirándulóközpont ismertségének növelése már jelentős vendégforgalmat is eredményezett egy szűk területen. A Naszályt a térségben egyedülálló és **tovább fejleszthető attrakciói** kellemes egynapos kirándulóhellyé tehetik, ehhez azonban **a belépési pontok és a parkolási infrastruktúra fejlesztése** is szükséges. A Naszályt felkereső célcsoport szélesíthető, a jelenleg inkább lokális vonzás nagyobb térségre kiterjeszthető (elsősorban a fővárosi agglomeráció irányába).

Közlekedésfejlesztési koncepció

A kitűzött fejlesztési célok alapja, hogy **a térség közlekedési rendszere alapvetően átalakuljon, s elmozduljon a fenntartható irányba**. Ez csak úgy lehetséges, ha a jelenlegi állapotokhoz képest már rövid távon **radikális beavatkozások** valósulnak meg. Ahhoz, hogy a közúti járműforgalom és a parkolási igények jelentősen csökkenjenek, több területen építéssel, szabályozással, tájékoztatással kapcsolatos intézkedések szükségesek.

II.2.3. ábra: A Börzsöny-Dunakanyar térségének közlekedésfejlesztési koncepciója

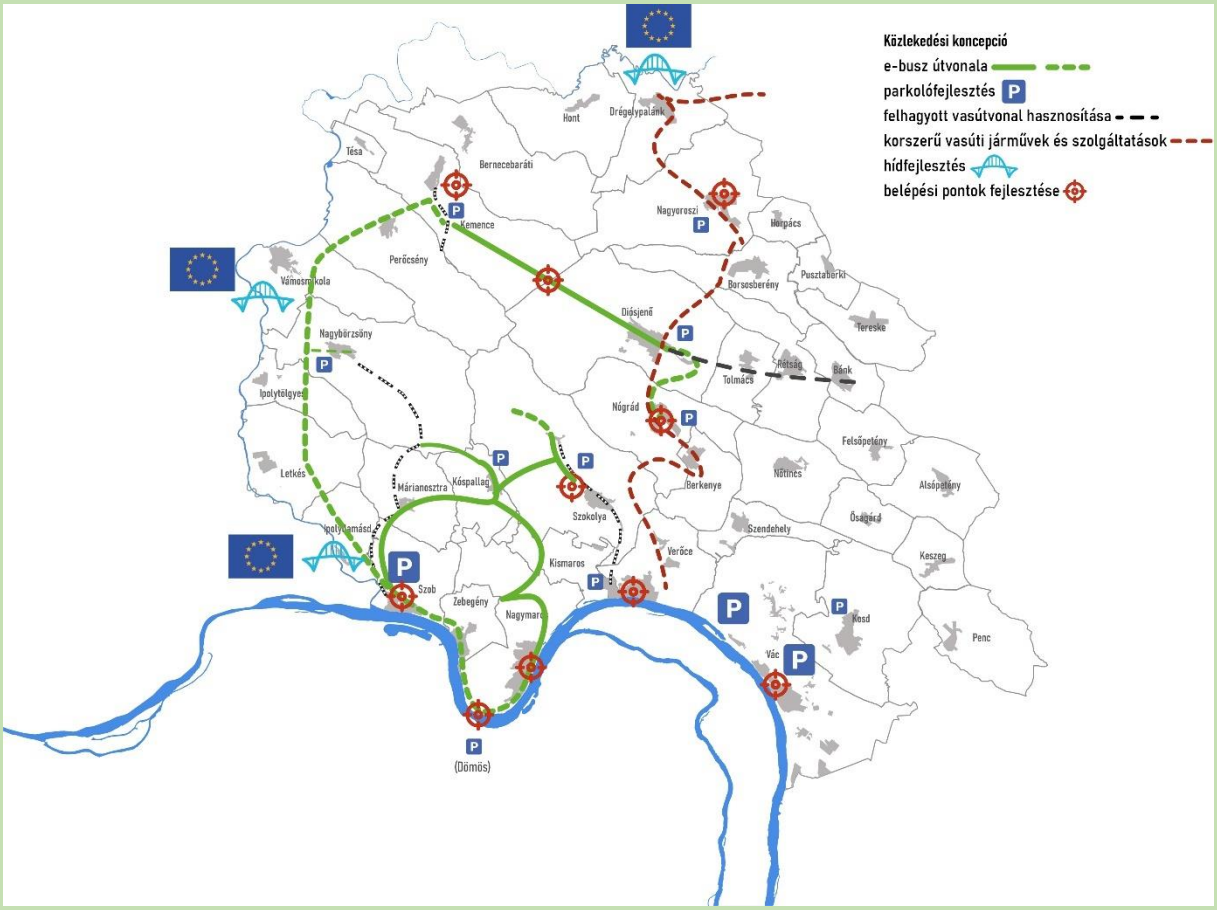

Négy fő irány rajzolódik ki:

- **a közúti közlekedéssel szemben a közösségi közlekedés priorizálása** infrastruktúrafejlesztéssel, díjpolitikával, szabályozással, intelligens közlekedési menedzsmentrendszerek alkalmazásával, mely révén elérhető, hogy a lehető legtöbb vendég eleve közösségi közlekedéssel érkezzen a térségbe.

- **a vasút- és hajóállomások intermodalitásának javítása**, a külső pontokon parkolófejlesztésekkel, a belső pontokon korszerű buszos kapcsolatokkal, kerékpárbérlési lehetőségek fejlesztésével, mely révén elérhető, hogy a térségbe érkezők a lágy közlekedési módok (gyalog, kerékpár) mellett közösségi közlekedéssel folytassák útjukat a térségben.

- **a közúton érkezők minél nagyobb hányadának elterelése a 12. sz. főútról más belépési pontokra**, az ehhez szükséges infrastrukturális fejlesztések megvalósításával (M2 továbbépítése, épülő és

tervezett Ipoly-hidak[1] stb.), melyek révén elérhető, hogy a térségbe érkezők több belépési pontra legyenek szétoszthatók, akár a 2. sz. főút nógrádi településeire, akár a meglévő és épülő Ipoly-hidakon keresztül a nyugati, északi területekre.

- **térségi zónás parkolási rendszer és parkolásszabályozás kialakítása**, mely egyrészt progresszív (zónás) díjpolitikával a belső parkolók használatánál igen magas díjat, míg a külső pontokon lévő parkolásra alacsony díjat határoz meg, mellyel párhuzamosan a Dunakanyar településein (s emellett Diósjenőn) olyan parkolásszabályozást alkot meg (táblázással, felfestéssel stb.), mely a helyi lakosok és a turisták számára igénybevehető parkolókat elkülöníti, a parkolásra nem használható közterületeket mind belterületeken, mind külterületeken jelzi (s erősen korlátozza), s a szabálysértést magas díjjal bünteti. Ehhez bizonyos kiemelt pontokon parkolási infrastruktúra fejlesztése is társulhat, de elsősorban azért, hogy más területeken segítse a korlátozást. Mindenféleképpen el kell érni, hogy a ne lehessen korlátozás nélkül ingyenesen parkolni e településeken.

Kiemelt feladatok:

I. A meglévő kisvasúti hálózat korszerűsítésének folytatása, vonzerejének növelése (promóció, díjpolitika stb.)

El kell érni, hogy a Börzsöny belső területeire való eljutáshoz minél többen vegyék igénybe a kisvasutakat. A kisvasúti állomások elérésénél természetesen preferált a közösségi közlekedéssel vagy gyalogosan/kerékpárral való megközelítés, de a parkolási infrastruktúra kialakítása, fejlesztése is szükséges. Verőce-Kismaros térségében, a királyréti kisvasút végállomásnál kialakítható parkoló segíthet abban, hogy a vendégforgalom egy része ott átterelhető legyen a kisvasútra. Ugyanez Szob esetében a meglévő parkolók, ill. azok bővítése révén lehetséges. Nagybörzsöny esetében a település nyugati kapujánál lehet ilyet kialakítani (onnan esetleg igényvezérelt shuttle-buszokat, gumikerekes vonatot stb. indítani a település túlsó végén lévő kisvasúti állomáshoz). Kemencén is szükséges a parkolási helyzet rendezése, akár parkolókialakítással is. Mindezek mellett megfontolandó a Diósjenő-Bánk-Romhány felhagyott vasútvonal turisztikai vasúti fejlesztése, a regionális rendszerbe való bekapcsolása. A királyréti kisvasút meghosszabbítása révén a királyréti turistakoncentráció is térben oldható.

A kisvasúti díjak kapcsán érdemes lenne kialakítani olyan csomagokat, melyek egyfajta bérletrendszerként a térségi kisvasutakra, vagy a parkolódíjakhoz/komp vagy vonatjegyekhez kapcsolva, a Dunakanyar Kártyába integrálva is vonzóvá teszik (utóbbi pl. a Kemencei Erdei Múzeumvasút menetjegy árából 10% kedvezményt ad). Fontos cél a kerékpárszállításra alkalmas vagonok beállításával a kerékpárosok számára is alternatíva nyújtása, így motiválva őket, hogy az autókat a külső helyszíneken tegyék le.

[1] 2012. február 27-én államközi szerződést írtak alá a jelenleg építés alatt álló Ipolydamásd–Helemba és a Vámosmikola–Ipolypásztó híd újjáépítéséről. 2019. május 28-án államközi szerződést írtak alá a Ipolyhídvég és Drégelypalánk közötti hídról. További tervekben szerepel az Ipolytölgyes – Ipolykiskeszi, a Vámosmikola – Ipolyszakállos és a Tésa – Ipolyvisk (itt az Ipoly szlovák oldalon van, melyen közúti híd is található, magyar oldalról csak közúti csatlakozás építése szükséges) összekötés kialakítása is.

II. Egyedi arculattal rendelkező, regionális turisztikai e-buszközlekedési rendszer kialakítása, több viszonylatban a fő belépési pontokról a belső aktív turisztikai gócpontokhoz (a buszoknak képesnek kell lenniük nagykapacitású kerékpárszállításra is)

1. ütemben 3 viszonylatban javasolt:

1. *Nagymaros-Törökmező-Kisinóci th.-(Nagyirtás)-Márianosztra-Szob útvonalon, a Dömösi rév bekapcsolásával akár körjáratként*: a nagykapacitású kerékpárszállításra is alkalmas buszjárat bekapcsolja a Duna-parti hajóállomásokat ill. vasútállomásokat (igazodva a vasúti ill. kompmenetrendhez), s eléri a legfontosabb gyalogos- és kerékpáros börzsönyi túraútvonal csomópontokat. A buszjárat néhány autóparkolót is felfűz (pl. Törökmező, Toronyaljai-horgásztó, Kisinóci th. ill. Szob), melyek a közepes díjzónába tartozhatnak[2]. Máshol egyértelműen tiltani kell a parkolást.

2. *Királyrét és Nagyirtás összekötésé*vel a két kisvasút közötti kapcsolat gumikerekes járművel megteremthető. Az útvonal nemcsak turisztikai kapcsolatot ad, növelve az itt-tartózkodás idejét, hanem lehetővé válik a parkolás jobb szétosztása is a vonal melletti parkolóhelyek összefűzésével (pl. Kisinóci th., Királyrét-Paphegy, Királyrét).

3. (*Nógrád vá.)-Diósjenő vá.-Királyháza-Kemence kisvasút*: a buszjárat révén az Észak-Börzsöny felé is új belépési pont nyitható. A két vasútállomás, esetleg a Diósjenői-tó térségében kialakított (ingyenes vagy alacsony díjszabású) kisebb kapacitású parkolók révén lehető válik, hogy hétvégén a Börzsöny belső területei felé korszerű közösségi járművekkel tudjanak bejutni a gyalogos és kerékpáros turisták, ill. a mozgáskorlátozottak (számukra itt ajánlott túraútvonal lesz kialakítva).

Első lépésben egy 4-5 db-os elektromos buszflotta biztosíthatja a 3 vonal üzemeltetését (hétköznapokon ezek egy része akár helyi tömegközlekedési célokra is használható).

Későbbi ütemben akár a *Kemence-Szob közötti szakasz* is bevonható, ill. Szob-Nagybörzsöny kisvasút vá. közé is kiterjeszthető, hosszabb távon pedig a Börzsönyt megkerülő buszjárat is kialakítható, akár kiváltva a ma meglévő, versenyképesnek alig tekinthető közforgalmú buszközlekedés egy részét, egészét is (ill. ma nem létező kapcsolatot kialakítva). *Királyrét térségében* a kisvasút és a Volánbusz szolgáltatásainak fejlesztése, menetrendjének igényekhez való igazodása, sűrítése az elsőrendű a parkolási helyzet rendezése mellett. *Későbbi ütemben* javasolt a Paphegy megállóhely melletti felhagyott ipari területen fizetős (de a legdrágább zónába tartozó) parkolási infrastruktúra fejlesztésre, mely a buszjáratok fontos megállóhelye lehet. Hosszabb távon a *buszjáratok meghosszabbítására* is lehetőséget lehet teremteni pl. *Királyrét Cseresznyefa-parkolóig.* Mindezek lehetővé tehetik – a szabályozási és díjpolitikai eszközök mellett –, hogy Királyrét térségében a járműforgalom korlátozható legyen, s a ma Királyrétre érkezők (és onnan tovább nem kirándulók) növekvő hányada induljon el a Börzsöny belső területeinek felfedezésére, csökkentve így Királyrét terhelését is.

A Vác-Szob közötti szakaszon elsősorban a vasút használata javasolt, de megalapozott igények esetén (különösen egy Vác és Verőce közötti nagy kapacitású parkolóból indítva) ennek egy részén is vizsgálandó buszjárat indítása.

[2] Az 1663/2020 (X.15) Korm. határozatban is megjelent „parkolj és túrázz!” parkolópontként Törökmező térsége, a Toronyaljai-horgásztó és a Kisinóci th. is szóba jöhet, ugyanakkor Nagyirtás esetében javasolt a parkolás erőteljes korlátozása

III. Regionális parkolási zónarendszer kialakítása, korlátozott parkolási helyszínekkel s parkolásirányítási rendszerrel egybekötve

A térségben nem kerülhető el a fizetős parkolási rendszer kialakítása, s igen magas, a belső területek felé progresszívan növekvő parkolási díjakkal lehet csak rábírni a vendégeket, hogy az autóikat minél hamarabb letegyék, s más módon folytassák útjukat. Rendezett (pl. automata sorompóval ellátott) parkolási infrastruktúra kialakítása mellett a parkolásra egyáltalán nem, vagy turisták (nem helyiek) számára nem használható területek jelölésével, intelligens, már az M2 térségében kezdődő parkolásirányítási megoldásokkal a felesleges parkolókereső forgalom is csökkenthető.

Ugyanakkor ehhez kapcsolódóan fontos a térség külső belépési pontjain a parkolási infrastruktúra fejlesztése, az autósok egyre nagyobb részét megállítva a térség külső pontjain. Erre alkalmas Vác vasútállomás térsége (akár további bővítéssel), az M2-12. sz. főút csomópont környéke (pl. nem használt ipari területen, vagy a körforgalom térségében), valamint nógrádi településeken a vasútállomások térsége (Nógrád, Diósjenő, Nagyoroszi). A dunakanyari településeken csak a királyréti vasút indulási pontjához és a szobi vasútállomáshoz kapcsolódó parkolófejlesztés támogatható, az értékes Duna-menti területeket nem szabad nagy kapacitású parkolókkal beépíteni. Kiemelt projektként javasolt a Dunakanyar kapuja nagykapacitású parkoló kialakítása Vác és Verőce között, az M2-höz közel.

IV. A hajó- és vonatközlekedés attraktivitásának növelése

A 2020-ban meghozott díjpolitikai lépések[3] egyrészt a hajózás népszerűségét jelentősen növelték, de a közösségi közlekedés használatának növekedését is eredményezték. Mindezek folytatása rendkívül fontos a vonzerő megtartásában, jelentős promócióval erősítve. Ugyanakkor fontos, hogy a szolgáltatási színvonal ill. a járműállomány minősége is erősítse mindezt. Az emeletes KISS és a Flirt motorvonatok révén a Budapest–Vác–Szob vonalon ez már biztosított. Az alacsony forgalmú Vác–Diósjenő–Balassagyarmat vonalon hétvégenként kerékpárszállító szerkocsik szerelvényekhez kapcsolása történhet meg a közeljövőben. Utóbbi vonalon azonban legalább a járműállomány vonzóbbá tétele szükséges legalább a hétvégi forgalomban (a pályainfrastruktúra fejlesztése nem lehet reális cél). Fontos lenne a dömösi rév újranyitása is (itt prioritás lehet a Szigetmonostor-Szentendre között már ma is működő, dunai elektromos átkelőhajójához hasonló elektromos rév kialakítása, illeszkedve a DINPI látogatóközpont szemléletformálási céljaihoz). Vasúti és hajójeggyel egyéb kedvezmények elérését is lehessen igénybe venni (pl. belépőknél). Hosszabb távon a Kismaros – Kisoroszi gyalogos-kerékpáros rév újraindítása is átgondolandó.

[3] A 2020 nyarán bevezetett 500 forintos hajózási napijegy (a kerékpárszállítás díja bicikliként 200 forint) a Visegrád-Nagymaros-Zebegény-Dömös-Nagymaros-Visegrád vonalon a MAHART hop on-hop off járatán és a szintén 2020 nyarán bevezetett 24 órás összevont közlekedési jegy, mellyel a MÁV, a Volánbusz, a HÉV és a MAHART helyi járatai is igénybe vehetők (a felnőtt napijegy ára 1999 forint, a 26 éven aluliaké 1499 forint), vasúton a 2-es (Budapest–Esztergom), 70-es (Budapest–Vác–Szob) és 75-ös (Vác–Diósjenő–Balassagyarmat) vonalakon, közúton a Volánbusz 300–399 és 800–898 számcsoportba eső viszonylatain, (pl. Esztergom, Szentendre és Vác bekapcsolásával), valamint a Mahart menetrend szerinti dunakanyari körjáratain (Vác-Visegrád, Esztergom-Zebegény, Visegrád-Nagymaros-Zebegény-Dömös) és a HÉV H5-ös vonalon Békásmegyer és Szentendre között.

V. Térségi kerékpárkölcsönzési rendszer kialakítása (normál és e-bike)

A térségbe érkezők számára a vasútállomások/hajóállomások térségében erősíteni kell a kerékpárra való átszállás lehetőségét a bérlési lehetőségek kialakításával, kiszélesítésével. Ehhez jól kapcsolódhat a tervezett e-bike kölcsönző rendszer is.

Mindezekhez jelentős promóciónak is társulnia kell. A jövőképben is megfogalmazottak szerint mindezekkel megvalósítható, hogy **a térség MAGYARORSZÁG ELSŐ E-TÚRAKÖZPONTJA legyen**: ahol e-kompok és e-buszok szállítják a turistákat, e-bike-ok bérelhetők, s regionális szinten okos közlekedési és parkolásirányítási eszközök támogatják a közlekedési problémák megoldását, a túraútvonalak tervezését pedig okos applikációk segítik.

II.2.2 Fejlesztési célok

Mindezen átfogó célokhoz igazodva öt olyan stratégiai fejlesztési cél körvonalazódik, ahol középtávon jelentős fejlesztés, előrelépés fogalmazható meg: (1) Vonzerőfejlesztés; (2) Infrastruktúrafejlesztés; (3) Szolgáltatások fejlesztése (4) Marketing, promóció, információ; (5) Koordináció és menedzsment fejlesztés. A fejlesztési célok a stratégiában felvázolt élménycsomagokhoz is illeszkednek a Nemzeti Aktív Turisztika célrendszeréhez igazodóan.

II.2.2.1 Vonzerőfejlesztés

A Börzsöny-Dunakanyar térsége ma is számos vonzerővel rendelkezik, de ezek jelentős része valójában nem eléggé attraktív vagy nem eléggé ismert. A vendégforgalom növeléséhez új attrakciók létrehozása, meglévő attrakciók megújítása is szükséges. Mindezeket a térség hagyományaihoz illeszkedve, de korszerűen kell megvalósítani, hogy illeszkedjen a térség arculatához, s minél hosszabb időtartamú itt-tartózkodást eredményezzen. A vonzerőfejlesztés terén a következő fejlesztési feladatokat kell megvalósítani:

- új vendég-vonzó látványosságok létrehozása, elsősorban a már természettől korábban elvett helyszíneken, objektumokban;
- a meglévő vonzerők attraktivitásának erősítése, szolgáltatási színvonalának növelése;
- a természeti értékek fenntartható, de látványos és innovatív módon történő bemutatása;
- pontszerű fejlesztések helyett a hálózati gondolkodás erősítése;
- a vonzerők élménycsomagba szervezése, bemutatása;

II.2.2.2 Infrastruktúra fejlesztése

Az aktív turizmus fejlesztése alapvető területfejlesztési feladatokat igényel, melyben az infrastrukturális állapot javítása elsőrendű. Ugyanakkor az aktív turisztikai útvonalhálózatok minőségi és mennyiségi fejlesztése is szükséges. Az infrastruktúrafejlesztés terén a következő fejlesztési feladatokat kell megvalósítani:

- külső és belső megközelíthetőség javítása (úthálózat minőségi fejlesztése, parkolási infrastruktúra, közösségi közlekedés feltételeinek javítása);
- összefüggő, vonzó, jó minőségű és megfelelő kiterjedésű útvonalhálózat kialakítása (és rendszeres karbantartása).

II.2.2.3 Szolgáltatások fejlesztése

Biztosítani kell a turisták igényeihez kapcsolódó szolgáltatások, szolgáltató-hálózatok kialakítását, fejlesztését. A szolgáltatások fejlesztése terén a következő fejlesztési feladatokat kell megvalósítani:

- a térségen belüli regionális turisztikai közösségi közlekedési rendszer kialakítása és üzemeltetése;
- minőségi szálláshely és vendéglátóhely-fejlesztések, közvetlenül az aktív turizmushoz kapcsolódóan;
- fogadópontok kialakítása, fejlesztése;
- különböző szabadidőeltöltési tevékenységekhez illeszkedő szolgáltatások fejlesztése számában és minőségében is;
- járműdspecifikus minősített szolgáltatói hálózat kialakítása, minél több szolgáltató bevonása;

- a térség környezeti nevelési tevékenységének rendszerbe foglalása, a közoktatási rendszerébe (helyi/regionális/országos szinten) történő jobb integrálása
- a túravezetés humán és szervezeti feltételeinek fejlesztése;
- csomagajánlatok.

II.2.2.4 Marketing, promóció, információ

A marketing, promóció, információ terén a következő fejlesztési feladatokat kell megvalósítani:

- egységes, jól beazonosítható brand és arculat a térség teljes területét lefedően;
- stakeholderek bevonása, aktivitásuk ösztönzése (win-win helyzetek kialakítása);
- on-line és offline jelenlét fejlesztése (desztinációs weboldal, közösségi média felületek, médiakampányok, tematikus kiadványok);
- hagyományos aktív turisztikai események, rendezvények erősítése, újak bevezetése; a hagyományos helyi egyéb rendezvényeken való megjelenés erősítése.

II.2.2.5 Koordináció és menedzsment fejlesztés

Az aktív turizmus menedzselését professzionális menedzsmentszervezetnek kell koordinálnia, önálló, a területért, egyes aktív turisztikai szakágakért felelős szakemberekkel, megfelelő kapacitásokkal, országos rendszerbe illesztve. A koordináció és menedzsment fejlesztés terén a következő fejlesztési feladatokat kell megvalósítani:

- az aktív turisztikai fejlesztéseket térségi szinten koordináló menedzsment szervezet feladatainak, hatásköreinek mielőbbi megfogalmazása, működési modell kidolgozása és a (humán és pénzügyi) működési feltételek biztosítása;
- finanszírozási és humán feltételek biztosítása;
- monitoring és értékelési tevékenység feltételeinek biztosítása.

III. TÉRSÉGI AKTÍV TURISZTIKAI STRATÉGIA

III.1 Térségi termék és marketing stratégia

Az aktív turisztikai térségben fő cél a szolgáltatók közötti együttműködés erősítése, a fogadóterületek versenyképességének javítása, a meglévő kínálati elemek szolgáltatási csomaggá történő alakítása. Az egymástól jól megkülönböztethető desztinációk már rövidtávon képesek lehetnek versenyképes utazási ajánlatot jelenteni az élményeket kereső, egyre igényesebb, valamint magasabb fajlagos költéssel bíró vendégek számára. Az aktív turisztikai stratégia **megközelítése, hogy a Börzsöny-Dunakanyar aktív turisztikai térség egész területére olyan területileg is értelmezhető, tematikus élménycsomagokat fogalmaz meg, amely célcsoportonként és tevékenységfajtánként kínál aktív turisztikai élményeket.**

Az élménycsomagok fő célszegmensét a diák(csoport)ok, a gyermekes családok, a fiatal felnőttek, a középkorúak és az aktív nyugdíjasok alkotják, akik egészségtudatos életmódot folytatnak, s számukra az aktív időtöltés jelent kikapcsolódást. Speciális és fő célcsoport a főváros aktív mozgásra vágyó lakossága.

Küldőpiacok tekintetében a Börzsöny-Dunakanyar aktív turizmus kínálata elsősorban a hazai vendégeket, különösen a fővárosi agglomerációban élőket célozza meg, a külföldi célcsoportok elsősorban a Dunakanyar területén kapnak teret. A térségben a környező határon túli ill. nógrádi lakosság is célcsoportként jelenhet meg, s a helyi lakosság felé is erősíteni kell az ajánlatokat és a kommunikációt.

A turisztikai termék egy olyan komplex, élmény alapú csomagot jelent, amely az alapszolgáltatásokon kívül különféle kiegészítő szolgáltatásokat és/vagy programokat is tartalmaz. **A stratégia középpontjában a néhány órástól a több naposig terjedő, egy vagy több aktív szabadidőeltöltési tevékenységet is érintő versenyképes és vonzó élmény megteremtését szolgáló élménycsomagok** állnak. A térség elsősorban egynapos célterület marad a továbbiakban is, de erősítendő a többnapos kínálat fejlesztése és marketingje is.

Az élménycsomagok a turisztikai termék minden elemére (vonzerők, szolgáltatások, infrastruktúra, információ, imázs, promóció stb.) kiterjedően lettek meghatározva, az élmények koncepciózus (célcsoportra szabott) felfűzésével, a helyi kezdeményezések, szolgáltatások beépítésével. Az élménycsomagokban a hálózatszerűség térségi szinten és szakáganként egyaránt biztosított, összekapcsolva a vonzerőket és szolgáltatásokat, akár új attrakciók fejlesztésével is, becsatornázva a túrázók mentális térképeibe a kevésbé ismerteket is.

III.2 Élménycsomagok

Az élménycsomag kialakításánál figyelembe vettük a helyzetértékelésben bemutatott adottságokat és a jövőben várható turisztikai trendeket, kihívásokat. Ezek mentén olyan élménycsomagok kialakítására törekedtünk, amelyek oldják a területi koncentrációt, jól definiált célcsoportoknak szólnak, részben egynapos, részben több napos itt-tartózkodást generálnak, valamint további programelemek beemelésével tovább fejleszthetők, színesíthetők.

III.2.1. ábra: Az élménycsomagok térségi és járművek szerinti rendszere

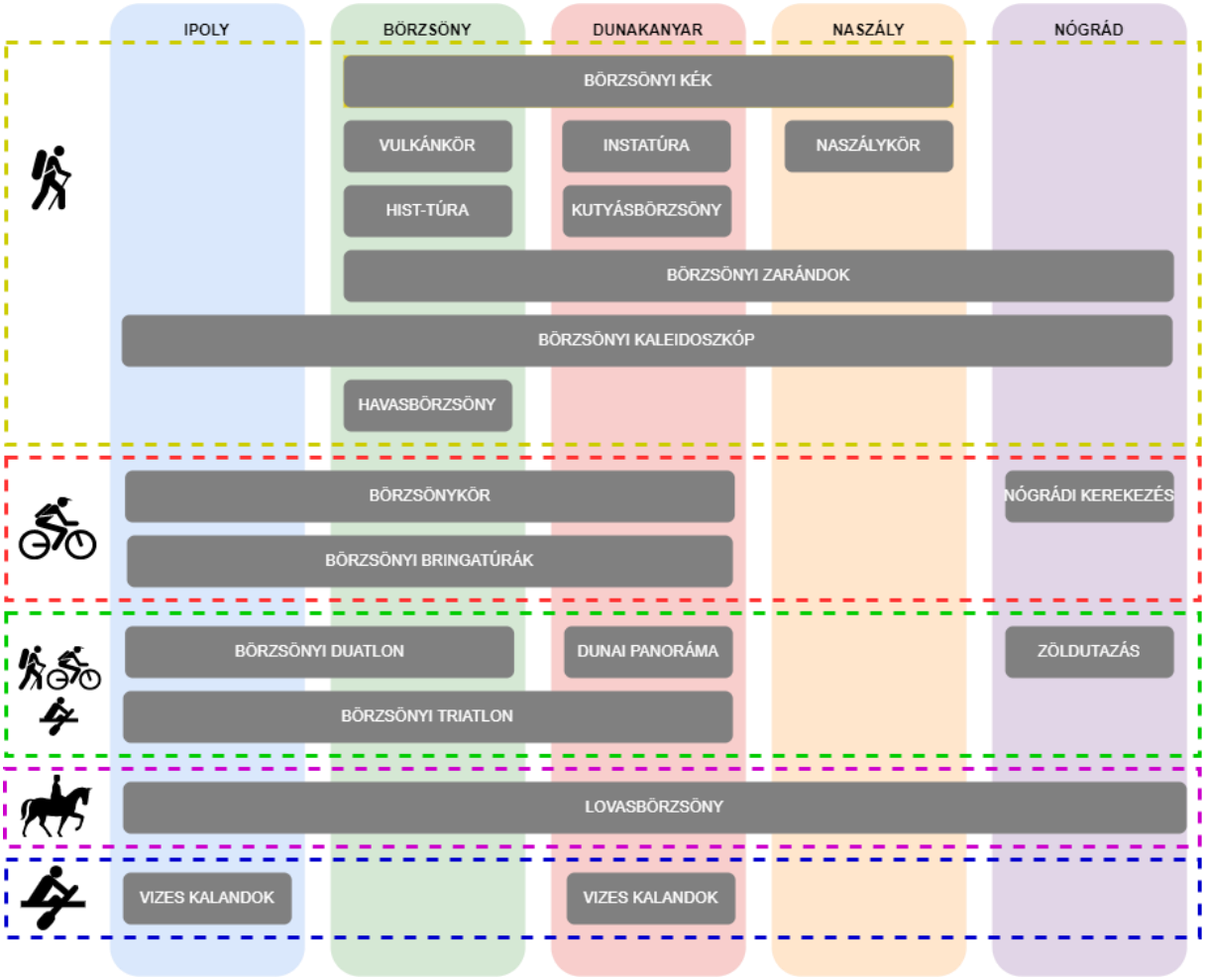

III.2.1 Börzsönyi Kék

Élménycsomag neve: BÖRZSÖNYI KÉK
Érintett jármód
gyalogos
Teljesítés módja
egyénileg vagy szervezett módon, jelvényszerző túramozgalom keretében
Élménycsomag bővebb leírása
Az élménycsomag az Országos Kéktúra két, a térséget átszelő szakaszát (17. és 18. szakasz), valamint a Börzsönyi Kék útvonalát járja be.

III.2.2. ábra: A Börzsönyi Kék élménycsomag

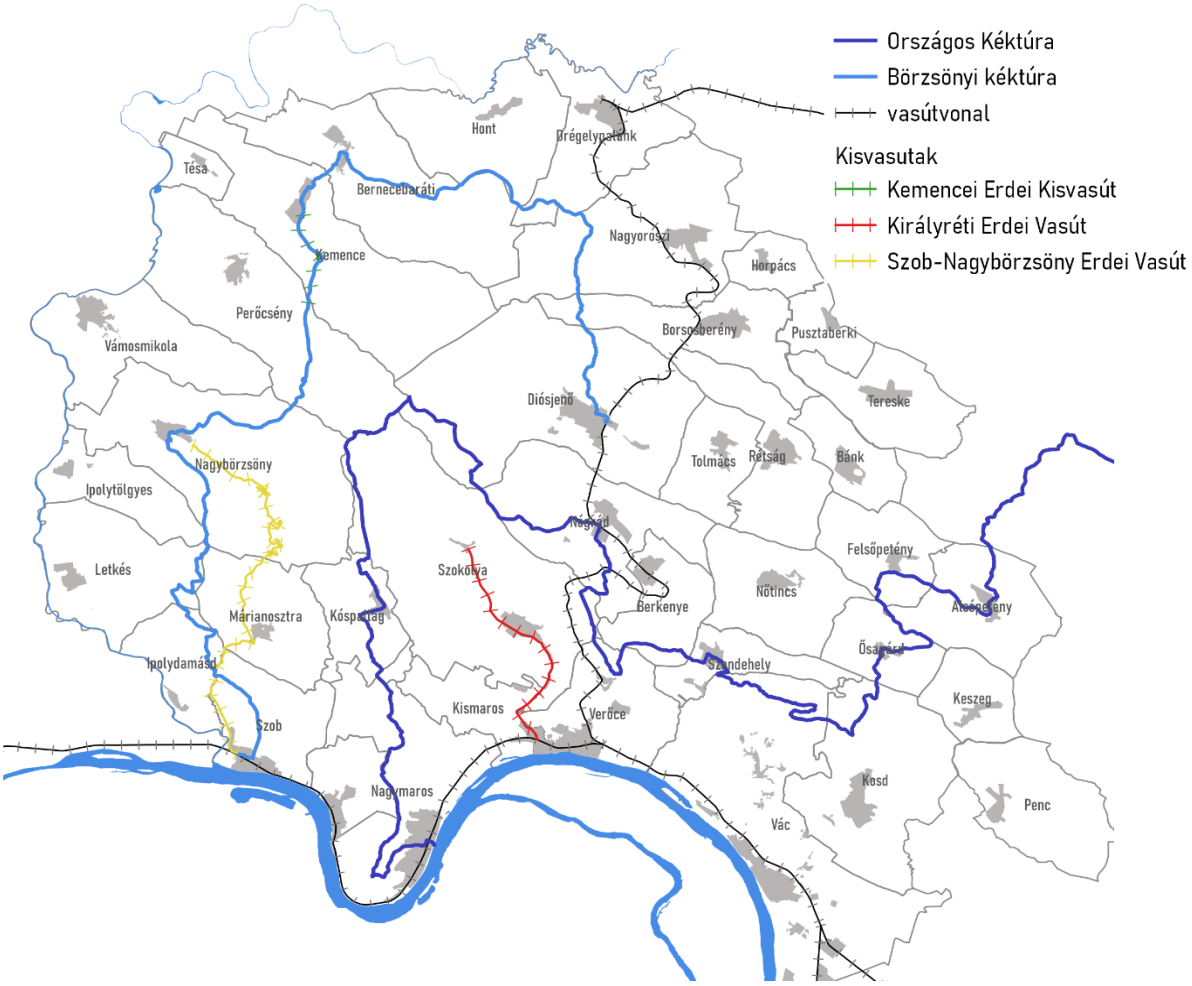

Vonzerők, egyediség
A hagyományosan értelmezett látnivalók mellett maga az út teljesítése jelent vonzerőt. A látnivalók közül kiemelkednek a kilátók (Julianus barát, Csóványos, Prónay), valamint a sziklák, hegycsúcsok természetes kilátópontjai.

Útvonalak
Az **Országos Kéktúra** (OKT) gyalogosan, tetszőleges irányban haladva, tetszőleges hosszúságú szakaszokra bontva, időtartam-korlát nélkül teljesíthető. Az útvonalon pecsétekkel ellátott ellenőrzőpontok találhatóak, amelyeknél az „Országos Kéktúra útvonalvázlat és igazolófüzet" című kiadvány megfelelő helyére kell pecsételni. Az OKT (a két szakasz össztávja kb. 100 km, ebből a térséget kb. 85 km szeli át) kiindulópontja a nagymarosi hajóállomás. A települést a Templom-völgyön keresztül elhagyva a Hegyes-tetőre és az itt található Julianus-kilátóra kapaszkodunk fel. Innen a K jelzésen továbbhaladva Törökmező, majd Kóspallag érhető el. A Kisinóci turistaházat elhagyva egy kaptató vezet fel Nagy-Hideg-hegyre, majd innen tovább a Csóványosra. A kilátótól az út a Foltán-keresztig ereszkedő, majd a Cseresznyés-völgyet átszelve érjük el a Nógrádi vasútállomást. Nógrádról a Nagy-Kő-hegyen át jutunk el Magyarkútra, innen a Völgyi úton át Szendehelyre, ahonnan a Naszály csúcsait hódítjuk meg. Észak felé fordulva előbb Ősagárdra, majd Felsőpetényen át Alsópetényre érkezünk, ahol a Kecske-kő tetején álló Prónay kilátóból csodás panoráma tárul elénk. A Börzsöny Természetbarát és Hegymászó Egyesület (BTHE) által szervezett **Börzsönyi Kéktúra** (BKT) a Diósjenő és Szob között végighaladó kék sáv jelzésű útvonalon halad. Szintén tetszőleges irányban haladva, tetszőleges hosszúságú szakaszokra bontva, időtartam-korlát nélkül teljesíthető. A BKT igazolófüzetét postai úton lehet beszerezni. A BKT (kb. 65 km) a Diósjenői vasútállomástól indul, s észak felé haladva Pénzásás érintésével erős kaptató után ér fel a drégelyi Várhegyre. Innen nyugat felé továbbhaladva lejtős útszakasz következik egészen Bernecebarátiig. Itt délre fordulva Kemence felé újabb hegymenet veszi kezdetét, amely a kalderaperemen haladva a Vár-bükk magasságáig tart. Ezt követően Nagybörzsönybe ereszkedünk, majd lejtős és emelkedő szakaszok váltakozásával eljutunk Márianosztráig. Innen az út Szobig lejtős jelleget ölt.
Megközelítés
Az OKT déli kiindulási pontja Nagymaros, amely Visegrádról hajóval, Budapestről vonattal is elérhető. A két érintett szakasz a Nógrádi vasútállomáson találkozik, amely közösségi közlekedéssel szintén megközelíthető. Az OKT térségi végpontját Alsópetény jelenti, amely közösségi közlekedéssel a Vácról induló távolsági autóbuszjárattal érhető el. A BKT indulási pontja, Diósjenő, vasúton is megközelíthető, míg Szob a vasút mellett a Duna túloldaláról, a Pilismaróti réven is elérhető.
Célcsoport, nehézség
A közepes és nehéz szakaszokból álló gyalogos túra célcsoportját elsősorban a gyakorlott, kihívásra vágyó, 16-50 év közötti túrázók alkotják. (A Gyermekkéktúra 6 éves kortól teljesíthető.) Edzettségtől, állóképességtől függően az OKT 6-8 nap alatt, míg a BKT 2--4 nap alatt teljesíthető.
Ár és minőségi kategória
A csomag összességében alacsony árkategóriájú (20 000 Ft/nap/fő alatti összeg), amely tartalmazza a szállást, étkezést, valamint a kilátók belépési díját.
Értékesítés, promóció
Az Országos Kéktúra már ma is ismert; az útvonalakat, leírásokat, szálláshelyeket a legkedveltebb weboldalak (pl. kektura.hu, termeszetjaro.hu, heyjoe.hu stb.) részletesen tartalmazzák. A Börzsönyi Kéktúráról (BKT) a Börzsöny Természetbarát és Hegymászó Egyesület (BTHE) honlapján lehet tájékoztatást kapni, de ennek erősebb promotálása a térségi turisztikai honlapokon mindenképpen ajánlott.

III.2.2 Vulkánkör

Élménycsomag neve: VULKÁNKÖR
Érintett jármód
gyalogos
Teljesítés módja
egyénileg vagy szervezett módon, körtúraként, csillagtúraként, instant túra, vándortábor
Élménycsomag bővebb leírása
Az élménycsomag a börzsönyi kaldera körbe- és áttúrázását jelenti, érintve a legmagasabb hegycsúcsokat. A Börzsönyt az ország egyik legnagyobb erdőterülete borítja, tájképei, élővilága és hangulata pedig már a Felvidék vulkáni eredetű vidékeit idézi. Az élménycsomag a táj ipartörténeti emlékeit (pl. a kisvasutak), természeti értékeit, ismert és kevésbé ismert csúcsait egyaránt felsorakoztatja.
Vonzerők, egyediség
Az élménycsomag legnagyobb vonzereje a (viszonylag) érintetlen természeti környezet, a hegycsúcsok, az innen elénk táruló panoráma.
Útvonalak
Az élménycsomag több típusú útvonalat, ezáltal hosszabb-rövidebb túrákat tesz lehetővé:

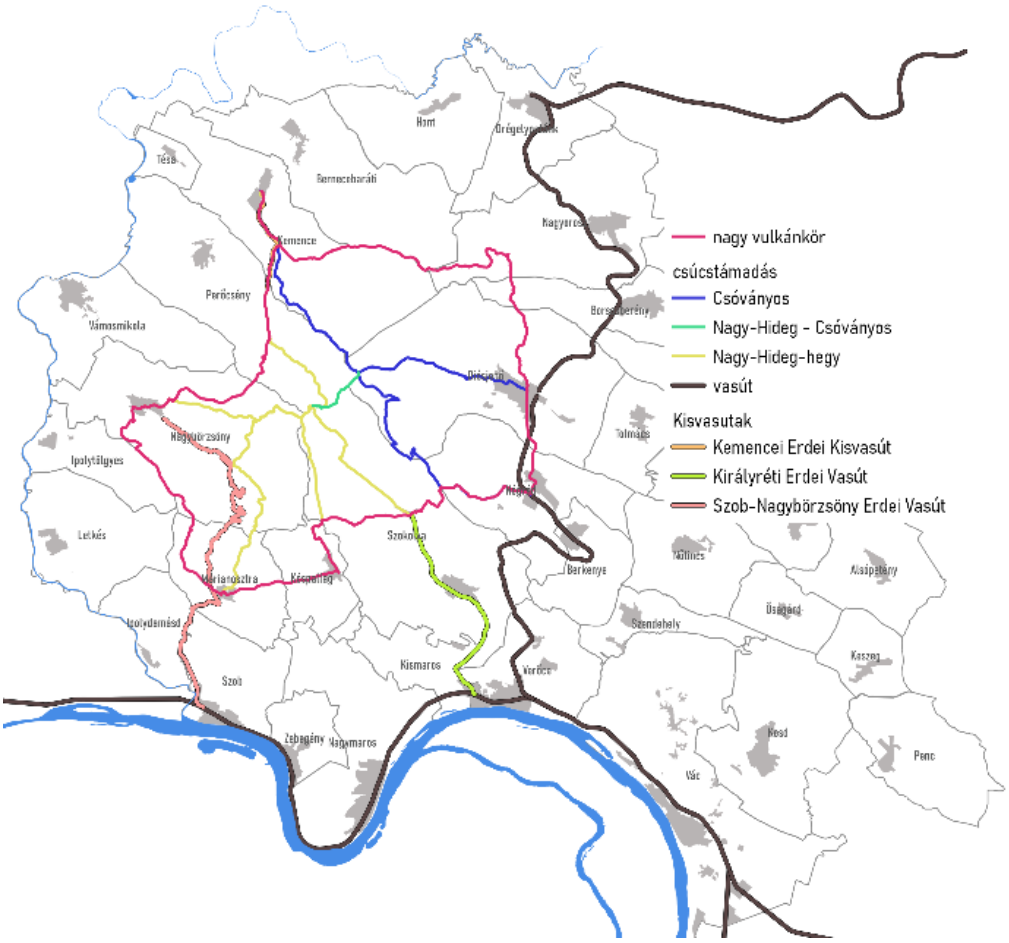

1. **Nagy vulkánkör** (kb. 75 km): A Börzsöny kalderaperemén haladó körtúra a kisvasutak megállóitól (Kemence, Nagybörzsöny, Márianosztra, Szokolya-Királyrét), vagy a diósjenői vasútállomástól indul. A szintemelkedések és terepviszonyok miatt átlagos túrázó számára 4–5 nap alatt teljesíthető. A Kemence – Királyháza, valamint Závoz - Diósjenő közötti szakasza kerekesszékkel, sportbabakocsival is bejárható.
2. **Csúcstámadás**: A Csóványos és a Nagy-Hideg hegy meghódítása a nagy vulkánkör főbb állomásairól. A túrák 7–14 km hosszúak, 2,5–5 óra alatt teljesíthetők. A Márianosztráról és Kemencéről induló csúcstámadások egy rövidebb szakaszon kisvasúttal is kombinálhatók.
3. **Csúcskörök**: A Nagy-Hideg-hegyi turistaházból induló körtúrák a két hegycsúcs, a Hagy-Hideg-hegy és a Csóványos érintésével hosszabb rövidebb túrákat jelentenek, érintve olyan csúcsokat, mint pl. a Pintér hegyese, Gács-nyereg, Rakodó-nyereg, Égés-tető, Hangyás-hegy, Málna-hegy, Pogányvár, Viski-bérc, Nagy-Mána. A rövidebb túrák a Nagy-Hideg-hegyről indulnak (3–4 km); a többi csúcskör 10 km körüli. A terepviszonyok miatt a túrák középnehéz-nehéz erősségűek. A túrák egymással kombinálhatók, csillagtúra-szerűen is teljesíthetők.

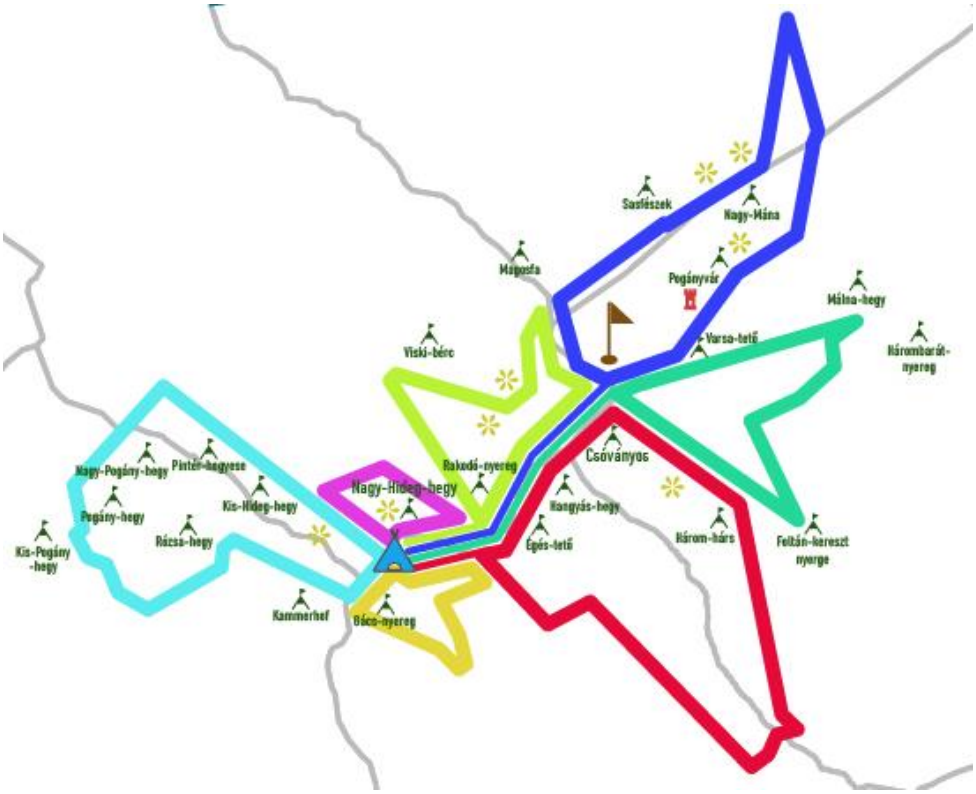

4. **Települési körtúrák:** A nagy vulkánkör főbb állomásairól hosszabb-rövidebb körtúrák tehetők, amelyek akár önálló programként, akár a nagy vulkánkörrel kombinálva is teljesíthetők.
   a. ***Kemence***: A túrák a Kemencei kisvasút kemencei végállomásáról indulnak, s a túrák egy rövidebb szakasza kisvasúttal is kombinálható. Az *északi irányba induló körtúra* a Börzsönyi kéken haladva érinti Bernecebarátit, majd a zöld, illetve piros sáv jelzésen dél felé fordulva Zöld-mált, a Lopona-bércet. A Lopona-főnél nyugati irányba a sárga sáv jelzésű út vezet vissza a kiindulópontra. A *déli hosszabb* túra Godóvár (kisvasúti megálló), Miklós-tető, Magosfa érintésével a Csóványosig vezet, majd innen a Viski-bérc, Kuruc-bérc és Szarvas-kő érintésével tér vissza Godóvárra, illetve Kemencére. A *rövid túra* Godóvár, Feketevölgy (kisvasúti megálló), Strázsa-hegy útvonalat járja be, érintve a Strázsa-hegyi erdészeti tanösvényt. Az utóbbi két túra során érdemes a Godóvárnál található Nagyvölgyi strandot is útba ejteni.
   b. ***Nagybörzsöny***: A túrák a Nagybörzsönyi kisvasút végállomásáról indulnak, s azok egy hosszabb szakaszon kisvasúttal is kombinálhatók. Az *északi körtúra* a Kereszt-völgyön át halad egészen Kisirtáspusztáig (kisvasúti megálló). A *déli körtúra* a sárga kereszt jelzéssel ellátott Hosszú-bércen halad keresztül.

c. ***Márianosztra***: A körtúrák a kisvasút márianosztrai megállójától indulnak. Az *északi rövid kör* a piros kereszt jelzésen a Bükkös-árokig halad, majd a zöld sáv jelzésen tér vissza a kiindulópontra. A *hosszabb északi túra* a piros kereszt jelzésen, a kisvasúttal „párhuzamosan" haladva Kisirtáspusztáig vezet fel (ez a szakasz kisvasúttal kiváltható), majd innen a sárga és zöld sáv jelzésen ereszkedik vissza Márianosztrára. A *kóspallagi nagy kör* a zöld sáv jelzésen észak felé halad egészen a Keselyűs-oromig (Nagy-Sas-hegy). Itt – áttérve a sárga sáv jelzésre – dél felé haladva érjük el Kóspallagot, érintve a Kálváriát. Kóspallagról a Honti Piros vezet vissza Márianosztrára.

d. ***Kóspallag (Kisinóci th.):*** A Kisinóci turistaháztól a sárga kereszt jelzésen haladva egészen Kisirtáspusztáig kapaszkodunk, érintve a Szép Bércet, Kis-Inócot, Nagy-János-tetőt és a Zálog-bércet. Kisirtáspusztánál a sárga sáv jelzésre áttérve ereszkedünk vissza a kiindulópontra.

e. ***Királyrét***: A Királyréti kisvasút végállomásáról két kisebb és egy nagyobb körtúra indítható. A *keleti kiskör* a Madaras-fa csúcsát járja körül, míg a *nyugati kiskör* érinti a Bajdázó-rétet és tavat az itt található tanösvénnyel együtt, a Suta-berki-nyiladékot, s a Szén-patak völgyében tér vissza a kiindulópontra. A *nagykör* a Királyréti tanösvényen elindulva a kék kereszt jelzésen vezet fel a Nagy-Hideg-hegyre, majd onnan a Rakodó-nyereg érintésével az Égés-tetőre. Innen a piros, majd kék jelzésen haladva a Bagoly-bükk mentén ereszkedünk vissza Királyrétre.

f. ***Diósjenő***: A két körtúra a diósjenői vasútállomásról indul. A rövidebb körtúra a Magas-hegyet kerüli meg, érintve a Diósjenői tanösvényt. A hosszabb körtúra a Kámor csúcsára vezet fel, érintve a Kő-szirtet, a Király-hegyet, a Kőembert.

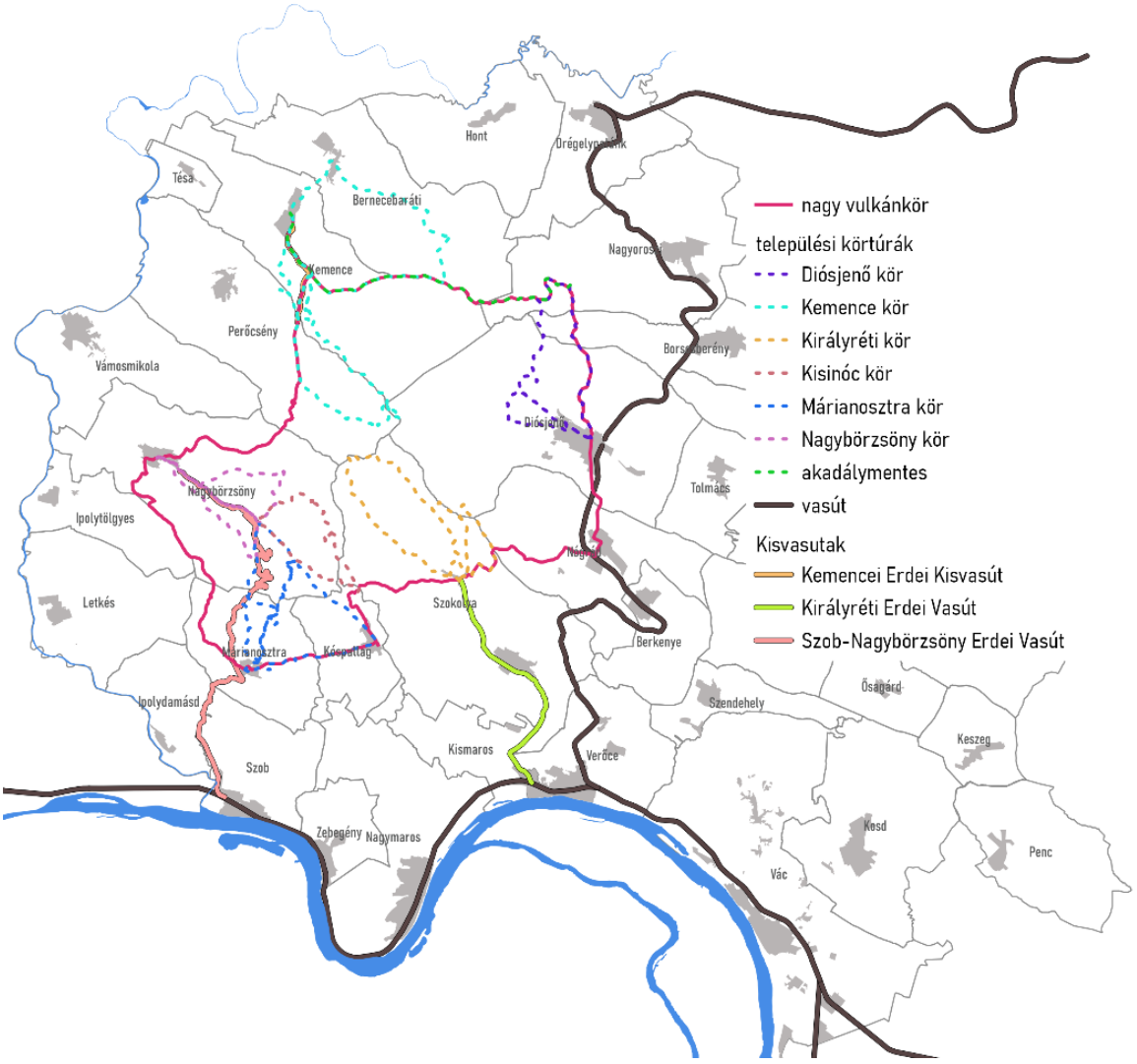

Megközelítés
Az élménycsomag főbb belépési pontjai közösségi közlekedéssel (Nógrád vá., Diósjenő vá.), vagy a Dunakanyarból induló kisvasúttal (Márianosztra, Nagybörzsöny, Szokolya-Királyrét) megközelíthető. Kemence távolsági autóbusszal érhető el, személygépjárművel a kisvasút kemencei végállomásánál lehet parkolni.
Célcsoport, nehézség
A túrák a távolságok és emelkedők miatt közepes, középnehéz és nehéz kategóriába sorolhatók. Ez alól a királyréti rövidebb körtúrák, valamint a kisvasúttal kombinálható*, rövidebb túraútvonalak képeznek kivételt, amelyek gyermekekkel is látogathatók. A nagy vulkánkör több kisebb szakaszra bontva közepes nehézségű túraként 5–7 nap alatt bejárható, de hosszabb szakaszolással, nehezebb túraként akár 2–3 nap alatt is teljesíthető. A Kemence – Királyháza közötti szakasz kerekesszékkel, babakocsival is bejárható. **: A kisvasúttal való kombinálhatóságot – Királyrét kivételével - megnehezítik a kapacitás/menetrend problémák: jelenleg csak a nyári hónapokban / hétvégente, kis kapacitással működnek!*
Ár és minőségi kategória
A csomag összességében alacsony árkategóriájú (20 000 Ft/nap/fő alatti összeg), amely tartalmazza a szállást, étkezést, valamint a kilátók belépési díját.
Értékesítés, promóció
Az élménycsomag ebben a formában jelenleg nem létezik. Ajánlott promóciós megoldás: térségi turisztikai honlapok, szálláshely-szolgáltatók weboldala.

III.2.3 Instatúra

Élménycsomag neve: INSTATÚRA
Érintett jármód
gyalogos, sportbabakocsis, kerekesszékes, nordic
Teljesítés módja
egyénileg, instant túra, jelvényszerző túramozgalom
Élménycsomag bővebb leírása

Az élménycsomag a Dunakanyar-Börzsöny településeit fűzi csokorba, feltárva a települések fontosabb építészeti örökségeit és természeti látnivalóit. A csomagban könnyebb és nehezebben teljesíthető, jelzett, kitáblázott körtúrák szerepelnek kiegészülve a térséget érintő jelentősebb túrautakkal. Az élménycsomag elsősorban az egyéni túrázókat célozza meg, külön foglalkozva a családos (babakocsival, futóbringával) és kerekesszékes célcsoportokkal.

Az élménycsomag egyediségét a Börzsöny-Dunakanyar egy új arcának megismerése adja, azaz könnyebb gyalogos túrák keretében a „klasszikus" dunaparti tájjelleg helyett-mellett bemutatja a börzsönyi peremvidék egyedi – elsősorban látképi - értékeit. Az egyes túraútvonalak egyúttal tematikus túraként is definiálhatók.

III.2.3. ábra: Instatúra élménycsomag

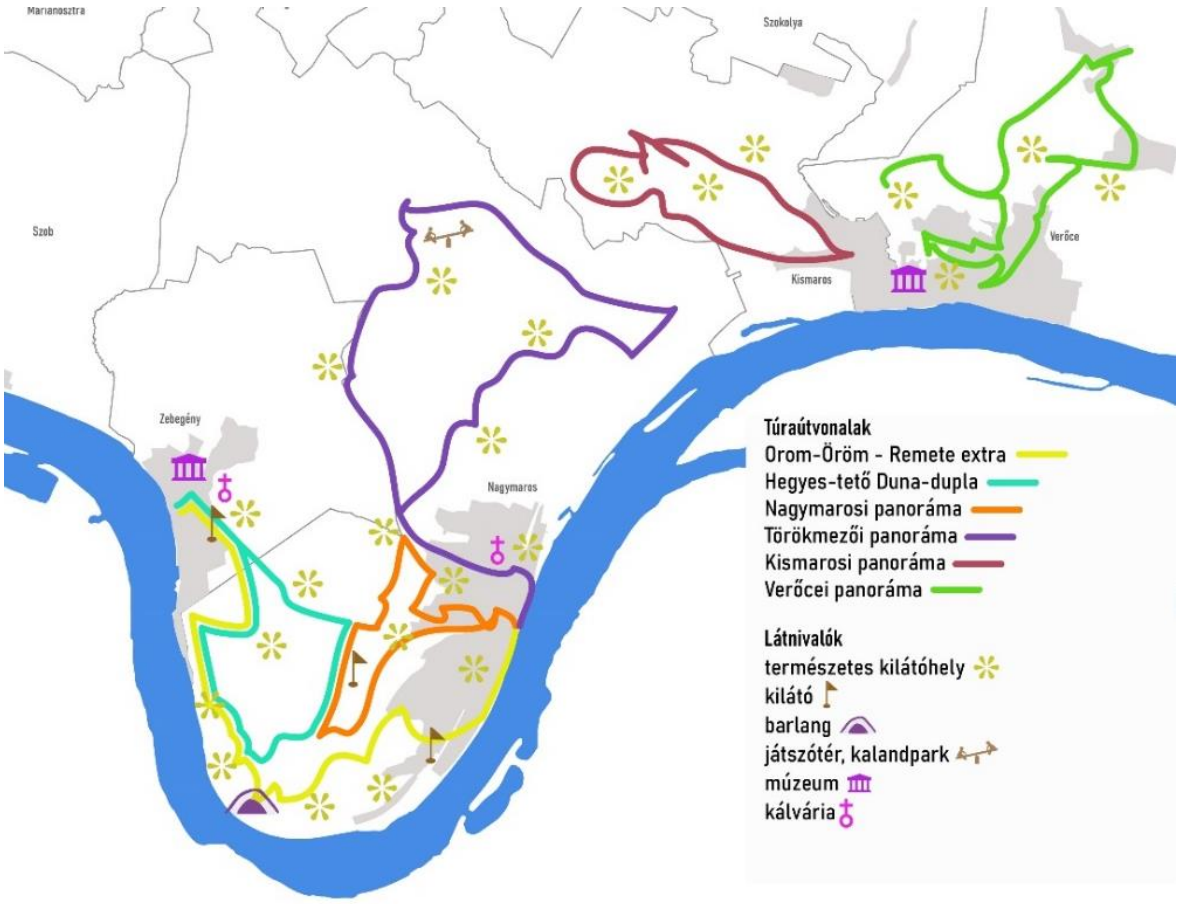

Vonzerők, egyediség

A Börzsöny-Dunakanyar élménycsomag olyan látványos panorámautakat, tematikus körtúrákat tartalmaz, amelyek önállóan, fél-egy nap alatt teljesíthetők. Az útvonalak a Dunakanyar számos kulturális, szakrális és természeti értékét felfűzik, érintik a Gesztenyés Tanösvény és Törökmezői Tanösvény egy-egy szakaszát is. Törökmezőn található a Dunakanyar legnagyobb kalandparkja, ahol gyermek (3 éves kortól), junior, könnyű felnőtt, felnőtt pályák, csúszópálya, mászófal és állatsimogató várja a látogatókat.

Útvonalak

Az egyes túrák döntő többségükben jelzett turistaúton haladnak. A körtúráknál az útirány megválasztásával egyúttal a túrák nehézségi foka is befolyásolható.

- **„Orom-Öröm" – Remete Extra** (kb. 13 km): Zebegény vasútállomásról indul, s a Kálvária érintésével a Kút-völgyön át kapcsolódik a sárga sáv jelzésű Kittenberger útra. Ezen az úton halad egészen a Dobozi-oromig, ahol kitérőt tesz a Remete-barlang, Ördög-gerinc, Ördög-hegy panorámapontjaihoz. A túra Rigó-hegynél kapcsolódik vissza a Kittenberger útra, amely bevezet Nagymarosra, a túra végpontjára.
- **Hegyestető Duna Dupla** (10,4 km): Zebegény vasútállomásról indul, s a Kálvária érintésével a Kút-völgyön át kapcsolódik a sárga sáv jelzésű Kittenberger útra. Ezen az úton halad egészen a Dobozi-oromig, ahol észak felé fordulva a Szent Mihály-nyergen keresztül a Hegyes-tetőig, majd tovább, a Világos- térig vezet. Itt nyugat felé fordulva a Remetekereszt-bércen át jutunk vissza a zebegényi kiindulópontra.
- **Nagymarosi panorámakör** (10,5 km): A nagymarosi hajókikötőből / vasútállomásról induló túra a Gesztenyés Tanösvényen halad Kövesmezőig, ahol a Törökmezői tanösvény déli szakaszán át vezet fel a Hegyes-tetőre. Innen a Szent Mihály-nyeregig ereszkedve az OKT útvonalán jutunk vissza a kiindulópontra.
- **Törökmezői panorámakör** (kb. 15 km): A nagymarosi hajókikötőből / vasútállomásról induló túra Nagymaroson át felvezet Kövesmezőre. Itt észak felé fordulva a Törökmezői tanösvényen haladva jutunk fel Törökmezőre, ahol keleti irányban a Só-hegy nyergét hódítjuk meg. Innen a zöld háromszög jelzést követve érkezünk vissza a kiindulópontra.
- **Kismaros -kör** (9,9 km): A kismarosi vasútállomásról induló körtúra a piros jelzésű Mária úton, majd a zöld sáv jelzésen halad a Csömöle-völgyön át a Nagy-Morgóig. Ezt követően az Irtási szőlők északi oldalán, jelzés nélküli úton jutunk vissza a kiindulópontra.
- **Verőce-kör (kb. 15 km):** A verőcei vasútállomásról induló körtúra a település belterületén haladva éri el a Csattogó-völgyi üdülőt. Ennek északi oldalán vezető túraút visz fel a Csattogó-völgyi panorámapontra. Innen visszafordulva a piros sáv jelzésen jutunk fel Magyarkútra, ahol a piros négyzet, majd a piros háromszög jelzés mentén érkezünk vissza a kiindulópontra. A Magyarkút-Szendehely erdei út jó lehetőséget jelenthet a kerekesszékes és családos babakocsis túrázók számára.

Fejlesztési szükséglet: meredek hegyormok mentén oldalazó/ereszkedő, rossz állapotú, balesetveszélyes gyalogos turistautak karbantartása, kiépítése ill. újraépítése szükséges. A Remete-barlang – Dobozi orom, szűk, több helyen az eróziós erők és a túlhasználat miatt erősen balesetveszélyes (Kék Barlang jelzés). Indokolt egy-két helyen akár láncos kiépítés, tereplépcsők beépítése, illetve ösvényprofil kialakítása/megerősítése. A Remete-barlang közvetlen környezetében indokolt tájékoztató táblák kihelyezése és védőkorlátok kiépítése is. A Remete-barlanghoz vezető másik ág (Sárga Barlang jelzés) egy szakasza is felújításra, ösvény-profilozásra, tisztításra szorul.

Szolgáltatások

A körtúrák jellemzően fél-egy nap alatt teljesíthetők, de az útvonalak mentén rendelkezésre álló szálláshelyek sokszínűsége több napos túrákra is lehetőséget biztosít. A Törökmezői Kalandpark, mint a Dunakanyar legnagyobb kalandparkja komplex szolgáltatásokat biztosít. Vendéglátóhelyek a településeken bőségesen rendelkezésre állnak.

Megközelítés
Az élménycsomagban szereplő települések legegyszerűbben Budapest-Vác felől közelíthetők meg kiváló közösségi közlekedéssel Budapest-Szob viszonylatban 1 órán belül elérhetők, míg személygépjárművel ugyanez a távolság 15–30 perccel többet vesz igénybe. A Váctól a 12. sz. főúton csúcsidőszakban vagy szezonban gyakori dugókra, így lassú haladásra lehet számítani. Parkolási lehetőség általában közterületeken áll rendelkezésre, a kisebb, kevésbé látogatott helyeken kapacitásproblémákkal egyelőre nem kell számolni. Királyrét, Kismaros, Verőce, Nagymaros és Zebegény vonatkozásában, – különösen szezonban és/vagy nagyobb rendezvények alkalmával – komoly gondot okozhat a parkolás.
Célcsoport, nehézség
A Dunakanyar-Börzsöny élménycsomag elsődleges célcsoportját az egyéni túrázók alkotják, nem feledkezve meg a kisgyermekes családok és mozgáskorlátozottak célcsoportjáról sem. A változatos körtúrák a könnyen teljesíthetőtől a nagy kihívást jelentő túrákig egyaránt képviseltetik magukat. Az útirányok megválasztásával a nagyobb szintkülönbségek némileg könnyíthetők. Az Orom-Öröm- Remete extra, valamint a Duna Dupla útvonalak a terepviszonyok, különösen extrém időjárási viszonyok esetént gyakorlottabb túrázók számára javasolt.
Ár és minőségi kategória
A csomag összességében alacsony árkategóriájú (20 000 forint/nap/fő alatti összeg), amely tartalmazza a szállást (opcionális), étkezést, valamint a kilátók, múzeumok, látnivalók belépési díját, Szállodai ellátás esetén az árkategória természetesen emelkedik.
Értékesítés, promóció
Az élménycsomag elemei közül a körtúrák többsége - kissé más formában - már létezik, az útvonalak mentén csupán több nagyobb attrakció (pl. Zebegény r.k. templom, Szőnyi ház, Hiúz Ház, Hajós Múzeum stb.) ismert. A körtúrákat a települési weboldalakon, valamint a környező szálláshelyeken érdemes promotálni.

III.2.4 Hist-túra

Élménycsomag neve: HIST-TÚRA
Érintett jármód
gyalogos, nordic walking
Teljesítés módja
egyénileg vagy szervezett módon, instant túra
Élménycsomag bővebb leírása
Az élménycsomag egyediségét a Börzsöny északi oldalának felfedezése adja. A túrák során Drégelypalánk, Hont és Bernecebaráti történelmi múltját, természeti látnivalóit keressük fel, megismerve a térséget övező legendákat, történelmi eseményeket. *III.2.4. ábra: A Hist-túra élménycsomag* 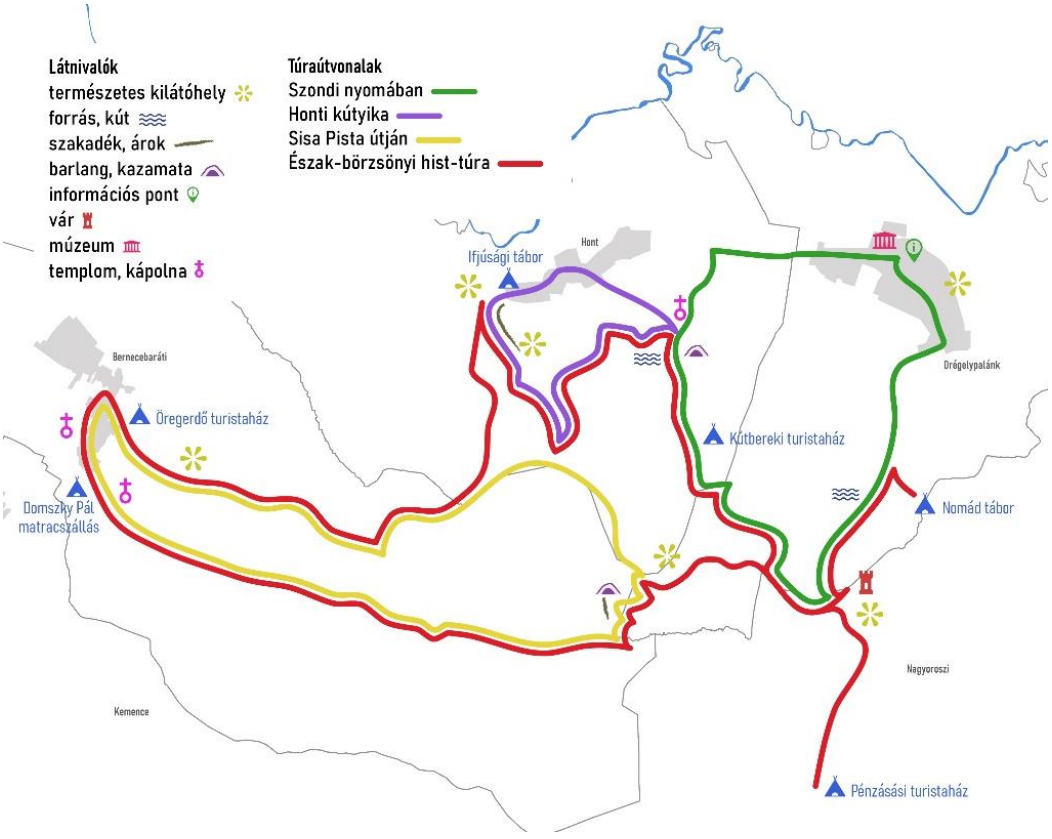
Vonzerők, egyediség
Az élménycsomag az Észak-Börzsöny természeti és épített látnivalóit gyűjti csokorba. Az épített értékek közül a leghíresebb Drégely vára. A Szondi Kiállítótér és Turisztikai Központban Drégelyvár történetét és Szondi legendáját is megismerhetik a látogatók. Csitáron (Tsitár) a Kutyika (Kútyika)-forrás a környékbeliek régi szent helye, ahol megannyi csodálatos eseményt követően keresztet és kápolnát is emeltek. Ez utóbbiak a zarándokturisták egyik kedvelt célpontja is. Alig pár méterre a Csitári kápolnától, a hegyoldalban a Szondi-alagútnak nevezett barlangszerű járat található. A legenda szerint a térképeken is feltüntetett" jártak a drégelyi várvédők a közeli kereszthez imádkozni, és itt miséztek 1552-ben is, amikor a török túlerővel néztek farkasszemet. Bernecebarátiban a Nagyboldogasszony-templom, a Kiskápolna, valamint a Lohonci sziklakápolna jelenti a legfontosabb épített emlékeket. A természeti értékek közül a Honti szakadék a legismertebb. (A Betyár-

kútnál található Oszlai-árok nem látogatható). Ezek mellett a természetes kilátóhelyek nyújtanak egyedi panorámát.

Útvonalak

Az élménycsomag három rövidebb és ezek összekapcsolásaként egy hosszabb túraútvonalat tartalmaz.

- **Szondi nyomában** (kb. 14 km): A túra kiindulópontja a drégelypalánki Szondi Kiállítótér és Turisztikai Központ, amely mind közösségi közlekedéssel (Drégelypalánk vá.), mind személygépjárművel megközelíthető. A Sáferkútig (kb. 4,5 km) könnyű terepen vezet az út, majd innen Drégelyvárig az Apródok útja tanösvényen haladhatunk tovább. Ez a kb. 2 km-es szakasz a túra leginkább embert próbáló szakasza, ahol 240 méteres szintemelkedéssel kell megküzdeni, cserébe a várból csodás panoráma tárul elénk. Észak felé kb 5 km-es ereszkedés után érjük el Csitárt, ahonnan könnyed túrával érünk vissza a kiindulópontra.
- **Honti Kutyika:** (kb. 8 km): A túra Hont központjából indul, ahonnan kb. 1 km-es könnyű gyaloglással a Honti szurdokvölgybe érkezünk. Az ösvény végigjárása a főúttól kb. 5–10 percet vesz igénybe, mellette pihenőhelyet is kialakítottak. A szakadékból a zöld jelzésű turistaútra visszatérve kb. 500 méter múlva, a Jelenc faroknál a kék kereszt jelzésen folytatjuk útunkat. (opcionális kitérővel a Kukucska-hegy csodás panorámája is elérhető). A kb. 1,5 km-es kaptató végén a Dobogó-hegy északi oldalába érkezünk meg. Innen a sárga jelzésű Mária úton kb. 3 km-es ereszkedés után érkezünk meg Csitárba, majd kb 2 km-nyi könnyed gyaloglás után a Hontra, a kiindulópontra.
- **Sisa Pista útján** (kb. 18,5 km): A túra kiindulópontja a bernecebaráti Nagyboldogasszony-templom. Dél felé haladva a lila jelzésű Mária úton hagyjuk el a települést, s egy könnyed 8 km-es gyalogtúrával érjük el Betyár-kutat, a Sisa Pista tanösvény kiindulópontját. A 2 km-es tanösvényen több helyen is gyönyörködhetünk a szurdokszerű völgy látnivalóiban, ám fontos tudni, hogy az itt található Oszlai-árok nem járható, csak a tanösvényről tekinthető meg. Észak felé továbbhaladva a Kőkapuig kapaszkodunk fel, majd a kék sáv jelzésen nyugat felé folytatjuk utunkat. A 8,5 km hosszú út innentől ereszkedő jellegű.
- **Észak-börzsönyi hist-túra** (kb. 37 km): A fenti túraútvonalak kombinációjaként a Drégelypalánk – Csitár – Hont – Bernecebaráti – Pénzásás – (Drégelypalánk) útvonalon vezetett gyalogtúra 4 nap alatt teljesíthető. Az egyes napi szakaszok 6–14 km hosszúak.

Szolgáltatások

A túraútvonalak mentén számos ismert és kedvelt aktív turisztikai szálláshely található, amelyek családok, baráti társaságok elszállásolására is alkalmas.

Megközelítés

A rövid túrák kiindulópontjai a települések belterületén vannak. Közösségi közlekedéssel a települések Budapestről csak átszállással érhetők el, jellemzően 120–150 perces menetidővel, így sem a vasút, sem a távolsági autóbusz nem valós alternatívája a személygépjárműnek. Autóval az utazási idő 75–90 percet vesz igénybe. Kiépített parkoló egyedül a 2. sz. főút mellett, a Honti szakadékhoz vezető túraút mentén található.

Célcsoport, nehézség

A túrák alapvetően könnyen teljesíthetők, a kaptatók, emelkedők, s a távolságok miatt inkább közepes nehézségűek.

Ár és minőségi kategória

A csomag összességében alacsony árkategóriájú (20 000 Ft/nap/fő alatti összeg), amely tartalmazza a szállást, étkezést, a belépőjegyeket.

Értékesítés, promóció

A csomag egyes elemei ma még alig ismertek. Ajánlott promóciós megoldás: térségi és országos turisztikai honlapok, települések weboldalai.

III.2.5 Naszálykör

Élménycsomag neve: NASZÁLYKÖR
Érintett jármód
gyalogos, kerékpáros
Teljesítés módja
egyéni, körtúra, instant túra
Élménycsomag bővebb leírása
Az élménycsomag célja a Naszály aktív turisztikai felfedezése, természeti értékeinek megismerése. Északi kiindulópontja a Katalinpusztai Kirándulóközpont, amelyet érint a Gyadai tanösvény, az OKT útvonala, valamint a Pest Megyei Piros túraútvonal is. Az élménycsomag legnagyobb attrakciója a tanösvény függőhídja, illetve a Látó-hegyről, a Naszályról, valamint a Kopasz-tetőről elénk táruló panoráma. A Vácról és/vagy Kosdról induló déli túraútvonalak kevésbé látogatottak, ugyanakkor kiváló aktív élményeket kínálnak a kihívásokra vágyóknak. *III.2.5. ábra: A NaszályKör élménycsomag* 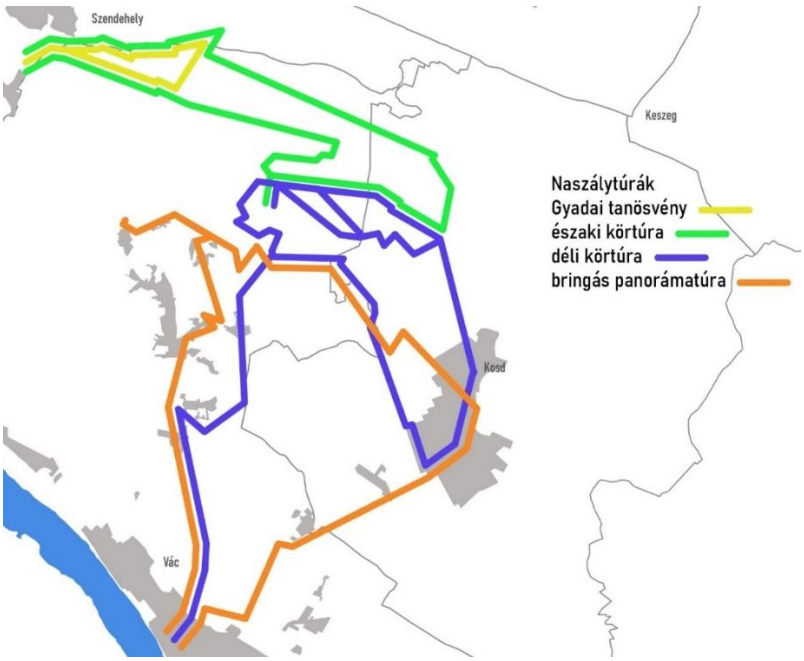
Vonzerők, egyediség
Az élménycsomag a Naszály természeti látnivalóit gyűjti csokorba. A Katalinpusztai Kirándulóközpont szolgáltatásai, valamint a hangyavasút önmagában is egyediséget jelent. A Gyadai tanösvény összesen 13 fő állomásból áll, amelyek a természeti adottságokról és a gazdálkodásról közölnek információkat, de a madártani tanösvény táblái a Naszály erdeiben élő madarakat is bemutatja. A hegység vonzerejét a Látó-hegyi panoráma, a Naszály, a Kopasz-tető Pazar kilátás mellett számos kisebb-nagyobb barlang is színesíti. A bringás panorámaút Sejce és a Naszály déli lábának kevésbé ismert panorámáját tárja fel. **Fejlesztési szükséglet**: rövid távon a természetes kilátópontok rendbetétele, pihenők, megállók fejlesztése, kialakítása; hosszabb távon a bányaterületek látogathatósága, attrakciófejlesztés (pl. kilátófejlesztés a Naszályon, a későbbiekben a meddőhányó hasznosítása), útvonalfejlesztés, további tematikus túrák (pl. régészeti túra) kialakítása. Egy szakaszon a Naszályra felvezető Országos Kéktúra állapotjavítása elkerülhetetlen, akár ösvényépítés, akár nyomvonaláthelyezés révén.

Útvonalak

Az élménycsomag négy túraútvonalat foglal magában

- **Gyadai tanösvény** (kb. 6 km): A tanösvény a Katalinpusztai Kirándulóközpontból indulva a zöld T jelzésen halad, kevés szintkülönbséggel. A szokásos tájékoztató táblák mellett hintahíd, óriási függőhíd, mocsáron átvezető fapallók gazdagítják a túrát. Kisgyerekekkel is könnyen végigjárható, de babakocsival csak részlegesen járható. Magyarország leghosszabb gyalogos függőhídján való átkelés a tanösvény egyik csúcspontja.
- **Északi körtúra** (kb. 17 km): A Katalinpusztáról induló túra első szakasza a Gyadai tanösvény déli ágán kezdődik, majd a kék sáv jelzésen továbbhaladva éri fel a csúcsokra: a Látó-hegy Dunakanyarra nyíló kilátópontjához, a Naszályon található geodéziai toronyhoz, valamint a Kopasz-tető panorámájához. Inn a Pest Megyei Piros jelzésen haladva érkezünk vissza a Katalinpusztai Kirándulóközpontba.
- **Déli körtúra**: A déli körtúra a Látó-hegyet, a Naszályt és a Kopasz-tetőt hódítja meg. Közepesen megerőltető túra, meglehetősen meredek kaptatókkal, a hegytetőről viszont kényelmesebb, enyhébben lejtő utak visznek le. (A túra a Vác fölött lévő a Gombás pihenőből is indítható, de itt a terepviszonyok nagyon meredekek.)
- **Bringás panorámaút** (kb. 20 km): A váci vasútállomásról induló túra jellemzően aszfalt- és földúton halad. Több ponton is meredek emelkedőkkel kell megküzdeni, különösen a sejcei agyagbányánál, illetve a Naszály déli lábánál. (Az erdei útvonalakon gyalogos túrázókkal is lehet találkozni, s bár a terepviszonyok nem igen teszik lehetővé a nagy sebességű haladást, célszerű figyelmesen közlekedni.)

Szolgáltatások

Az élménycsomagban szereplő túrák fél-egy nap alatt teljesíthetők. A Gyadai tanösvény és az északi körtúra induló- és érkezőpontja Katalinpuszta, ahol a Kirándulóközpont számos szolgáltatást nyújt. A déli körtúra és a bringás panorámaút szolgáltatásokkal kevésbé kiépített; étkezés szempontjából elsősorban a Vácon megtalálható vendéglátóhelyek jöhetnek számításba. A bringás panorámaút saját járművel teljesíthető, kerékpárbérlésre Vácon van korlátozott lehetőség.

Megközelítés

A Gyadai tanösvény és az északi körtúra induló- és érkező pontja Katalinpuszta, amely Budapestről (Újpest-Városkapu) távolsági autóbusszal átszállás nélkül 50 perc alatt elérhető. Személygépjárművel hasonló menetidővel lehet számolni, parkolási lehetőség a Kirándulóközpontnál biztosított.
A bringás panorámaút a váci vasútállomásról indul, ahol P+R parkolók nagyobb kapacitásban rendelkezésre állnak. A déli körtúránál kosdi indulás esetén a Kosdi pihenőnél lehet parkolni.
Fejlesztési szükséglet: belépési pontok fejlesztése; parkolásfejlesztés, hétvégi buszos elérés fejlesztése elsősorban Vác-Gombás térségében

Célcsoport, nehézség

A Gyadai tanösvény könnyű túra, kisgyermekes családoknak is ajánlott. Az északi körtúra a hossza miatt, míg a déli körtúra és a bringás panorámaút a terepviszonyok miatt közepes nehézségűnek tekinthető.

Ár és minőségi kategória

A csomag összességében alacsony árkategóriájú (20 000 Ft/nap/fő alatti összeg),

Értékesítés, promóció

A körtúrákat a helyi TDM honlapján, a települési weboldalakon, valamint a környező szálláshelyeken érdemes promotálni.

III.2.6 KutyásBörzsöny

Élménycsomag neve: KUTYÁS BÖRZSÖNY
Érintett jármód
gyalogos (kutyával)
Teljesítés módja
egyénileg vagy szervezett módon
Élménycsomag bővebb leírása
Az élménycsomag a kutyás túrázók számára nyújt élményeket, páratlan panorámát. Az ország 8 kijelölt kutyás köre közül kettő a Dunakanyar térségében található.

III.2.6. ábra: A KutyásBörzsöny élménycsomag

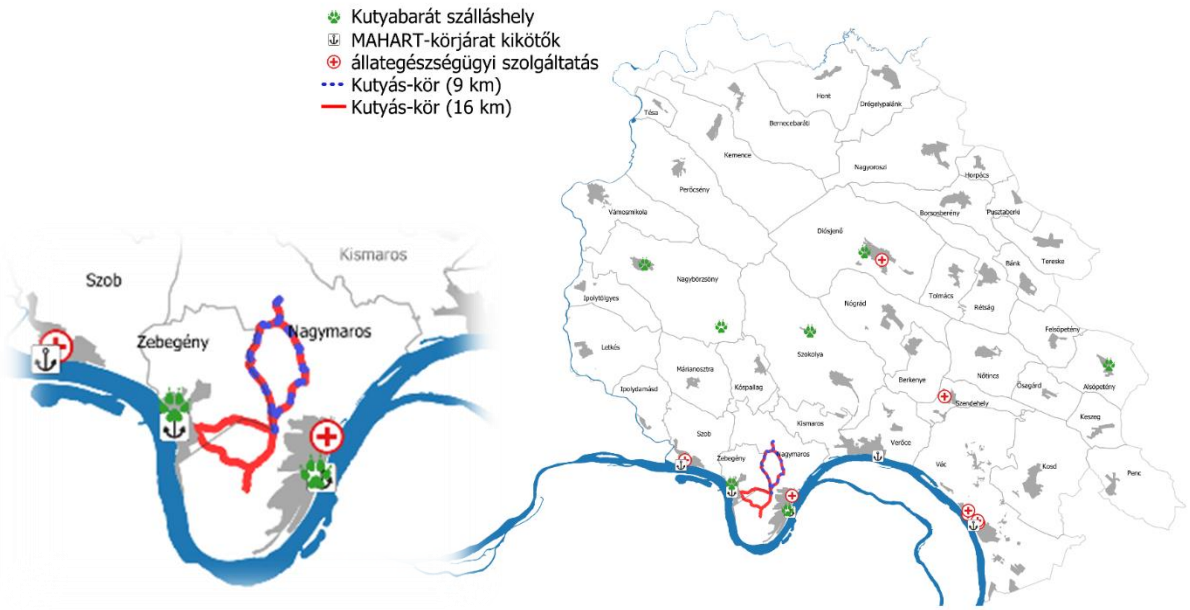

Vonzerők, egyediség
A kutyás túrázók számára a térség legfőbb vonzereje a hegy és víz találkozása. A kutyások körében népszerű települések a térségben: Zebegény és Nagymaros, az itt található kilátók (Kós Károly, Julianus barát) és panorámák, valamint Törökmező. Fejlesztési szükséglet: kutyás turistautak, kutyás strand kijelölése, kutyával is használható sátorozóhelyek kijelölése, itatóhelyek kialakítása, kutyabarát szolgáltatók „láthatósága". Javasolt a további fejlesztéseknél a gyalogos- és kerékpáros turisták által kevésbé frekventált helyszínek priorizálása.
Útvonalak
A Zebegényből induló **déli kör** a kék kereszt jelzésen halad egészen Kövesmezőig. Itt dél felé fordulva a Törökmezői Tanösvény déli szakaszára tér rá, majd a Remetekereszt-bércen, a sárga sáv jelzés mentén ér vissza a kiindulópontra. A Kövesmezőről induló **északi kör** az OKT útvonalán észak felé, egészen Törökmezőig visz fel, majd a Honti Piroson és a zöld háromszög jelzésen érkezik vissza Kövesmezőre.
Szolgáltatások

A hagyományos szolgáltatások mellett (vendéglátás, Törökmezői kirándulóközpont stb.) itt előtérbe kerülnek a kutyabarát vendéglátóhelyek, valamint az állatorvosok és állatorvosi ügyeletek. Ez utóbbi legközelebb Nagymaroson érhető el.
Megközelítés
Mind Zebegény, mind Nagymaros elérhető közösségi közlekedéssel, de problémát jelent, hogy Volánbuszon legfeljebb 1 kutya szállítható (A vonatokon, MAHART-hajókon a szállítási lehetőség biztosított.). Mindezek ellenére a fő közlekedési eszköz a személygépjármű, de a Dunakanyar, különösen a (hosszú) hétvégéken autós közlekedés szempontjából erősen túlzsúfolt.
Célcsoport, nehézség
A kutyás túrák könnyű kategóriába sorolhatók, kis szintemelkedéssel.
Ár és minőségi kategória
A csomag összességében alacsony árkategóriájú (20 000 Ft/nap/fő alatti összeg).
Értékesítés, promóció
A túrák már ma is léteznek, és kutyás berkekben ismertnek számítanak. Ajánlott promóciós megoldás: térségi turisztikai honlapok, kutyás közösségek, állatorvosi rendelők plakátjai.

III.2.7 Börzsönyi zarándok

Élménycsomag neve: BÖRZSÖNYI ZARÁNDOK
Érintett jármód
gyalogos, kerékpáros
Teljesítés módja
egyénileg vagy szervezett módon, akár vándortábor keretein belül
Élménycsomag bővebb leírása
Az élménycsomag a térségben kijelölt zarándokutakon, a Mária úton, a Gyöngyök útján és a Reformáció emlékúton haladva egyházi, vallási emlékeket fűz fel többnapos utakba. A csomag egyediségét az egyházi és vallási emlékhelyek, a hegyvidéki táj, a csodás panoráma adja. Az élménycsomag a nagy búcsújáróhelyek mellett a térség kevésbé látogatott, de turisztikailag is élményt nyújtó templomait, kálváriáit is rendszerbe fűzi, s kapcsolódik a zarándokvándor táborokhoz. Az élménycsomag bármelyik pontról indulva, bármelyik irányba, kisebb-nagyobb szakaszonként, akár rövidebb túraként is teljesíthető.

III.2.7. ábra: A Börzsönyi zarándok élménycsomag

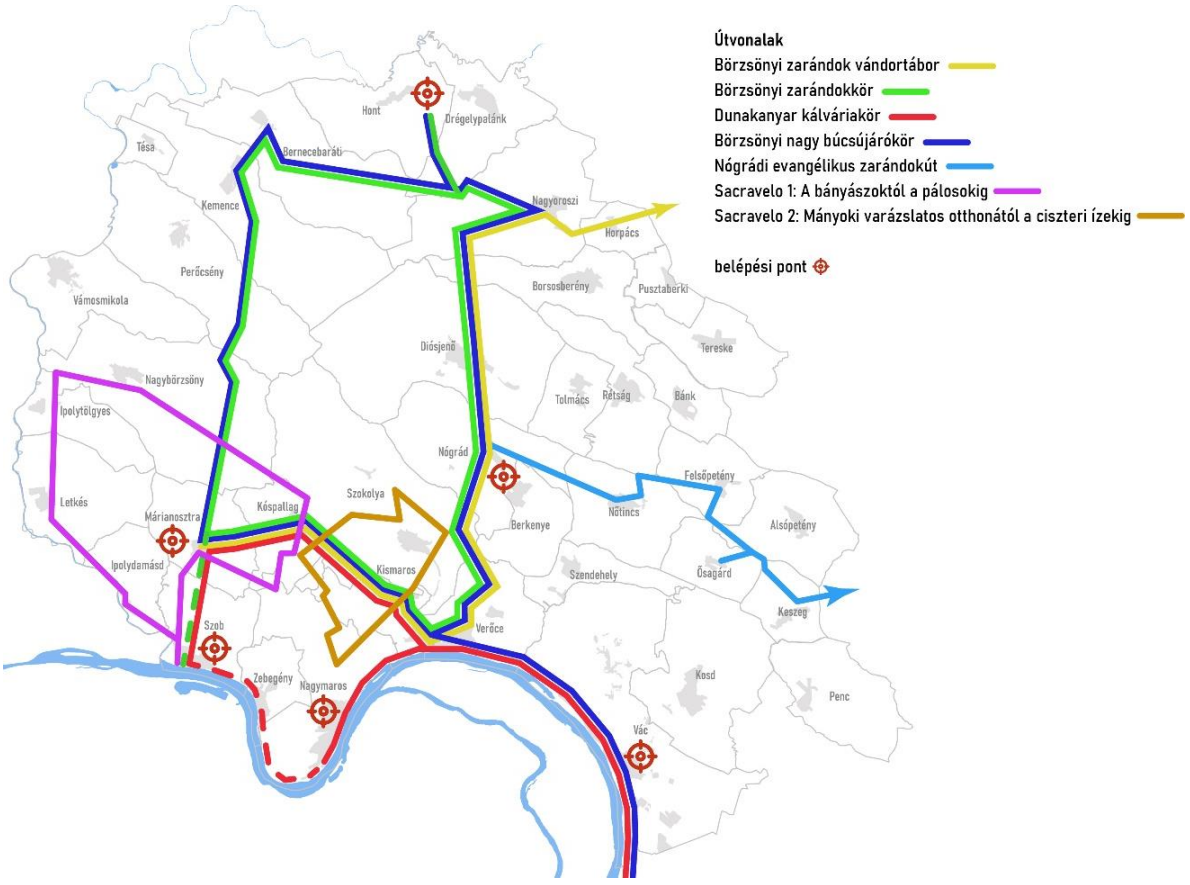

Vonzerők, egyediség
A zarándokturizmus már ma is jelentős a térségben. A Magyarok Nagyasszonya Bazilika Márianosztrán népszerű zarándokhely. A térség híres Mária kegyhelye és búcsújáró helye a Három Szent Forrás Hont-Csitáron és a váci Hétkápolna kegytemplom (utóbbi a mellette található honvédemlékművel együtt történelmi emlékhely is). Több település (Kemence, Márianosztra, Nagymaros, Nógrád, Zebegény, Vác) látványos fekvésű kálváriával, illetve

kálváriakápolnával rendelkezik. Az útvonalak felfűzik az építészetileg is értékes bernecebaráti, diósjenői, és nagymarosi római katolikus templomot, a kemencei templomromromot, a kismarosi ciszterci Boldogasszony Háza monostort, valamint Kós Károly zebegényi római katolikus templom.

Útvonalak

Az élménycsomag 5 belépési ponton közelíthető meg: Vác, Nagymaros, Szob-Márianosztra, Hont-Csitár, ill. az evangélikus zarándoklat esetében a Nógrádi vasútállomás.

Jelenleg a térséget a hazánkban működő 3 zarándokvándortáborból kettő is érinti (Tata–Péliföldszentkereszt–Esztergom–Márianosztra és a Márianosztra–Szécsény–Mátraverebély–Szentkút). További, csak a Börzsönyt érintő útvonal is kialakítható, illeszkedve a feltételekhez (egyhetes, 6 éjszakás, kb. 100 km-es közösségi gyalogos zarándoklat).

A térségi Mária utakra alapozó gyalogosan végigjárható körök:

1. **Börzsönyi zarándokkör** – (Szob) – Márianosztra-Kemence-Bernecebaráti-Drégelyvár-Hont-Csitár (kitérő)-Diósjenő-Nógrád-Magyarkút-Verőce-Kismaros-Kóspallag-Márianosztra jelölt útvonalon (Szobtól Bernecebarátin át Drégelyvárig a lila jelzésű Márai úton, onnan Kismarosig a sárga körrel jelzett Gyöngyök útján, majd a piros Mária úton vissza Márianosztráig (a Hont-Csitári kitérő sárga jelzésű Mária-úton halad) – az útvonal kiváló lehetőség börzsönyi zarándokvándortábor kialakítására Márianosztrai indulási és végponttal. Egynapos zarándoklatként Hont-Csitári indulással Márianosztráig teljesíthető a kör fele.
2. **Dunakanyar kálváriakör** – Vác – Kismaros – Márianosztra – Szob – Zebegény – hajóval Nagymarosig – Kismaros – Vác útvonalon (Váctól Márianosztráig a piros, Márianosztrától Szobig a kék Mária úton, Nagymarostól Kismarosig a Gyöngyök útján halad, Vácon belül a székesegyháztól a kálváriáig a sárga Mária-úton halad. Szob és Zebegény között nincs megfelelő gyalogos ösvény, itt a vasutat kell igénybe venni. A zarándokút két búcsújáróhelyet köt össze, főbb megállói a Váci Székesegyház ill. a Hétkápolna, a márianosztrai Bazilika, a zebegényi és a nagymarosi római katolikus templom, a kismarosi ciszterci monostor, valamint az élménycsomag névadóiként Márianosztra, Nagymaros, Zebegény és Vác látványos fekvésű kálváriái, illetve kálváriakápolnái
3. **Börzsönyi nagy búcsújárókör** – Vác – Márianosztra – Hont-Csitár – Vác útvonalon a térség 3 nagy búcsújáróhelyét összekötő túraút a Börzsönyi zarándokkör kibővítése Vác felé

Mindezek mellett a térségből kiindulva létezik egy **nógrádi evangélikus zarándokút** is, melyet a reformáció 500. évfordulójára alakítottak ki, s a nógrádi evangélikus községeket fűzi össze Nógrádtól Felsőpetényen, Ősagárdon keresztül egészen a Cserhát túlsó felén található Egyházasdengelegig. Az útvonal az evangélikus vallási turisztikai koncepció alapján lett kijelölve[4], kék R jelzéssel van ellátva (turistatérképek is jelzik). Ennek végigjárása kerékpárral és gyalogosan is lehetséges.

Kerékpáros egyházi vonatkozású útvonaltervként a már a Dunántúl északi részére (Esztergomig) kiterjedő nemzetközi **Sacravelo** applikációhoz[5] való csatlakozási lehetőség is megfontolandó. Ehhez illeszkedve a térségben az EuroVelo kerékpárosútvonalra alapozva két útvonalterv is felvázolható a **Középkori templomromok és kolostorok** tematikus utakhoz illeszkedve:

- „**A bányászoktól a pálosokig - Középkori Börzsönykör**”: Szob – Letkés – Ipolytölgyes – Nagybörzsöny – Nagyirtás – Kóspallag – Toronyalja – Márianosztra - Szob
- „**Mányoki varázslatos otthonától a ciszteri ízekig**”: Kismaros Kóspallagi út – Toronyalja -Kóspallag – Deszkametszővölgy – Szokolya - Kismaros

Fejlesztési szükséglet: Az Ipolydamásdi-híd elkészülte után útvonalmódosítás, az Esztergom-Márianosztra közötti kapcsolat átalakítása, Börzsönyi Pálos utak rendszerének kialakítása kapcsolódva a pilisi hálózathoz

Szolgáltatások

Mária Út menti zarándokszállás a márianosztrai Zarándokház (14 fő), a szobi Római Katolikus Plébánia, valamint a bernecebaráti Baráti Panzió. Vámosmikolán és Nagybörzsönyben a Katolikus Plébánián, valamint Vácon az

[4] https://ref500.lutheran.hu/reformacioi-emlekturak/evangelikus-reformacioi-emlekut
[5] https://sacravelo.eu/tematikus-utvonalak

Althann Vendégház és Konferenciaközpontban meg lehet szállni. A nagybörzsönyi Evangélikus Egyházközség a Reménység Házát üzemelteti szálláshelyként.
A jelenleg működő zarándokvándortáborok közül a Márianosztra-Szentkút 7 napos tábor első 3 napja érinti a térséget, a szálláshelyek a Mária út és a Gyöngyök útja mentén találhatók (Márianosztra: volt iskola épülete, mai könyvtár; Nógrád: Jó Pásztor apartmanház; Horpács: Horpácsi Európa Pihenő Központ)
Fejlesztési szükséglet: meglévő egyházi szálláshelyek aktív turisztikai bevonása

III.2.8 Börzsönyi kaleidoszkóp

Élménycsomag neve: BÖRZSÖNYI KALEIDOSZKÓP
Érintett járműd
gyalogos
Teljesítés módja
egyénileg vagy szervezett módon
Élménycsomag bővebb leírása
A Börzsöny-Dunakanyar térségében a magyar, a német és a szlovák eredetű lakosság hosszú múltra visszatekintő együttélésére épít az élménycsomag. A térség vallási és etnikai sokszínűségéhez kapcsolódó attrakciókat fűzi fel tematikus útra, a különböző egyházi szállásokra alapozva többnapos körtúraként. A túraútvonal a Börzsöny látványos természeti látnivalói közül is számosat érint, célja a testi-lelki feltöltődés, melyet a Börzsöny sokszínű szakrális arca tesz egyedivé. Az élménycsomag több pontról indulva, bármelyik irányba, kisebb-nagyobb szakaszonként is teljesíthető.

III.2.8. ábra: A Börzsönyi kaleidoszkóp élménycsomag

Vonzerők, egyediség

A legfontosabb vonzerők:

- Zebegény – Kós Károly tervezte rk. templom ill. kálvária, szlovák és sváb parasztházak
- Márianosztra – Pálos-kolostor ill. a kálvária
- Nagybörzsöny egykori szász bányaváros – 4 műemlék temploma: a körfallal kerített római katolikus Árpád kori Szent István templom ill. Szent Miklós templom, valamint a szász (bányász) evangélikus templom és a Bányász templom (régi ev. templom) (a mai napig a liturgia bizonyos részei németül hangoznak el. A falu egyedüli helyben lakó lelkipásztora itt szolgál.
- Perőcsény – református magyar zsákfalu középkori eredetű műemlék templommal)
- Diósjenő – református templom
- Nógrád – jelentős szlovák kisebbség, r.k. plébániatemplom, kálvária és a nógrádi vár
- Szokolya – református magyar falu, református műemléktemplom, palócházak, Mányoki Ádám szülőháza
- Kismaros ciszteri nővérek monostora, Sváb Muzeális Gyűjtemény
- Monostori Ízek Manufaktúra – gyümölcsfeldolgozás
- Toronyalja Pálos kolostorrom - az egykori templom alakját felidéző emlékhely.

Útvonalak

Az élménycsomag Zebegény belépési ponton közelíthető meg vasúton. Alternatív belépési pontként Nógrád vagy Diósjenő vasútállomás ajánlható.

Útvonal: Zebegény – régi nosztrai út - Márianosztra – (akár kisvonattal kiváltva bizonyos szakasz) P+ Nagyirtás – S+ - Nagybörzsöny – P – P+ - Perőcsény – PN – Fekete-völgy – ZN – Z – Godóvár – Magosfa - Csóványos – Z - Diósjenő – vasútmente -Nógrád –Z – Királyrét Széles-mező – P - Szokolya –Kisvasút mente - Kismaros – Z – P+ - - Toronyalja - P – Törökmező– Z – Malom-völgy - Zebegény

Szolgáltatások

A teljes körtúra során egyházi szálláshelyeken megoldható a szállás és az étkezés: a márianosztrai Zarándokház, Nagybörzsönyben az evangélikus Reménység Háza ill. a katolikus plébánia, Diósjenőn a református ifjúsági szállás, Nógrádon a Jó Pásztor Apartmanház, Szokolyán a volt református iskola, Kismaroson pedig a ciszterci nővérek monostora jól kiépített szálláshely.

Fejlesztési szükséglet: szálláshelyek minőségi fejlesztése, meglévő egyházi szálláshelyek aktív turisztikai bevonása

III.2.9 HavasBörzsöny

Élménycsomag neve: HAVASBÖRZSÖNY
Érintett jármód
túrasí, szánkó, (alpesi sí), gyalogos, egyéb
Teljesítés módja
egyéni, szervezett
Élménycsomag bővebb leírása
A Börzsöny korábban jelentősebb síturizmussal rendelkezett, de mára jelentősége lecsökkent, s számottevő változás az alpesi sízés tekintetében nem is várható a klimatikus viszonyok változása miatt (egyre ritkább a síelhető természetes hóborítás, a havas napok száma stb.). A hóágyúzás nem támogatott, s a fejlesztéseknek korlátozottak a feltételei (pl. vízutánpótlás). Ugyanakkor a túrasízés számára a kevesebb hó is megfelelő, s a kijelölt útvonalak, a meglévő tradíciók e területen komolyabb lehetőségeket rejtenek. Ehhez fontos a téli kínálat és promóció erősítése is. Szánkózásra alkalmas helyek biztonságos kialakításával a térségbe vonzható még téli forgalom, akár egykori sípályák fejlesztésével, akár más helyszínen. A havas-jeges időszak a gyalogtúrázókat is vonzza, hiszen télen a hegység más arcát mutatja, a téli gyalogos túrák szervezésére számottevő kereslet lehet. Fejlesztési szükségletek: szolgáltatásfejlesztés, túravezetés, téli aktív sportolási igények kielégítésére kijelölt szánkópályák kialakítása (parkolási feltételek figyelembevételével). Kapcsolódóan a nyári sízési lehetőségek újraindítása, fejlesztése
Vonzerők, egyediség
A túrasízésre kialakított infrastruktúra egyedi, hiszen jelölt túrasíútvonalak máshol nincsenek az országban, melyek ráadásul attraktív helyszínen haladnak végig. A túrasízésre az erdőgazdálkodási utak is alkalmasak. A Nagy-hideg-hegyi sípálya különböző pályák kipróbálására is lehetőséget biztosít a havas időszakokban (pl. fekete, piros, kék pálya). A fővárosiak számára a Börzsöny nagy vonzereje a gyakoribb hófedettség, mely a téli túrázók számára komoly vonzerő lehet.
Szolgáltatások
A Nagy-hideg-hegyi és a Magas-taxi turistaház a síturisták számára kvázi pályaszállásnak is tekinthető a térségben sízők számára, utóbbi azonban jelenleg nem üzemel, felújítása két ütemben tervezett, 2021-ben indul
Megközelítés
A túrasíútvonalak Diósjenőről és Királyrétről érhetők el, a Nagy-hideg-hegyi sípálya megközelítése jelenleg nehézkes, csak gyalogosan érhető el, síbuszok nem üzemelnek.
Célcsoport, nehézség
A túrasízésben a fővárosiak, ill. a környékbeliek jelentik a fő célcsoportot, a célcsoportok spektruma azonban mind korosztály, mind egyéb szempontból széles, a síelés mellett különösen a téli gyalogos túráknál.
Ár és minőségi kategória
A csomag összességében alacsony árkategóriájú (20 000 Ft/nap/fő alatti összeg), attól függően, hogy a résztvevők milyen programokat és ellátást választanak.
Értékesítés, promóció
A csomag jelenleg nem létezik. Ajánlott promóciós megoldás: térségi turisztikai honlapok, sielok.hu.

III.2.10 BörzsönyKör

Élménycsomag neve: BÖRZSÖNYKÖR
Érintett járműd
kerékpár (országúti, gravelbike, trekking, e-bike)
Teljesítés módja
egyénileg vagy szervezett módon, instant túra, vándortábor
Élménycsomag bővebb leírása
A Börzsöny körbekerékpározása elsősorban a főváros térségi célcsoportok számára egy különleges 1–3 napos közepesen nehéz kerékpáros kiránduláskénti is szóba jöhet, de akár erre az adottságra alapozva egyéb programelemekkel bővíthető (sőt, akár Budapestről közvetlenül kerékpárral is indítható). A program az EuroVelo 6-on a Pilismaróti réven érkezők számára alprogramként kiajánlható. A kerékpárosok számára az élménycsomag különleges élményt nyújt, egyfelől a Dunakanyar, másfelől a Börzsöny, harmadrészt az Ipoly-völgyének látnivalói és élményei teszik élménydússá. Az útvonal nagyrésze sík terepen halad, néhány enyhébb meredekségű részt ill. kellemesebb lejtőket tartalmaz.

III.2.9. ábra: A BörzsönyKör élménycsomag

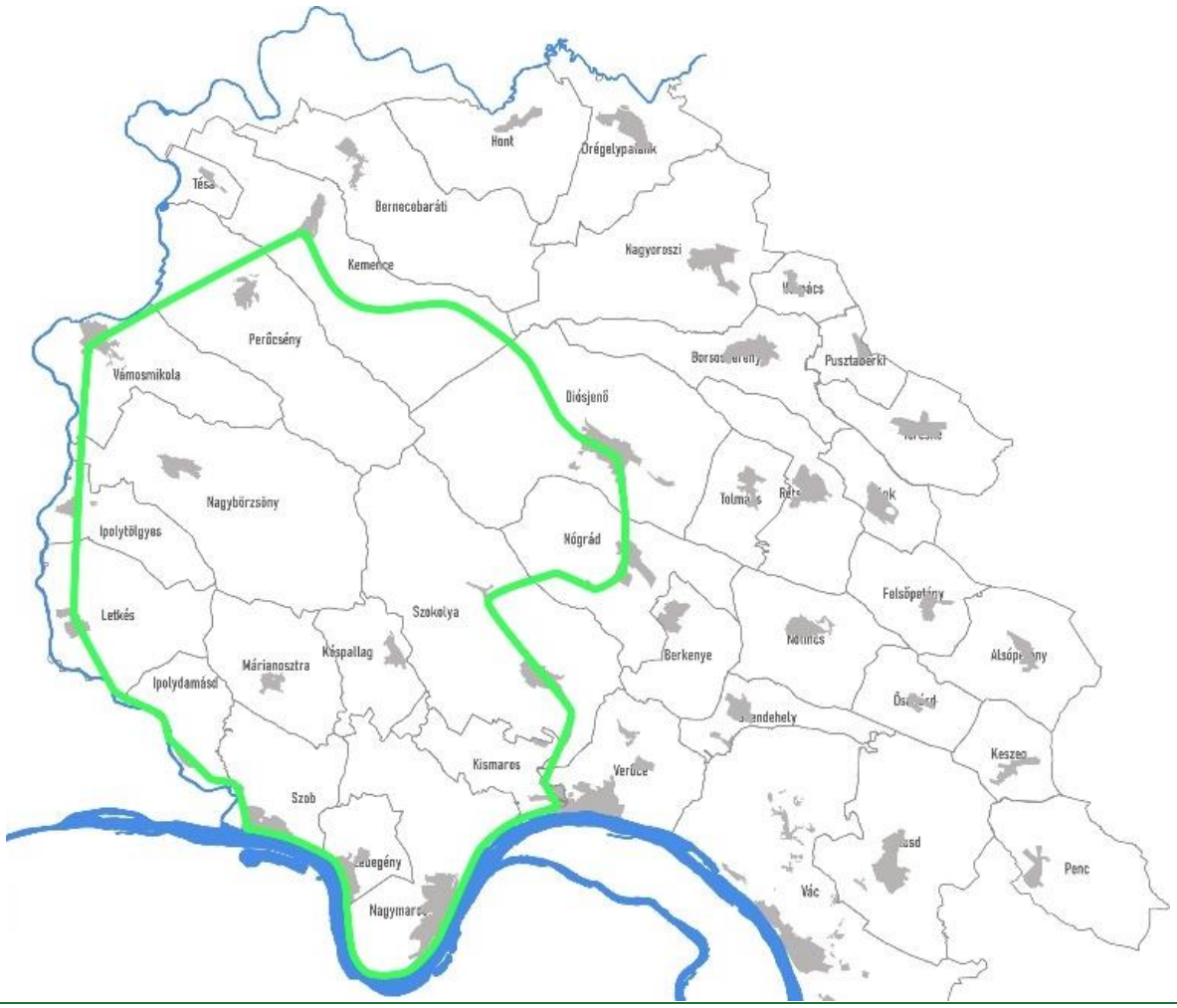

A Börzsöny körbekerékpározására már ma is részben adottak a feltételek, hiszen az EuroVelo 6 útvonalon délen, az Ipoly völgyében ill. Diósjenő és Verőce között pedig alacsony forgalmú közutakon lehet haladni. Kemence és Diósjenő összekötésével a kör megformázható. Ez az útvonala egyébként a Börzsöny Ring[6] kerékpárversenynek is. [7] Az útvonal alkalmas bringásvándortábor szervezésére is.

Vonzerők, egyediség

A túra meglátogatja a térség legjelentősebb települési látnivalóit (Dunakanyar, Nógrádi vár, Királyrét), végigmegy a Dunakanyarban, az Alsó-Ipoly völgyben, át a Börzsönyön keresztül. Csodálatos kilátást nyújt a hegyláb felől a Börzsönyre, ill. a Duna túloldalán fekvő Pilisre és Visegrádi-hegységre. A túra tartalmaz néhány opcionális leágazást is a főkörről (pl. Nagybörzsöny, esetleg Nagy-Hideg-hegy, Törökmező).

Az alapprogram 1–3 nap alatt teljesíthető, mely tartalmazza a fő közlekedési út menti látnivalókat. A hosszabb, 4–5 napos csomag tartalmazza az opcionális leágazások teljesítését, ill. több útközbeni látványosság felkeresését. Amennyiben kerékpáros bringapark létesül, igény szerint az is bevonható opcionális programként.

Fejlesztési javaslat: bringapark létesítése, kerékpáros szervízpont-hálózat bővítése, útmenti attrakciófejlesztések

Útvonalak

A javasolt útvonal Verőce vasútállomásról indul, de idáig akár Budapestről is el lehet tekerni (a városhatártól 40 km az EuroVelo6 útvonalon). Verőcétől Szobig az EuroVelo6 útvonalon lehet haladni. Onnan az Ipoly-völgyében alacsony forgalmú közúton lehet továbbmenni, de hamarosan Letkésig elkészül a kerékpárút is. Alternatív kitérőként Nagybörzsönybe lehet letérni. Kemencéig az út sík területen halad. Innen elhagyja az Ipoly-völgyét és átvág a forgalom elől elzárt Kemence-Diósjenő közötti, piros kerékpáros jelzésű útra. Itt már komolyabb emelkedőn kell haladni, 15 km alatt 300 méteres szintkülönbséget kell tekerni, majd Királyháza után elérve a közel 600 m tengerszintfeletti magasságot 5 km alatt 300 méteres szintet veszt, tehát élményszerű lejtőn tekerve ér be Diósjenőre. Innen Királyrétig több út is rendelkezésre áll. Kerékpáros kirándulók számára Nógrád érintésével előbb közúton Nógrádig, majd onnan 3 km-es murvás úton Királyrétig tehető meg a túra. MTB-vel a kék jelzésű hadi úton lehete eljutni a Szén-patak völgyén keresztül Királyrétig. Kihívást keresők részére Diósjenőtől a jelzett síúton keresztül a Börzsöny csúcsait megmászva a Cseresznye-parkolóig, onnan pedig burkolt úron Királyrétig lehet haladni (a síútról letérni nem szabad, az Ipoly Erdő Zrt. a párhuzamosan futó erdőgazdasági utakon a kerékpározást nem javasolja). Királyrétről Verőcéig kellemes ereszkedéssel jut vissza az út Kismarosra vagy Verőcére, ahol a vasútállomáson fejezhető be a túra, vagy Budapestig folytatható az EuroVelo 6 útvonalon. Alternatív útvonalként MTB-vel Királyrétről a kék MTB jelzésen, Kóspallag és a Törökmezői th. érintésével Nagymaros vagy Zebegény vasútállomáson is befejezhető.
A táv kitérők nélkül 90 km, 700 m szintemelkedéssel. Az útvonal nagy része burkolt közút vagy kerékpárút, 3 km-es szakaszon azonban erdei murvás kerékpárút (Királyrét-Nógrád között). Az MTB-sek számára javasolt útvonalak nagy része erdei dózerút vagy ösvény.

Fejlesztési szükséglet:
Az Ipoly Erdő Zrt. a közeljövőben tervezi a Verőce-Szokolya-Királyrét és a Királyrét-Diósjenő szakaszok[8] fejlesztését. Hosszabb távon az Ipoly-völgyi kerékpárút kiépítése is megtörténhet. Az útvonal északkeleti kibővítése a Drégelypalánk-Nagyoroszi szakasz kiépítése esetén MTB-sek számára is alternatíva lehet. Az EuroVelo 6 burkolatjavítása több szakaszon szükséges. Ugyanígy fontos a kis forgalmú közutak karbantartása, burkolatfelújítása.

[6] Börzsöny Ring a Dunakanyari Védegylet Alapítvány rendezvénye: https://borzsonyring.hu/
[7] A Börzsöny északkeleti részének bevonására ma még csak részben állnak rendelkezésre a feltételek: Kemence és Parassapuszta között alacsony forgalmú közúton, Parassapuszta és Drégelypalánk között kerékpárúton ill. belterületi utakon már ma is alkalmasak a feltételek, de Drégelypalánk-Szendehely-Katalinpuszta között a nagyforgalmú 2. sz. főútnak nincs alternatívája, annak forgalma pedig igen magas (Átlagos napi forgalom: 8-15 ezer egységjármű/nap, nehézgépjármű forgalom: 1500 jármű/nap), kerékpározásra nem ajánlható.
[8] Az 1663/2020 (X.15) kormányhatározat szerint

Szolgáltatások
A csomag elsősorban saját kerékpáron ajánlott, de helyben bérelt kerékpárral is teljesíthető. A térségben néhány helyen (Zebegény, Nagymaros, Diósjenő, Kismagos) van lehetőség kerékpárbérlésre. Vándortáborok, baráti társaságok esetén turistaházak, vendégházak, kempingek is rendelkezésre állnak. A magasabb árkategóriájú csomagban elsősorban vendégházak javasoltak. Fejlesztési feladat: kerékpárosbarát szálláshelyek minősítése, fejlesztése, szolgáltatók bevonása, túravezetés szervezése
Megközelítés
A kör indulási és végpontjaként 3 helyszín javasolható: Szob, Verőce esetleg Diósjenő vasútállomás. Az indulási pont megközelítése vasúton javasolt. Szob hajóval is elérhető. Budapestről a csomag kerékpárral közvetlenül is elérhető (a városhatártól 40 km az Eurovelo6 útvonalon).
Célcsoport, nehézség
A célcsoport elsősorban a 16–50 éves korosztály (e-bike esetében szélesebb célcsoport). Ugyan vannak megerőltetőbb részek (Kemence-Diósjenő között ill. opcionális kitérők), de az út nagy része kis és közepes nehézségű.
Ár és minőségi kategória
A csomag összességében alacsony árkategóriájú (20 000 Ft/nap/fő alatti összeg), amely tartalmazza a szállást, étkezést, a belépőjegyeket. A túravezetés és kerékpárbérlés költsége többletként jelentkezik.
Értékesítés, promóció
A csomag jelenleg nem létezik. Ajánlott promóciós megoldás: bringasvandor.hu (kerékpáros vándortáborként való bejegyzés esetén), térségi turisztikai és kerékpáros honlapok.

III.2.11 Börzsönyi Bringatúrák

Élménycsomag neve: BÖRZSÖNYI BRINGATÚRÁK
Érintett jármód
kerékpár (MTB, trekking, e-bike)
Teljesítés módja
egyénileg vagy szervezett módon, túravezetés is lehetséges
Élménycsomag bővebb leírása
Az élménycsomag a Börzsöny erdei kerékpáros útvonalainak felfedezését foglalja magában, mely Magyarország legtermészetközelibb hegyikerékpáros túraútvonalait tartalmazza. A túrák egymás utáni napokon, de egyedileg is teljesíthetők. A bringás körök alacsony forgalmú közutakon ill. erdei utakon az EuroVeloról ill. vasútállomásokról közelíthetők meg.

III.2.10. ábra: A Börzsönyi Bringatúrák élménycsomag

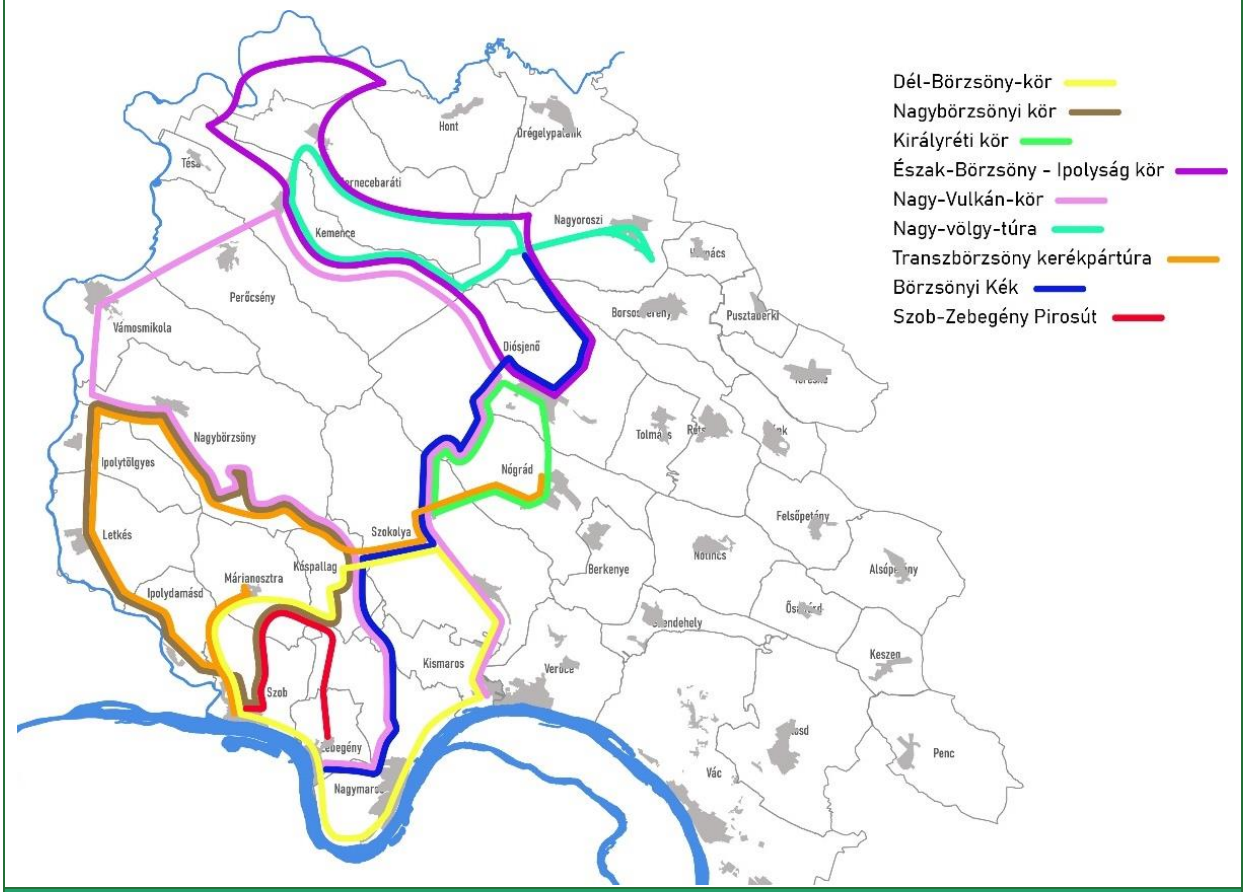

Vonzerők, egyediség
A túrák főleg az érdekes és izgalmas útvonalakat járják be, ahol nem a hagyományosan értelmezett vonzerők, hanem maga az út az élmény. Egyes túraútvonalak (ezeknél külön jelezzük) célzottan keresnek fel természeti és épített attrakciókat is. Amennyiben kerékpáros bringapark létesül, igény szerint az is bevonható opcionális programként, ill. az útvonalak annak irányába kiterjeszthetők. Fejlesztési javaslat: kerékpáros attrakciók létesítése, kerékpáros szervízpont-hálózat bővítése, fedett kerékpáros pihenők létesítése, esetleg szervizponttal, vízvételi lehetőséggel, WC-vel, különösen a természetbe történő

belépési pontoknál. Ezen fejlesztések jó kapcsolhatók más infrastrukturális beruházáshoz (parkolók kiszolgáló épületei, vízitúra állomások, kikötők, vasút/kisvasút meglévő épületei, erdei vándortáborszállások stb.)

Útvonalak

A túrák alapvetően a felfestett erdei kerékpáros útvonalakon haladnak, esetleg egyes szakaszok közúton vagy nem jelzett erdei úton. Az útvonalak nagy része különböző, már létező track. Javasolt útvonalak:

1. **Funiq.hu által javasolt körök**
   a. **Dél-Börzsöny kör (Nagymaros-Szob-Kóspallag-Szokolya)** – a 49 km-es kör az EuroVelo 6 és alacsony forgalmú közutakon halad, 500 méteres összszintemelkedést tartalmaz, letölthető GPS-track-je is van[9]. Teljesítése Szob, Nagymaros, Kismaros vasútállomásról indulva javasolt.
   b. **Nagybörzsönyi kör** – az 52 km-es kör Szob-Ipolytölgyes-Nagybörzsöny-Farkas-völgy-Nagyirtás-Kisinóci turistaház-Kóspallag-Márianosztra-Nosztrai út-Szob útvonalon halad, 900 méteres összszintemelkedést tartalmaz. Szob-Nagybörzsöny között közúton, aztán erdőgazdasági úton, egy szakaszon jelzett ösvényen halad. A Kisinóci turistaháztól újra közúton Márianosztráig, majd a piros jelzésen mezőgazdasági dózerúton ér be Szobra. letölthető GPS-track-je is van [10] Teljesítése Szob vasútállomásról indulva javasolt.
   c. **Királyréti kör** – a 27 km-es kör Királyrét – hadiút – Diósjenő – Nógrád – Királyrét útvonalon halad, 500 méteres összszintemelkedést tartalmaz. Diósjenő és Nógrád között közúton, a többi szakaszon jellemzően burkolt erdőgazdasági úton, Királyrét és Nógrád között murvás dózerúton halad, letölthető GPS-track-je is van [11]
   d. **Észak-Börzsöny–Ipolyság kör** – a 62 km-es kör Diósjenő–Királyháza – Kemence-patak völgye – Kemence – Ipolyvisk (Vyškovce nad Ipľom) – Ipolyság (Šahy) – Bernecebaráti – Nagy-völgy – (Drégelyvár) – Diósjenő útvonalon halad, 900 méteres összszintemelkedést tartalmaz. A szlovákiai részen közúton, a magyarországi szakaszok nagy részén jellemzően burkolt, jelzett erdőgazdasági úton, letölthető GPS-track-je is van [12]
2. **MTSZ által javasolt körök**
   a. **Nagy Vulkán-kör**[13] A 90 km-es közepesen nehéz kör (1000 méteres összszintemelkedést tartalmaz) két nap alatt teljesíthető. Az útvonal nagy részében kis forgalmú közutakon és kerékpározásra kijelölt aszfaltozott erdészeti utakon halad, de háromszor is terepi szakaszokra tér. Az útvonal Kismaros-Szokolya-Királyrét-Diósjenő-Kemence-Vámosmikola-Nagybörzsöny-Nagyirtáspuszta-Kóspallag-Hegyes-tető-Zebegény. Szálláshelyre Kemence a legideálisabb (itt opcionális programként a Kemencei Erdei Múzeumvasút és a strand is szóba jöhet).
   b. **Börzsönyi kerékpáros túra a Nagy-völgyben**[14] - a javasolt útvonal a kiindulási pont kivételével hozzávetőlegesen megegyezik az 1d Észak-Börzsöny–Ipolyság kör magyarországi szakaszával. A 47 km-es közepesen nehéz kör (700 méteres összszintemelkedést tartalmaz), teljesítése Nagyoroszi vasútállomásról indulva javasolt.
   e. **Transzbörzsöny kerékpártúra**[15] - A 63 km-es közepesen nehéz kör (közel 1000 méteres összszintemelkedést tartalmaz) két nap alatt teljesíthető. Nógrád-Királyrét-Kóspallag-Nagyirtáspuszta-Nagybörzsöny-Ipolytölgyes-Letkés-Ipolydamásd-Márianosztra-Szob. Teljesítése Nógrád és Szob vasútállomása között, onnan indulva javasolt, bármely irányban.
3. Jelzett útvonalak

[9] https://funiq.hu/2674-d%C3%A9l-b%C3%B6rzs%C3%B6ny-k%C3%B6r-nagymaros-szob-k%C3%B3spallag-szokolya

[10] https://funiq.hu/3070-nagyb%C3%B6rzs%C3%B6nyi-k%C3%B6r

[11] https://funiq.hu/2676-kir%C3%A1lyr%C3%A9ti-k%C3%B6r

[12] https://funiq.hu/2678-%C3%A9szak-b%C3%B6rzs%C3%B6ny-ipolys%C3%A1g-k%C3%B6r

[13] https://www.termeszetjaro.hu/hu/tour/toebbnapos-kerekpartura/a-nagy-vulkan-koer-avagy-a-boerzsoeny-arcai/49320180/#dmdtab=oax-tab2

[14] https://www.termeszetjaro.hu/hu/tour/kerekpartura/boerzsoenyi-kerekparos-tura-a-nagy-voelgyben/23441071/#dmdtab=oax-tab3

[15] https://www.termeszetjaro.hu/hu/tour/kerekpartura/transzboerzsoeny-kerekpartura-nograd-varatol-a-dunakanyar-szegleteig/50652384/#dmdtab=oax-tab3

a. **Börzsönyi Kék végigjárása** – Zebegény és Nagyoroszi vasútállomást köti össze a Zebegény-Kövestető-Törökmező-Kóspallag-Királyrét-Diósjenő-Pénzásás-Nagyoroszi útvonalon
b. **A Szob-Zebegényi pirosút** – a 15 km-es rövid túra Szob és Zebegény vasútállomása között halad a pirossal jelzett MTB útvonalon Márianosztrán és Csurgópusztán keresztül, jelentős részben nem burkolt mezőgazdasági úton. Márianosztra meglátogatása az EuroVelo 6-on MTB-vel kerekezők számára egy élménygazdag félnapos kihívás ezen az úton.

Ezeken felül további potenciális útvonalak is kialakíthatók. Az e-bike használata révén egyes útvonalak nehézségi foka is csökken.

A fejlesztendő szakaszok: erdei kerékpáros útvonalak burkolatjavítása

Szolgáltatások

A csomag elsősorban saját kerékpáron ajánlott, de helyben bérelt kerékpárral is teljesíthető. A térségben néhány helyen (Zebegény, Nagymaros, Diósjenő, Kismagos) van lehetőség kerékpárbérlésre.

Fejlesztési feladat: kerékpárosbarát szálláshelyek minősítése, fejlesztése, szolgáltatók bevonása, túravezetés szervezése. EuroVelo 6 kerékpárúthoz közel kerékpáros centrum létrehozása, ahol kerékpáros szolgáltatások igénybe vehetők (pl. kerékpár, e-bike bérlés, szerviz, zuhanyzó, túravezetés)

Megközelítés

A körök indulási és végpontjaként a vasútállomások javasolhatók, elsősorban Szob, Zebegény, Nagymaros, Kismaros, Verőce ill. Nógrád, Diósjenő, Nagyoroszi vasútállomás. Az indulási pont megközelítése vasúton javasolt. Szob és Nagymaros hajóval is elérhető. Budapestről az útvonalak kerékpárral közvetlenül is elérhetők (a városhatártól a térség 40 km az Eurovelo6 útvonalon).

Célcsoport, nehézség

A célcsoport elsősorban a 16–50 éves korosztály (e-bike esetében szélesebb célcsoport). Vannak különböző erősségű útvonalak, de az útvonalak nagy része inkább közepes nehézségű, ugyanakkor több útszakaszon lehet rossz minőségű burkolattal vagy útminőséggel találkozni.

Ár és minőségi kategória

A csomag összességében alacsony árkategóriájú (20 000 Ft/nap/fő alatti összeg), amely tartalmazza a szállást, étkezést, a belépőjegyeket. A túravezetés és kerékpárbérlés költsége többletként jelentkezik.

Értékesítés, promóció

A csomag jelenleg nem létezik. Ajánlott promóciós megoldás: bringasvandor.hu (kerékpáros vándortáborként való bejegyzés esetén), térségi turisztikai és kerékpáros honlapok.

III.2.12 Nógrádi kerekezés

Élménycsomag neve: NÓGRÁDI KEREKEZÉS
Érintett járműd
kerékpár (MTB, trekking, e-bike)
Teljesítés módja
egyénileg vagy szervezett módon, túravezetés is lehetséges
Élménycsomag bővebb leírása
Az élménycsomag a nyugat-nógrádi települések megismerését kerékpáros útvonalak révén ajánlja, mely Magyarország rejtett kincseit tárja fel. A túrák egy-két nap alatt, akár egymást követően is teljesíthetőek csillagtúraszerűen. Utóbbi esetben a Bánki-tó ideális bázisnak tekinthető, ahonnan bármelyik útvonal indítható, s egyéb turisztikai élményekkel is kiegészíthető. A Bánki-tóhoz érkezők számára a fürdésre kevésbé megfelelő napokon kiváló kiegészítő programként is ajánlható. A kerékpáros körök jellemzően alacsony forgalmú közutakon ill. mező- és erdőgazdasági utakon haladnak, s a Vác-Drégelypalánk vasútvonal állomásairól kedvezően megközelíthetők.

III.2.11. ábra: A Nógrádi kerekezés élménycsomag

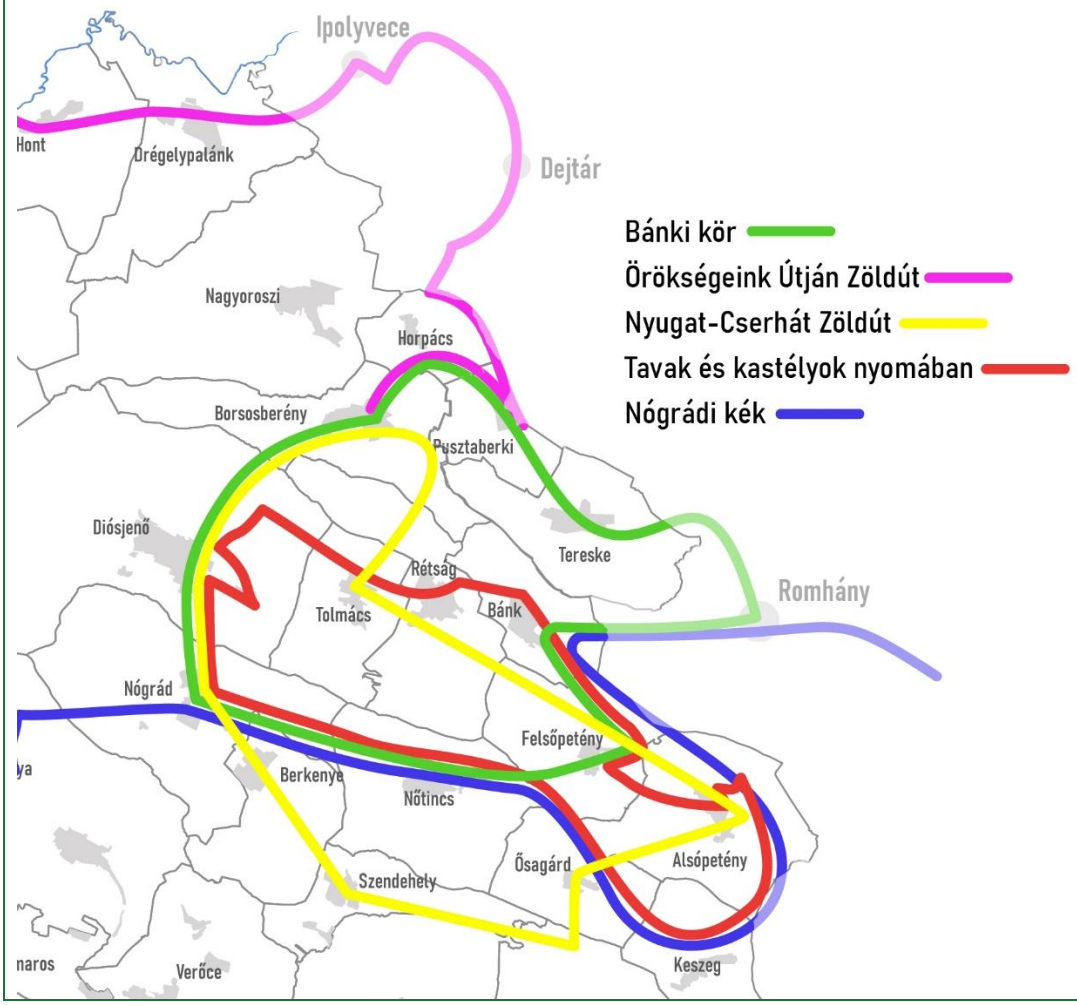

Vonzerők, egyediség
A túrák csodaszép nógrádi falvakat keresnek fel, vannak országosan is ismert látnivalók (Nógrád vára, Drégely vára, Csitári kápolna, Bánki-tó, Mikszáth-kúria), de még kevésbé ismertek is (pl. Nőtincsi-, Diósjenői- és Tolmácsi-tó, kastélyok), azonban maga az út az élmény a hullámzó dombvidéken. Egyes túraútvonalak célzottan keresnek fel természeti és épített attrakciókat is. Fejlesztési javaslat: kerékpáros szervízpont-hálózat bővítése, fedett kerékpáros pihenők létesítése, esetleg szervizponttal, vízvételi lehetőséggel, WC-vel.
Útvonalak
A túrák alapvetően a felfestett erdei kerékpáros útvonalakon haladnak, esetleg egyes szakaszok közúton vagy nem jelzett erdei úton. Az útvonalak nagy része különböző, már létező track. Javasolt útvonalak: 1. **Bánki kör** (Nógrád – Berkenye – Nőtincs – Felsőpetény – Bánk – Bánki-tó – Romhány – Szátok – Tereske – Pusztaberki – Horpács – Borsosberény – Diósjenő – Nógrád) – az 56 km-es, funiq.hu által javasolt kör az EuroVelo 6 és alacsony forgalmú közutakon halad, 500 méteres összemelkedőt tartalmaz, letölthető GPS-track-je is van[16]. Teljesítése Nógrád vagy Diósjenő vasútállomásról indulva javasolt. 2. **Örökségeink Útján Zöldút**: Drégelypalánk-Hont-Csitár-Drégelypalánk-Ipolyvece- Dejtár-Patak-Érsekvadkert-Pusztaberki-Horpács-Borsosberény-(Horpács-Nagyoroszi-Drégelypalánk) útvonalon halad – az útvonal a Börzsöny aktív turisztikai térség északi részén halad, egy része a térségen túli településeket is bevonja. Az út nagy része kis- és közepes nehézségű, de vannak nehezebb részek (pl. Ipolyvece-Dejtár között az Ipoly ártérben ill. Horpács és Drégelypalánk között Nagyoroszin keresztül – utóbbi akár ki is váltható). Az útvonal nagy része alacsony forgalmú közúton, Hont és Drégelypalánk között kiépített kerékpárúton, Nagyoroszitól majdnem a Drégelyvárig jelölt erdei kerékpáros útvonalon, erdőgazdasági úton (Drégelyvártól a Sáferkút vasúti megállóig erdei ösvényen halad), Ipolyvece és Dejtár között mezőgazdasági úton halad. Teljesítése Drégelypalánk vagy Borsosberény vasútállomásról indulva javasolt. 3. **Nyugat-Cserhát Zöldút:** Diósjenő-Borsosberény-Tolmács-Felsőpetény-Alsópetény-Ősagárd-Szendehely-Berkenye-Nógrád-Diósjenő útvonalon teljesíthető. Teljesítése Diósjenő vagy Borsosberény vasútállomásról indulva javasolt. Az útvonal nagyobb részben alacsony forgalmú közutakon, kisebb részben mező- és erdőgazdasági utakon halad. Opcionális kitérőként Bánk is szóba jöhet. 4. **Tavak és kastélyok nyomában a Cserhát lankáin**[17] a 60 km-es, MTSZ által javasolt túraútvonal a Nógrád-Nőtincs-Ősagárd-Keszeg-Alsópetény-Felsőpetény-Bánk-Rétság-Tolmács-Diósjenő-Nógrád útvonalon halad, nagy része a kék MTB szakaszon. 5. **Nógrádi kék**: kék MTB jelzésen a Nógrád-Nőtincs-Ősagárd-Keszeg-Alsópetény-Bánk-Bánki-tó útvonalon lehet haladni, de Romhány felé a túra kelet felé folytatható (az útvonal a merretekerjek.hu oldalon követhető) A fejlesztendő szakaszok: a kerékpáros útvonalak burkolatjavítása, a kijelölés, kitáblázás javítása, középtávon biztonságos kerékpáros útvonalak kialakítása építéssel
Szolgáltatások
A csomag elsősorban saját kerékpáron ajánlott, de helyben bérelt kerékpárral is teljesíthető (pl. Diósjenőről, Bánkról). Fejlesztési feladat: kerékpárosbarát szálláshelyek minősítése, fejlesztése, szolgáltatók bevonása, túravezetés szervezése. Rétságon javasolt kerékpárkölcsönzés kialakítása
Megközelítés
A körök indulási és végpontjaként a vasútállomások javasolhatók, elsősorban Nógrád, Diósjenő, Borsosberény és Drégelypalánk vasútállomás. Az indulási pont megközelítése vasúton javasolt. Kiindulási pontként javasolható az

[16] https://funiq.hu/2545-b%C3%A1nki-k%C3%B6r

[17] https://www.termeszetjaro.hu/hu/tour/kerekpartura/tavak-es-kastelyok-nyomaban-a-cserhat-lankain/38046108/#dmdtab=oax-tab1

autóval elérhető, más attrakciókat és szolgáltatásokat is nyújtó Bánki- és a Nőtincsi-tó. A vasúti kerékpárszállítás feltételeit javítani szükséges pl. szerkocsik csatolásával legalább nyári hétvégéken.
Célcsoport, nehézség
A célcsoport elsősorban a 16–50 éves korosztály (e-bike esetében szélesebb célcsoport), elsősorban a családok. Az útvonalak nagy része kis- és közepes nehézségű, ugyanakkor több útszakaszon lehet rossz minőségű burkolattal vagy útminőséggel találkozni.
Ár és minőségi kategória
A csomag összességében alacsony árkategóriájú (20 000 Ft/nap/fő alatti összeg), amely tartalmazza a szállást, étkezést, a belépőjegyeket. A túravezetés és kerékpárbérlés költsége többletként jelentkezik.
Értékesítés, promóció
A csomag egyes elemei ma még alig ismertek. Ajánlott promóciós megoldás: térségi turisztikai és kerékpáros honlapok.

III.2.13 Börzsönyi duatlon

Élménycsomag neve: BÖRZSÖNYI DUATLON
Érintett jármód
kerékpár (MTB, gravelbike, trekking, e-bike) és vízi jármű (kenu, SUP, raftinghajó)
Teljesítés módja
egyénileg vagy szervezett módon, vándortábor
Élménycsomag bővebb leírása
A csomag célja, hogy a Börzsönyi térségben eltöltött tartózkodás idő úgy nőjön meg, hogy a látogatás során a vendégek a vízi és a kerékpáros turizmust kombinálják egymással, kihasználva a térség adottságait. A program elsősorban középiskolás, egyetemista, fiatal felnőtt társaságok számára nyújthat 2–3 napos élményt. Vannak olyan programelemek, melyek révén a túra nehézségi foka növelhető, de alapvetően könnyű kirándulás jellegű elemeket is össze lehet kapcsolni.

III.2.12. ábra: A Börzsönyi duatlon élménycsomag

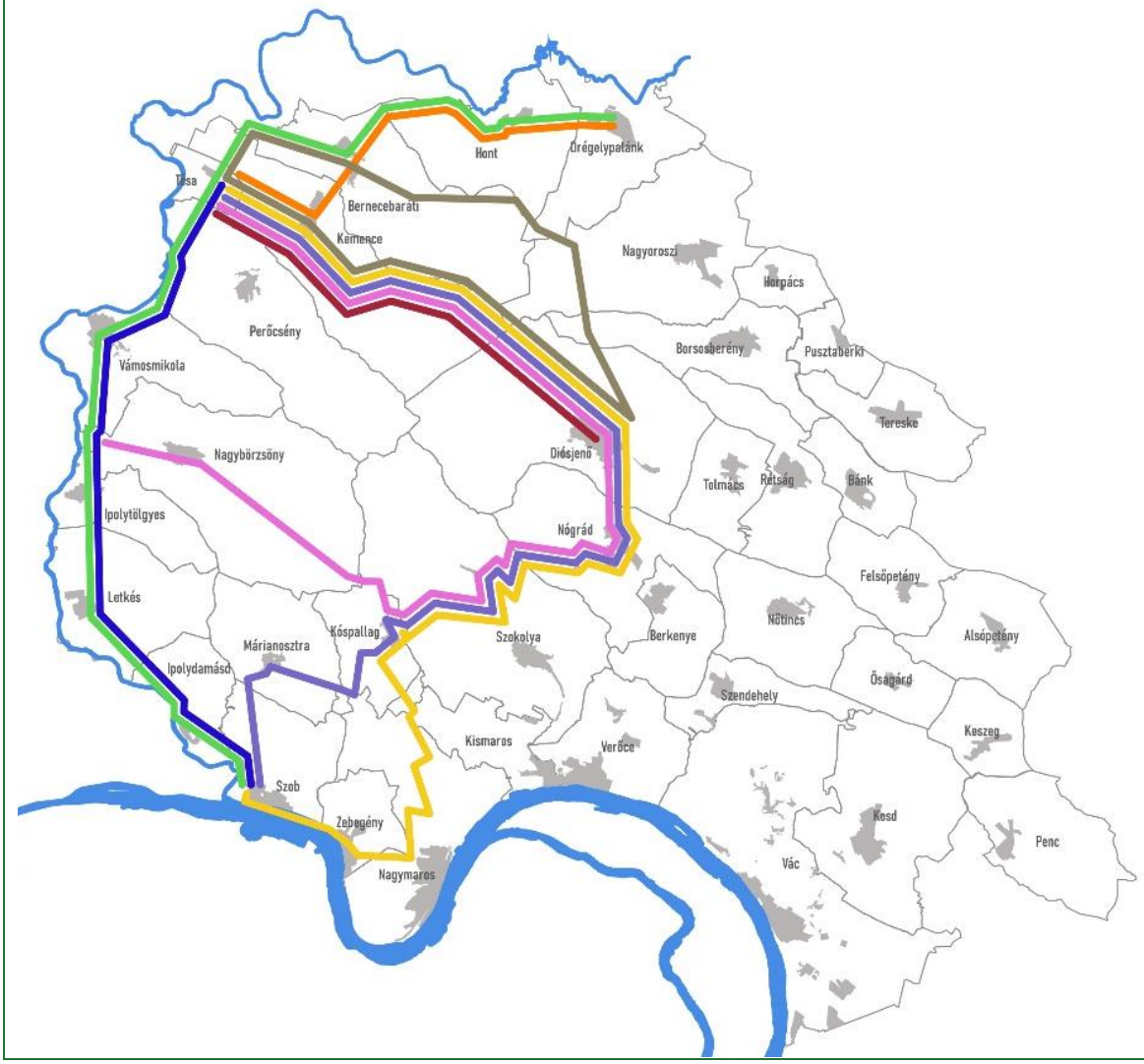

Vonzerők, egyediség

Fejlesztési javaslat: bringapark létesítése, kerékpáros szervízpont-hálózat bővítése, útmenti attrakciófejlesztések

Útvonalak

Az útvonalak a belépési pontokról szervezhetők. A belépési pontok közösségi közlekedéssel kiválóan megközelíthetők Budapestről is.

1. **kerékpárral Szobtól Ipolytölgyesig, majd vízen vissza**
   a. 1 napos túra keretében Szobtól Letkésig hamarosan újonnan kiépített kerékpárúton, onnan Ipolytölgyesig alacsony forgalmú kerékpárúton lehet tekerni, majd délután a vízen leereszkedni a Duna torkolatig
   b. 2 napos túra keretében Szobról Márianosztra-Kóspallag-Nagyirtás-Nagybörzsöny útvonalon Ipolytölgyesig részben alacsony forgalmú közúton, részben eredi kerékpáros útvonalakon lehet biciklizni, másnap pedig a vízen leereszkedni a Duna torkolatig
2. **kerékpárral Szobtól Tésáig, majd vízen vissza**
   a. **kerékpárral Szob-Ipolydamásd-Letkés-Ipolytölgyes-Vámosmikola-Tésa** útvonalon alacsony forgalmú közúton (hamarosan a Szob-Letkés szakaszon kiépített kerékpárúton)
   kapcsolódó kerékpáros körtúra, mely révén 1-2 nappal hosszabb lesz az itt töltött idő:
      1. **Tésa-Kemence-Diósjenő-Pénzásás-Bernecebaráti** (könnyebb, 1 napos) – alapvetően jelzett, alacsony forgalmú mező- és erdőgazdasági utakon haladó útvonal
      2. **Ganádpuszta-Nagybörzsöny-Nagyirtáspuszta-Kisinóci th-Paphegy-Királyrét-Nógrád-Diósjenő-Kemence-Tésa** (nehezebb, 2 napos, diósjenői szállással) – kisebb részben közúton, de alapvetően jelzett, alacsony forgalmú erdőgazdasági utakon haladó útvonal
   b. **kerékpárral Szob-Márianosztra-Kisinóci th-Paphegy-Királyrét-Nógrád-Diósjenő-Kemence-Tésa** – alapvetően jelzett, alacsony forgalmú erdőgazdasági utakon haladó útvonal
   c. **kerékpárral (Szob)-Zebegény-Kövestető-Törökmező-Kóspallag-Királyrét-Diósjenő-Kemence-Tésa** – alapvetően jelzett, alacsony forgalmú erdőgazdasági utakon haladó útvonal
3. **kerékpárral Diósjenőtől Tésáig, majd vízen Szobig**
   Diósjenői vasútállomástól induló kerékpáros túra a Diósjenő-Kemence-Tésa útvonalon
4. **kerékpárral Szobtól Drégelypalánkig, majd vízen vissza**
   kerékpárral Szob-Ipolydamásd-Letkés-Ipolytölgyes-Vámosmikola-Kemence-Bernecebaráti-Hont-Drégelypalánk útvonalon, ahonnan vízen ereszkedik vissza 1-2 nap alatt Szobig
   kapcsolódó kerékpáros körtúra a közbenső vízitúramegállóhelytől, mely révén 1-2 nappal hosszabb lesz az itt töltött idő:
      1. **Tésa-Kemence-Diósjenő-Pénzásás-Bernecebaráti** (könnyebb, 1 napos) – alapvetően jelzett, alacsony forgalmú mező- és erdőgazdasági utakon haladó útvonal
      2. **Ganádpuszta-Nagybörzsöny-Nagyirtáspuszta-Kisinóci th.-Paphegy-Királyrét-Nógrád-Diósjenő-Kemence-Tésa** (nehezebb, 2 napos, diósjenői szállással) – kisebb részben közúton, de alapvetően jelzett, alacsony forgalmú erdőgazdasági utakon haladó útvonal
5. **kerékpárral Drégelypalánktól Tésáig, majd vízen Szobig**
   Drégelypalánk vasútállomástól induló kerékpáros túra Drégelypalánk-Hont-Bernecebaráti-Kemence-Tésa útvonalon, ahonnan vízen folytatódik Szobig

Szolgáltatások

A csomag elsősorban saját kerékpáron ajánlott, de helyben bérelt kerékpárral is teljesíthető. A térségben több Diósjenőn van lehetőség kerékpárbérlésre. Vándortáborok, baráti társaságok esetén turistaházak, vendégházak, kempingek is rendelkezésre állnak. A magasabb árkategóriájú csomagban elsősorban vendégházak javasoltak.

Fejlesztési feladat: kerékpárosbarát szálláshelyek minősítése, fejlesztése, szolgáltatók bevonása, túravezetés szervezése

Megközelítés

A kör indulási és végpontjaként 3 helyszín javasolható: Szob, Verőce esetleg Diósjenő vasútállomás. Az indulási pont megközelítése vasúton javasolt. Szob hajóval is elérhető. Budapestről a csomag kerékpárral közvetlenül is elérhető (a városhatártól 40 km az EuroVelo6 útvonalon).

Célcsoport, nehézség
A célcsoport elsősorban a 16-50 éves korosztály (e-bike esetében szélesebb célcsoport). Ugyan vannak megerőltetőbb részek (Kemence-Diósjenő között ill. opcionális kitérők), de az út nagy része kis és közepes nehézségű.
Ár és minőségi kategória
A csomag összességében alacsony árkategóriájú (20 000 Ft/nap/fő alatti összeg), amely tartalmazza a szállást, étkezést, a belépőjegyeket. A túravezetés és kerékpárbérlés költsége többletként jelentkezik.
Értékesítés, promóció
A csomag jelenleg nem létezik. Ajánlott promóciós megoldás: bringasvandor.hu (kerékpáros vándortáborként való bejegyzés esetén), térségi turisztikai és kerékpáros honlapok.

III.2.14 Börzsönyi triatlon

Élménycsomag neve: BÖRZSÖNYI TRIATLON
Érintett járműd
gyalog, kerékpár (MTB, trekking, e-bike), túrakenu, kajak kombinációjával
Teljesítés módja
egyénileg vagy szervezett módon, túravezetés is lehetséges
Élménycsomag bővebb leírása
Az élménycsomag olyan túrákat kínál, mely három különböző aktív turisztikai tevékenységet kapcsol össze, így igazán aktív és sokszínű élményt nyújtva. Cél, hogy a térség természeti kincseit és épített értékeit kisvasúttal, gyalogosan, kerékpáron és vízen fedezzük fel.
Vonzerők, egyediség
Az élménycsomag egyediségét a különféle járművek kombinációja adja.
Útvonalak
Az élménycsomag részeként 2 körtúra ajánlott, de további körök is kialakíthatók. **1. Börzsönyi nagykör** A túra kiindulópontja Szob vasútállomás. Innen kisvasúttal (opcionálisan gyalogosan) Nagyirtásig, de akár Kisirtáspusztáig haladunk, majd kerékpárral Nagybörzsönyig tekerünk. Nagybörzsönyből gyalogosan a kék jelzésen Kemencének vesszük az irányt, s kisvasúttal, vagy gyalogosan érkezünk a faluba. Kemencéből Ipolytölgyesig kerékpárral folytatjuk utunkat. Ipolytölgyesnél hajóra szállunk és Szobig az Ipolyon ereszkedünk le. **2. Börzsönyi kiskör** A túra kiindulópontja Vác (opcionálisan Budapest), ahonnan egy könnyed kerékpártúrával jutunk el Kismarosig. Itt kisvasútra váltunk, amellyel egészen Királyrétig megyünk. (Királyréten lehetőség van kisebb gyalogos túrákat tenni). Királyrétről Kisinócig a zöld sáv jelzésen gyalogolunk tovább. Kisinócon kerékpárra váltunk és Kóspallag, valamint Toronyalja érintésével Nagymarosig tekerünk. Nagymarosnál vízre szállunk, s egészen Vácig evezünk.

Szolgáltatások
A két túraútvonal mentén számos szálláslehetőség áll rendelkezésre. (pl. Kisirtáspusztai hegyi menedékház, Toboz kulcsosház, Nagybörzsönyi Ifjúsági Tábor, számos vendégház, Kemencén a Szalamandra üdülőházak, vagy az Ifjúsági tábor; a kiskör mentén a Királyréti Üdülőház, a Kastélyhotel Turistaszálló, a Kisinóci Turistaház). Kerékpárkölcsönzők még nincsenek nagy számban jelen a térségben, illetve a közlekedési eszközök váltásánál a transzfer fejlesztendő. A Dunakanyarban minden településen elérhető vízitúra-szolgáltató, s a szállások, vendéglátóhelyek széles választéka is kiépült. A szolgáltatók nem csupán eszközbérlést, hanem transzfert, igény esetén túravezetőt is biztosítanak. Az Ipolyon vízitúra-szolgáltató nem működik, egyedül Ipolytölgyes Önkormányzata rendelkezik minimális mennyiségű bérelhető flottával. (Az Ipolyon való túrázáshoz a Dunakanyarban jelen lévő kölcsönzök relevánsak)
Megközelítés
A túrák kiinduló- és végpontja Szob, illetve Vác, amely vasúttal (kerékpárszállításra van lehetőség), személygépjárművel egyaránt megközelíthető.
Célcsoport, nehézség
A túrák a módváltások miatt inkább közepes nehézségűek. A nagykör kb. 5 napos, míg a kiskör inkább 3 napos kikapcsolódást nyújt (az edzettebbek rövidebb idő alatt is teljesíthetik)
Ár és minőségi kategória
A csomag összességében alacsony-közepes árkategóriájú (20 000 – 25 0000 Ft/nap/fő körüli összeg), amely tartalmazza a hajóbérlést, transzfert, étkezést. A túravezetés és kerékpárbérlés költsége többletként jelentkezik.
Értékesítés, promóció
A csomag jelenleg nem létezik. Ajánlott promóciós megoldás: térségi turisztikai honlapok, szolgáltatók weboldala.

III.2.15 Dunai panoráma

Élménycsomag neve: DUNAI PANORÁMA
Érintett jármód
gyalog, kerékpár (MTB, trekking, e-bike), túrakenu, kajak
Teljesítés módja
egyénileg vagy szervezett módon, túravezetés is lehetséges
Élménycsomag bővebb leírása
Az élménycsomag a Dunakanyar főbb látnivalóit járja be, amelynek különlegessége, hogy a különböző járművekkel köszönhetően mind a vízről, mind a szárazföldről feltáruló látkép hangsúlyosan megjelenik benne.
Vonzerők, egyediség
Az élménycsomag egyediségét elsősorban maga az útvonal, az útvonalon elénk táruló látkép adja.
Útvonalak
1. kerekezés Vác és Nagymaros között (kb. 18 km): A Váci vasútállomástól induló túra az EuroVelo6 nyomvonalán halad egyészen a Nagymarosi vasútállomásig/kikötőig (A Visegrádból érkezőknek itt van lehetőségük a túrába bekapcsolódni). Az útvonal az EuroVelo6-on halad. 2. gyalogosan Nagymarosról Zebegénybe: a. Az Instatúrában már bemutatott „Orom-Öröm” nevű túraútvonalon haladva, érintve számos kilátópontot, a Remete-barlangot, valamint a Zebegényi Kós Károly-kilátót. b. Nagymarosról a Köves-mező érintésével Zebegénybe a kék kereszt útvonalon haladva (kb. 5 km) számos, csodás panorámát nyújtó kilátópontot érintve 3. Vízitúra Zebegényből (részletesebb leírást a Vizes kalandok élménycsomag tartalmaz) a. Zebegénynél, a révállomás után található szabadstrandnál vízre szállva egy könnyű túra keretében Nagymarosig evezhetünk, ahol a kikötésre a legjobb hely a szabadstrand, a belvárosnál. Ez a kompkikötő alatt található, de figyelni kell, hogy a bójával elzárt területre tilos behajózni, a kijelölt strand miatt. b. Nagymarosról tovább evezhetünk egészen Vácig. Az útvonal nem tartogat meglepetéseket, egyedül a DCC után felbukkanó kősarkanytyúkra kell vigyázni.
Szolgáltatások
A Dunakanyarban minden településen elérhető vízitúra-szolgáltató, több helyütt kerékpárt is lehet bérelni, s a szállások, vendéglátóhelyek széles választéka is kiépült. A szolgáltatók nem csupán eszközbérlést, hanem transzfert, igény esetén túravezetőt is biztosítanak.
Megközelítés
A túra kiindulópontja Vác, amely Budapestről vasúton elérhető (kerékpárszállításra van lehetőség). A Visegrádról érkezőknek Nagymaroson, a hajóállomáson van lehetőségük a túrába bekapcsolódni, s nekik optimálisan ez fogja jelenteni a túra végpontját is.
Célcsoport, nehézség
Az egyes szakaszok könnyen teljesíthetők, egy napos kikapcsolódást nyújtva a kihívást keresők számára.
Ár és minőségi kategória
A csomag összességében alacsony-közepes árkategóriájú (20 000 – 25 0000 Ft/nap/fő körüli összeg), amely tartalmazza a hajóbérlést, transzfert, étkezést. A túravezetés és kerékpárbérlés költsége többletként jelentkezik.
Értékesítés, promóció

A csomag nem létezik. Ajánlott promóciós megoldás: térségi turisztikai honlapok, szolgáltatók weboldala.

III.2.16 Zöldutazás

Élménycsomag neve: ZÖLDUTAZÁS
Érintett jármód
gyalog, kerékpár (MTB, trekking, e-bike)
Teljesítés módja
egyénileg vagy szervezett módon, túravezetés is lehetséges
Élménycsomag bővebb leírása
Az élménycsomag a nyugat-nógrádi települések megismerését segíti (kapcsolódva a Nógrádi kerekezés élménycsomaghoz). A túrák egy-két nap alatt, inkább csillagtúra-szerűen teljesíthetőek a szálláshelyekről, pl. a Bánki-tótól, s egyéb turisztikai élményekkel is kiegészíthető.

III.2.13. ábra: A Zöldutazás élménycsomag

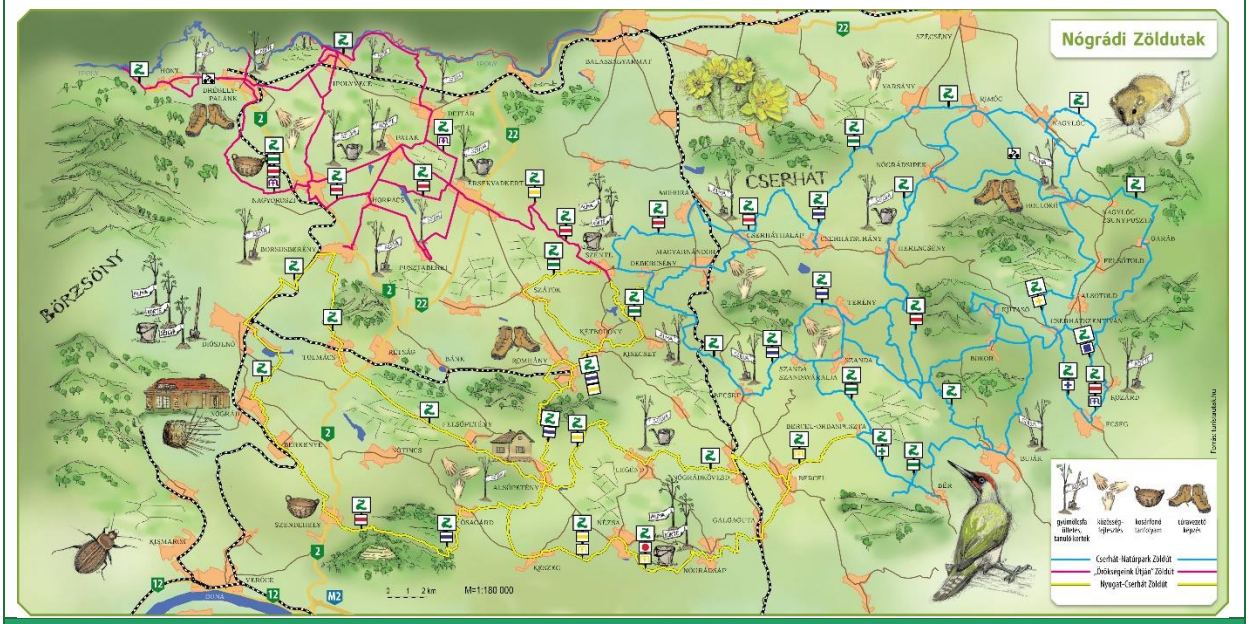

Vonzerők, egyediség
A túrák csodaszép nógrádi falvakat keresnek fel, vannak országosan is ismert látnivalók (Nógrád vára, Drégely vára, Csitári kápolna, Bánki-tó, Mikszáth-kúria), de még kevésbé ismertek is (pl. Nőtincsi-, Diósjenői- és Tolmácsi-tó, kastélyok), azonban maga az út az élmény a hullámzó dombvidéken. Egyes túraútvonalak célzottan keresnek fel természeti és épített attrakciókat is.
Útvonalak
A túrák alapvetően Z jelzésű útvonalakon haladnak, egyes szakaszok közúton vagy nem jelzett erdei úton. Útvonalak: 1. **Örökségeink Útján Zöldút**: Drégelypalánk-Hont-Csitár-Drégelypalánk-Ipolyvece- Dejtár-Patak-Érsekvadkert-Pusztaberki-Horpács-Borsosberény-Horpács-Nagyoroszi-Drégelypalánk útvonalon halad – az útvonal a

Börzsöny aktív turisztikai térség északi részén halad, egy része a térségen túli településeket is bevonja. Az út nagy része kis- és közepes nehézségű, de vannak nehezebb részek (pl. Ipolyvece-Dejtár között az Ipoly ártérben ill. Horpács és Drégelypalánk között Nagyoroszin keresztül). Teljesítése Drégelypalánk vagy Borsosberény vasútállomásról indulva vagy szakaszonként, csillagtúraszerűen a szálláshelyről javasolt. 2. **Nyugat-Cserhát Zöldút:** Diósjenő-Borsosberény-Tolmács-Felsőpetény-Alsópetény-Ősagárd-Szendehely-Berkenye-Nógrád-Diósjenő útvonalon teljesíthető. Teljesítése Diósjenő vagy Borsosberény vasútállomásról indulva javasolt. Az útvonal nagyobb részben alacsony forgalmú közutakon, kisebb részben mező- és erdőgazdasági utakon halad. Opcionális kitérőként Bánk is szóba jöhet.
Megközelítés
A körök indulási és végpontjaként a vasútállomások javasolhatók, elsősorban Nógrád, Diósjenő, Borsosberény és Drégelypalánk vasútállomás. Az indulási pont megközelítése vasúton javasolt. Kiindulási pontként javasolható az autóval elérhető, más attrakciókat és szolgáltatásokat is nyújtó Bánki- és a Nőtincsi-tó.
Célcsoport, nehézség
Az útvonalak nagy része kis- és közepes nehézségű.
Ár és minőségi kategória
A csomag összességében alacsony árkategóriájú (20 000 Ft/nap/fő alatti összeg), amely tartalmazza a szállást, étkezést, a belépőjegyeket.
Értékesítés, promóció
A csomag elemei régóta léteznek, de alig ismertek. Ajánlott promóciós megoldás: térségi turisztikai honlapok.

III.2.17 LovasBörzsöny

Élménycsomag neve: LOVASBÖRZSÖNY
Érintett járműmód
lovas
Teljesítés módja
egyénileg vagy szervezett módon, túravezetéssel
Élménycsomag bővebb leírása
Az élménycsomag a térség belovaglását foglalja magában, mely különleges útvonalakat tartalmaz, akár folyómenti, akár dimbes-dombos területeken. Az élménycsomag jelenleg elsősorban a ma is működő szolgáltatókhoz kapcsolódik, az útvonalak kialakítása fejlesztés alatt áll. Középtávon nagyobb fejlesztések is megvalósíthatók, hiszen a térségben hosszú szakaszon tervezik az Eurohorse útvonal Ipoly-menti szakaszát.
Vonzerők, egyediség
A fő vonzerő a panoráma, a csendes, nyugalmas környezet. A lovastúrák nem elsősorban vonzerők felkereséséről szólnak, az út maga adja az élményt: vágtázásra kiválóan alkalmas szakaszok is vannak. Ugyanakkor látványos az útvonal a Malomvölgyön és a Gyadai-réten keresztül, ill. a Szokolyai-medencében és Királyháza térségében.
Útvonalak
Az élménycsomag alapvetően a következő útvonalakra épülhet: 1. **Szob-Szokolya-Ősagárd útvonal** 50 km-es lovastúra - a 2021-ban kiépülő lovas túra útvonalon Szobon és Szokolyán lovak pihenésére is alkalmas lovasturisztikai megállópont létesül (szobi Malomudvar, szokolyai

Viski Lovasudvar). Csillagtúraként is használható, azaz oda-vissza Szob-Malomudvar - Törökmezői Turistaház, Törökmezői Turistaház – Szob-Malomudvar, illetve Szokolya (Viski Lovasudvar) – Törökmezői Turistaház, Törökmezői Turistaház - Szokolya (Viski Lovasudvar). A túra akár Vanyarcig is folytatható.

2. **Eurohorse útvonal az Ipoly-mentén** – jelenleg a túraútvonal nincs kialakítva, később a Szobi révtől az Ipoly mentén Balassagyarmatig kínálhat akár 1-2 napos programot. Ennek a feltételeit azonban meg kell teremteni. Ez inkább csak középtávon jöhet létre, jelenleg lovas szolgáltatók sincsenek az útvonalon.
3. **Királyházai körtúrák** - a Börzsöny belső területein, Királyházai indulási ponttal körtúrák a térség lovas turisztikai fejlesztési lehetőségeiben a legnagyobb potenciált jelenthetik.
4. **Királyréti körtúrák** - Királyrét – Szokolya – Magyarkút – Nógrád – Királyrét és a Királyrét – Kóspallag – Törökmező – Szokolya – Királyrét útvonalon körtúrák is belovagolhatók.
5. **Palócföldi Barangolás -** a Nógrádi-medence keleti területeit érinti (Vanyarcról Tolmács – Horpács – Ősagárd érintésével Vanyarca).

III.2.14. ábra: A Lovas Börzsöny élménycsomag

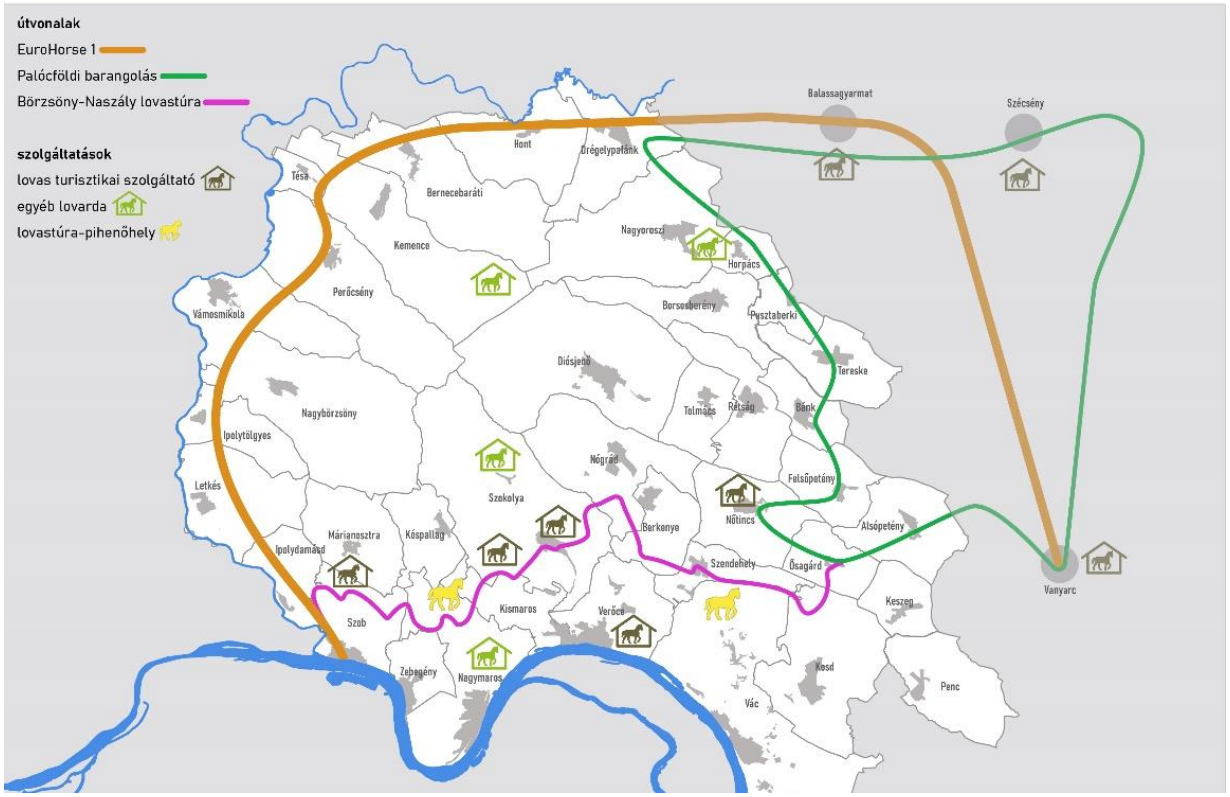

A fejlesztendő szakaszok: jelzett lovasútvonalak fejlesztése pl. az Eurohorse útvonalhoz kapcsolódóan, fedett vagy fedetlen lókikötők kialakítása is szükséges lehet.

Szolgáltatások

Jelenleg kevés a lovas turisztikai szolgáltató, összekapcsolásuk is szükséges. Egyes lovastanyák/lovasudvarok turisztikai szolgáltatóvá válása szükséges, hogy valódi útvonalakban lehessen gondolkozni.

Fejlesztési feladat: lovasbarát szálláshelyek minősítése, szolgáltatók bevonása, túravezetés szervezése, túravezetők képzése, lovastúrázáshoz szükséges alapvető eszközök beszerzése

Megközelítés

Kiindulási pontként Szob, Szokolya ill. Királyháza javasolt.

Célcsoport, nehézség

A Szob-Szokolya útvonal tapasztalt lovastúravezetővel kezdő tereplovasoknak is ajánlható, Királyrétről gyakorlott lovasoknak ajánlott a Királyrét – Szokolya – Magyarkút – Nógrád – Királyrét és a Királyrét – Kóspallag – Törökmező – Szokolya – Királyrét útvonal.

III.2.18 Vizes kalandok

Élménycsomag neve: VIZES KALANDOK
Érintett jármód
túrakenu, kajak
Teljesítés módja
egyénileg vagy szervezett módon
Élménycsomag bővebb leírása
Az élménycsomag az Ipoly (Drégelypalánk – Szob közötti szakasz) és a Duna (Szob-Vác között a folyó bal partjának) vízturisztikai felfedezését fűzi csokorba. A túrák fél-egy nap alatt teljesíthetők, de több megállással kombinálva akár több napos csomaggá is fejleszthetők.

III.2.15. ábra: A Vizes kalandok élménycsomag

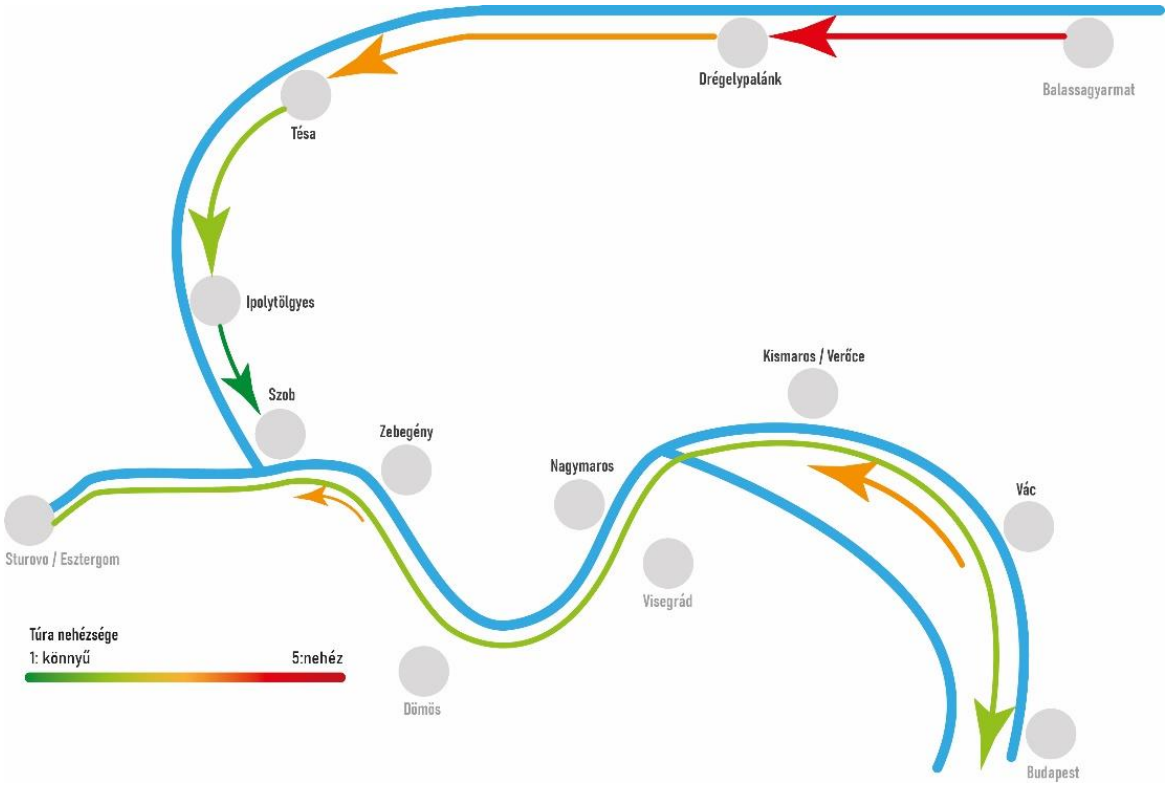

Vonzerők, egyediség
Az **Ipoly** vízitúrás szempontból kevésbé látogatott folyó, felső szakaszán keskeny, gyors folyású sekély vizű, rendkívül kanyargós, kifejezetten technikás evezést igényel. Lejjebb a duzzasztógátak közelében már lassú és szétterülő, békés folyócskává szelídül. Tájképe gyönyörű, a keskeny folyón evezve gyönyörködhetünk gazdag

állat- és növényvilágában. A szlovák oldalon a Jégmadár Látogatói Központ (Ipolyság), valamint az ipolyszalkai Tájház jeleneti a legfőbb vonzerőt.
A **Duna** Esztergomtól a Dunakanyaron át Budapest déli határáig tartó szakaszt nevezhetjük középső szakasznak. A Dunakanyarban rengeteg hétvégi túrázó evez, a főváros közelsége miatt nagyon népszerű ez az attrakció. A Duna-menti települések önmagukban is népszerűek, a szabadstrandok, már kiépült szolgáltatások nagy számban vonzzák a turistákat.

Útvonalak

Az élménycsomag az Ipoly és a Duna víziturisztikai felfedezését fűzi csokorba.
Az **Ipoly** a térségben 3 jellegzetes túraszakaszra bontható:

- Drégelypalánk / Ipolyhídvég – Tésa (73 fkm – 35 fkm): Az Ipoly ezen a szakaszon döntően a szlovák oldalon kanyarog. Az éles kanyarok, kövezések, bedőlt fák, valamint torlaszok, zúgók, duzzasztók miatt hajózhatóság szempontjából közepes-középnehéz kategóriába sorolható. Technikás jellegéből és a sok-sok átemelésből adódóan gyakorlott, sokat bíró túrázók számára ajánlott.
- Tésa – Ipolytölgyes (35 fkm – 17 fkm): A folyó ezen a szakaszon az országhatáron halad. A felső szakaszhoz képest az Ipoly itt már lassú és szétterülő, békés folyócskává szelídül, de az itt található két duzzasztó miatt hajózhatóság szempontjából inkább könnyű-közepes kategóriába tartozik.
- Ipolytölgyes – Szob (17 fkm – 0 fkm): Ipolydamásd előtt az Ipoly a Börzsöny és a szlovákiai Burda-hegység között tör utat magának, itt mindkét oldalról (magyar szemmel) magas hegyek övezik, az országban egyedülálló vízitúra élményt jelent itt átevezni. A Dunára történő ráevezés igényel némi extra figyelmet, nem ajánlatos megközelíteni a sodorvonalat, inkább a part mentén haladni lefelé.

A **Duna** ezen szakasza egy Esztergom – Budapest nagyobb túra részét képezi, de önállóan, Szob-Esztergom között is egy nap alatt teljesíthető.

- Szob – Vác (1707 fkm – 1678 fkm): Szobról elindulni / Szobon kikötni a komp alatt (után) érdemes, ám figyelni kell a kompjárat indulására és a partot védő kövekre, amelyek könnyen kárt tehetnek a sérülékenyebb hajókban. Zebegénynél a legjobb kikötési pont a révállomás után található szabadstrand, ahonnan a csónakkölcsönző (DEPO-Z) és a vendéglátóipari egységek s könnyen elérhetők. Nagymarosnál a kikötésre a legjobb hely a szabadstrand, a belvárosnál. Ez a kompkikötő alatt található, de figyelni kell, hogy a bójával elzárt területre tilos behajózni, a kijelölt strand miatt. A part jó, kényelmes és biztonságos, innen gyakorlatilag bármi elérhető pár perces sétával. Ugyan nem tartozik a tervezési területhez, de említést érdemel a Szentendrei-sziget-spicc, amely a Dunakanyar-vízitúrák zarándokhelye. A vízről érkezők számára a kikötés szinte bárhol kényelmesen és biztonságosan megoldható. A túra következő állomása Kismaros, ahol kikötőhely bőven akad, ám a partot valamiért nagy zúzott vasúti kövekkel erősítették meg, ezért érdemes a kenukölcsönzőnél található beton sólya pályát használni. Verőcén nagyon jó kikötőhelyek találhatók, de érdemes a déli, azaz Vác felőli oldalán kikötni, ahol a part jó és biztonságos, homokos, apró köves. Verőcétől Vácig egyszerű, ám különleges vízitúra útvonal vezet. A Camelot étterem után található a környék egyetlen valódi bal parti szigete, a Kompkötő-sziget (1 684 fkm), amelynek bal parti mellékága hosszú évek óta egy keresztgáttal volt elvágva, így gyakorlatilag két öblöt alkotott. 2018-ban a keresztgátat átvágva ismét utat engedtek a Duna vízének azon az ágon, és ez egyben egy nagyon szép és hangulatos vízi úttal ajándékozta meg a vízitúrázókat. A sziget déli végén visszatérve a fő mederbe, rögtön magunk előtt láthatjuk azt a kotróhajót, amely az itteni mederrendezési munkálatokat végzi. A kotróhajó után a DDC (Duna-Dráva Cement Művek) rakodókikötője tűnik fel, a másik oldalon pedig megkezdődik az a hármas kősarkantyú sorozat, ami a Duna vizét a bal partra, Vác felé tereli. Normál vízállásnál ez olyan áramlást okoz a bal parton, amelyen hegymenetben (felfelé) evezni komoly kihívás lehet, főleg kezdő túrázók számára. A kőgátak miatt a hajózó út itt kifejezetten szűk. Vácon a megújult csónakháznál érdemes kikötni és a túrát befejezni.

Fejlesztési szükséglet: Zebegényi felújítás: A népszerű strandon és megállóhelyen a sólyapálya felújítása, pihenő és megállóhely létrehozása; biztonsági problémák felmérése és elhárítása (motorcsónak, jet-ski, jacht); az Ipolyon kikötőhelyek, sólyák létesítése, az Ipolyon attrakciók létesítése (pl. kötélpálya, kiszállásmentes pihenő-hűsítős helyek)

Szolgáltatások

Szolgáltatások tekintetében az Ipoly és a Duna igencsak eltér egymástól.
Az **Ipolyon** vízitúra-szolgáltató nem működik, egyedül Ipolytölgyes Önkormányzata rendelkezik minimális mennyiségű bérelhető flottával. A magyar oldalon a part mentén igen kevés a kemping, táborhely. A szlovák oldalon a Jégmadár Látogatói Központ (Ipolyság) emelendő ki.
A **Dunakanyarban** minden településen elérhető vízitúra-szolgáltató, s a szállások, vendéglátóhelyek széles választéka is kiépült. A szolgáltatók nem csupán eszközbérlést, hanem transzfert, igény esetén túravezetőt is biztosítanak.

Megközelítés

Saját hajóval érkezők számára kizárólag a személygépjármű jöhet számításba. Az Ipoly térségében a part mentén nincs kiépített parkoló, így megállni, a hajókat vízre tenni part melletti zöldterületen lehet. A Dunakanyarban minden településen rendelkezésre áll parkolóhely.

Hajóbérlés- és transzfer esetén az Ipoly-menti települések közösségi közlekedéssel nehézkesen, Volánbusz-járatokkel érhetők el (kivételt képez Drégelypalánk, amely a 75-ös számú Vác–Nógrád–Diósjenő–Drégelypalánk vasútvonalon megközelíthető), így a közösségi közlekedés nem jelent valós alternatívát a személygépjárművel szemben. A Dunakanyar települései vonattal könnyen megközelíthetők.

Célcsoport, nehézség

A vízitúrák alapvetően könnyű-közepes nehézségűek, de az Ipoly felső és középső szakaszát a terepviszonyok miatt gyakorlott túrázóknak ajánljuk. A Dunán a nagy hajóforgalom jelenthet nehézséget.

Ár és minőségi kategória

A vízitúrák összességében alacsony árkategóriájúak (20 000 Ft/nap/fő alatti összeg), amelyek tartalmazzák a hajóbérlést, a szállást, étkezést. A túravezetés, transzfer költsége többletként jelentkezik.

Értékesítés, promóció

A vízitúrák mindegyike létezik, de az Ipoly promóciója messze elmarad a Dunához képest. A túrákat a szolgáltatók kölcsönzők honlapjai ma is promotálják, de ezek mellett a térségi TDM honlapján, térségi és települési weboldalakon (pl. https://www.ipelrowing.eu/) evezős oldalakon (pl. http://www.magyar-vizitura.hu/, evezzvelem.hu, stb.), országos programajánló oldalakon (pl. https://www.airbnb.hu/host/experiences) is érdemes meghirdetni.